Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Munch, Andreas.; af A. Munch.
Titel | Title:	Udvalgte Digte
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Forlagsbureauet, 1873
Fysiske størrelse | Physical extent:	295 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at krediterе ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

53,-383

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

1 1 53 0 8 07959 8

+REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

UDVALGTE DIGTE

AF

A. MUNCH.

FORLAGSBUREAUET I KJØBENHAVN.

(O. H. Delbanco. G. E. C. Gad. Gyldendalske Boghandel. C. C. Lose).

THIELES BOGTRYKKERI.

1873.

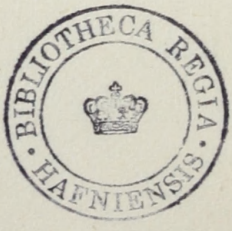
BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

INDHOLD.

1834—1836.

	Pag.
Mit Fødeland	1.
Vandlilien	3.
Den første Sorg	6.
Christi Blodsdraabe	8.
Fredensborg Have	10.

1836—1848.

Et Fjeldvand	11.
Høstandagt	12.
Snespurvene	13.
Ensomhed	15.
Sommerens Vemod	16.
Pintsehymne	18.
Morgensang for Norge	20.
En gammel Melodi	21.
Den forladte Kirke	22.
Kong Salomons Død	28.
Sarpsborg	32.
Sang for Norden	34.
Island	36.
Peter Andreas Heiberg	37.
Maurits Hansen	39.
Grev Herman Wedel	42.

Pag.
Nikolaus Lenau . . . . . 44.
Et Vindve . . . . . 47.
Kanariefuglen . . . . . 48.
Ved en Fjeldreise . . . . . 50.
Paa Tindsøen . . . . . 52.
I Dalen . . . . . 53.
Paa Fjeldet . . . . . 55.
Skjoldmø-Slaatten . . . . . 56.
Nordisk Liv . . . . . 65.
Snefald . . . . . 67.
Den første Nat i Italien . . . . . 68.
Italia . . . . . 70.
I Peterskirken . . . . . 74.
En Sommeraften i Rom . . . . . 76.
Blomster og Ruiner . . . . . 82.
Domine, qvo vadis? . . . . . 83.
Amalfi . . . . . 89.
Palmen . . . . . 91.
Et siciliansk Aftenlandskab . . . . . 93.
La Flora . . . . . 97.

1848—1850.

Skovbækken . . . . . 100.
Solnedgang . . . . . 106.
Den sildige Rose . . . . . 107.
Sabbathstilhed . . . . . 109.
Kors og Rose . . . . . 110.
Brudefærden . . . . . 114.
Mødet i Skoven . . . . . 116.
Leopold Løvenskjold . . . . . 127.

1850—1852.

Udfarten . . . . . 129.
Fontana Trevi . . . . . 131.
Sommerliv i Hjemmet . . . . . 134.

Pag.
Lys i Mørke . . . . . 137.
Sorgens Lyst . . . . . 138.
Harpen . . . . . 139.
Paa Bibliotheket . . . . . 143.
Hiinsides Bjergene . . . . . 145.

1852—1865.

Erindring fra Upsalafærden . . . . . 148.
Høstblade . . . . . 153.
Fortrøstning . . . . . 160.
En Kirkegang i Hamar . . . . . 161.
Leerfossen . . . . . 163.
En Nat under Hornelen . . . . . 165.
Marmorløven fra Piræus . . . . . 169.
Hellig Olafs Seier . . . . . 180.

1865—1873.

Vaarlængsel . . . . . 196.
En Drøm . . . . . 199.
Musik i Hjemmet . . . . . 202.
Dronning Giovannas Bad . . . . . 204.
Edvard Storm og Ragnhild . . . . . 208.
Stemninger . . . . . 220.
Sommerbilleder fra Hadeland . . . . . 223.
Ved en Skovsø . . . . . 235.
En dansk Præstegaard . . . . . 236.
Sommerbillede fra Sydsjælland . . . . . 237.
Vuggesang . . . . . 238.
Efter Opførelsen af „Tryllefløiten“ . . . . . 239.
Det kongelige Bryllup . . . . . 241.
Halfdan Kjerulf . . . . . 243.
A. M. Schweigaard og Hustru . . . . . 244.
Ved Studenter-Sangforeningens 25de Aarsfest . . . . . 247.
Sang ved Aabningen af Jernbanen mellem Christiania og Stockholm . . . . . 249.

Pag.
Juleaften i Mentone . . . . . 250.
Efter et Gjenbesøg i Nizza . . . . . 252.
Henrik Rung . . . . . 254.
Sonetter fra Rom . . . . . 256.
Ved Digteren C. Hauchs Grav i Rom . . . . . 272.
I Albano . . . . . 273.
Villa Chigi ved Ariccia . . . . . 274.
Klosteret San Marco i Florents . . . . . 275.
Ved Garda-Søen 276
Over Brenner-Alp . . . . . 278.
I Frederiksborg Dyrehave . . . . . 281.
Efter et Besøg i Norge . . . . . 282.
Ved Norges Tusindaars-Fest . . . . . 283.
Kong Carl den Femtende . . . . . 285.
Hilsen til Kong Oscar den Anden . . . . . 287.
Til Enkedronning Josephine . . . . . 290.
Efterklang . . . . . 293.

1834—1836.

Mit Fødeland.

Hvor i Verden jeg gaaer, om i Syd, om i Vest,
Det er dog ei min hjemlige Strand —
Thi det Fjeld, som jeg saae i min Barndom, er bedst,
Jeg er stolt af mit Fædreneland.

Ei fordi der er Pragt i den vilde Natur,
Ei for Klippens den ensomme Gru;
Ei fordi der er Gjenklang af Oldtidens Lur
Mellem Fjeldenes Vægge endnu.

Thi det lader vel skjønt, naar den skinnende Bræ
Staaer mod Himlen i Aftenens Glöd —
Der er deiligt i Birkenes lysgrønne Læ,
Ak! men al denne Skjønhed er död.

Og jeg elsker vel høit vore Fædres Bedrift,
Og hvert Sagn driver Blod i min Kind; —
Dog, jeg seer kun dets Kraft end i Steen og i Skrift —
Den er stor, men den er ikke min.

O! men Folket, som lever med mig paa een Dag,
Det er mit, er mit Fødelands Lyst —
Og Naturen er skjøn kun ved Hjerternes Slag,
Som en Blomst paa den Elskedes Bryst.

Høit paa Himlen i Nord har der tændt sig en Sol,
Frihed luer i Mændenes Barm:
Lad det storme da kun om vor iislagte Pol —
Her vi eier en Kraft, som er varm.

Der er Haab i det fri, i det dristige Blik,
Der er Magt i det levende Ord;
I vort Modersmaal er der en kvægende Drik —
Og i Hjemmet alene den groer.

Ofte synger en Fugl om den deilige Frugt
Fjernt i Syd over Bølgernes Vei.
Ak! hans Stemme er sød, og han lover saa smukt —
O! men tro ham, o tro ham dog ei!

Thi jeg kjender ham godt, jeg har sværmet og drømt,
Jeg har flygtet med ham mangen Nat:
Men der kaldte dog altid en Stemme saa ømt
Fra det Hjem, som jeg havde forladt.

Har du Hjerte dertil, prøv at gaae, prøv at gaae
For dig selv i det fremmede Land!
O! hvor snart vil da Taaren i Øiet dig staae
For det Hjem, som ei glemme du kan.

Du vil savne den Jord, hvor din Moder har grædt,
Hvor som Barn du i Skovene sang.
I det Land, hvor din Fader til Jorden er stædt,
Vil du længes at hvile engang.

Hvor i Verden du gaaer, om i Syd, om i Vest,
Det er dog ei den hjemlige Strand.
Thi det Fjeld, som du saae i din Barndom, er bedst,
Og dit Liv er dit Fædreneland.

Vandlilien.

Paa Søens Bund,
I den kjølige Grund,
Grønnes den ene
Mellem Sneglehuse og Stene,
Hvor de hulkende Vover
Glide tunge henover
Den spæde Rod
Og kvæle dens spirende Mod.

Hvor Fiske roe,
Som døsige gloe —
Hvor Bløddyr klamme
Hænge sig fast paa den unge Stamme,

Hvor Snegle i Tanker
Gabe paa slimede Banker —
Det grønne Siv
Føler sit høiere Liv.

Om Vaaren, naar
Soløiet staaer
Varmt over Voven
I de luftige Sale foroven,
Naar Vaaren svinger
De store, de duftende Vinger
Og Morgenklokken ringer:
Da bæver dens Klang
Gjennem Dybets Hvælvinger lang.

Og vækker med Kraft
Den ædlere Saft
I den slumrende Lilie
Til en kjæk og stormende Villie.
Sine grønne Stænger
Skyder den længer og længer,
Til de engang naae
Det friske, det himmelske Blaa.

Da folder den ud
Sit Hjertes Brud:
Paa den blanke Flade
Vugges de glindsende Blade.

Og Liliens Bæger
Lukker sig op, og kvæger
Den hungrige Luft
Med sin søde, drømmende Duft.

Den visner i Hast —
Thi den hænger fast
Med sin Rod i Dybet,
Mellem Fiskestimen og Krybet.
Ere Bladene sjunkne
Og Stænglerne slappe og runkne —
Falder Blomsten af
I den vaade, den slugende Grav.

Hvad er det saa meer?
Engang den seer
Dog en venlig Strimmel
Af Hjemmets lysende Himmel!
Engang den luer
Under Templets tonende Buer —
En slig Sekund
Veier vel op imod Dødens Blund.

Den første Sorg.

Den lille Lotte tænkte paa Alt og Ingenting,
En Sommerfugl hun svæved' i Solens Guld omkring.
I sine gule Lokker hun Vaarens Krone bar,
Som hendes Blik var Sjælen saa lyseblaa og klar.

Hun kjælte for sin Moder, hun var sin Dukke tro,
Hun saae paa sine Klæder og sine røde Sko:
Men over Alle elskte hun dog en liden Fugl,
Som Fader havde fanget paa Sneen sidste Jul.

Den sad og frøs i Vindvet, i Vinterkuld og Vind,
Og saae saa bønligt just i den varme Stue ind:
Da strøede Fader Korn ud, og lokked' den dermed,
Og tog den ind i Huset til Pleie og til Fred.

Men Lotte var lyksalig, alene hun fik Lov
At pleie og at passe den lille Gjæst fra Skov:
Hun bragte den sin Føde, hun dyssed' den i Blund,
Snart lærte den at pikke af hendes røde Mund.

Den kjendte hendes Stemme og hendes lette Gang,
Og takked' sin Veninde i mangen lystig Sang;
Tilsidst dog sad den stille og traurig i sit Bur:
Den hørte Vaaren kalde fra grønne Skovnatur.

Da slog den ud med Vingen og vilde flye sin Vei,
Men lille Lotte smilte — ak! hun forstod det ei;
Hun lukked' Buret sikkert, hun gav den Vand og Frö —
Men Fuglen vil kun Frihed, hvis ikke maa den döe.

En Morgen fløi hun tidligt til Fuglen ud med Mad,
Og jubled' höit paa Veien, og var saa sjæleglad;
Men da hun kom til Buret, da glemte hun sin Sang:
Den kjære Fugl laae udstrakt paa Bunden stiv og lang.

Hun tog den ud forsigtigt og kyssed' den saa ømt;
Men den blev kold og livløs, det var ei blot paa Skrømt!
Dens Hoved sank tilbage, i Øiet Døden laae, —
Da slap hun den forskrækket, og stirred' taus derpaa.

Og som hun stod der stille, hun blev saa underlig,
For hendes klare Øie en Taage lagde sig,
Den søde Barndomsrødme fra hendes Kinder veg,
Og langsomt op til Hjertet en dunkel Smerte steg.

Hun kunde ikke vide, hvad denne Smerte var —
Men Sorg i hendes Hjerte sin første Rune skar!
Den præged' dybt sit Billed i hendes bløde Træk,
Nu fløi den ikke meer med den sidste Taare væk!

Hun tænkte paa sin Moder, men ei saa let som för —
Og nye Verdner dæmred' bag Sorgens sorte Slør:
Thi, som et Blik paa Havet fra Kystens mørke Borg,
Saa Livets Udsigt aabnes ved Barnets første Sorg.

Christi Blodsdraabe.

Under Korset træt og bøiet
Gik vor Frelser til sin Død,
Taarer stod i Guddomsøiet
Over Verdens bittre Nød —
Lindring maatte han ei finde,
Og til al hans Kval den blinde
Mængdes Spottesange lød.

Om hans høie, blege Pande
Tornekronen endnu laae,
Gjennem alle Verdens Lande
Maatte vel den Smerte gaae:
Ak, thi see hans Tinding bløde!
See hans Kinder! klare, røde
Draaber falde tungt derpaa.

Ingen kunde, Ingen vilde
Fange op den Draabe rød,
Og den dyre Livets Kilde
Uden Agt paa Veien flød.

Da Naturen sagte sukked',
Og den milde Jordbund lukked'
Op sit moderlige Skjød.

Der Blodsdraaben stille hvilte
Under Markens grønne Kjol,
Og til den fra Himlen smilte
Vemodsfuld Guds varme Sol.
Da opsteg en Urt ad Aare,
Sommergrøn med blodrød Taare,
Som et levende Symbol.

Christi Navn gik over Jorden,
Troen havde og sin Stund —
Christi Navn er atter vorden
Til en Spot paa Manges Mund.
Men endnu fra Blomstens Kilde
Samme røde Draaber trille —
Trofast blev Naturen kun.

Har du Sorg og har du Jammer,
Flygter du fra Livets Lyst —
Sæt da Urten i dit Kammer!
Lad den voxe blid og tyst.
Lær af den at troe og haabe!
Lad dens milde, klare Draabe
Dryppe i dit syge Bryst.

Fredensborg Have.

En høstlig Aften gjennemsigtig hviler
Let over Parkens sidste Sommerliv.
Den hvide Marmorstötte stille smiler
Fra Enden af Alleens Perspektiv,
Fra Esrom Sø de røde Straaler funkle,
Vemodig staaer den glemte Nordmandsdal —
De høie Bøgestammer ere dunkle
Og brede Piller i en Tempelhal.

Hvor her er dødt! Det gule Blad kun falder
Med sagte Raslen fra sin Krone ned,
En ensom Fugl med bløde Toner kalder
Fra Skovens Indre, som Erindrings Fred.
Det öde Slot vidt over Haven skuer,
Dets hvide Mure er en Dødnings Kind —
Nu slukkes Aftensolens sidste Luer
Og Natten aander kold i Skoven ind.

Her var det godt at sove fra sin Kummer,
At hvile roligt efter Livets Kval!
Her kunde Sjælen dysses sødt i Slummer
Ved Aftenluftens Gang i Skovens Sal —
Her kunde Brystet sine Vunder lukke
Og Smerten lindres til en venlig Sorg,
Naar Høstnaturens blide Aander sukke
I Haven ved det stille Fredensborg!

1836—1848.

Et Fjeldvand.

Jeg sad en Aften i en lille Baad
Paa en af disse dybe, stille Vande,
Der ligge, som et Øie hlankt af Graad,
Imellem Norges Fjelde. Let og varm
Stod Aftenhimlen om de mörke Strande
Og sænkte sig i Søens klare Barm,
Saa Baaden syntes let ophængt at svæve
Midt i et Lufthav, hvor der ei var Bund,
Men lige dybt foroven og forneden,
Som Jordens Kugle midt i Evigheden.
Død Stilhed hvilte over Sö og Lund!
Der fandtes ei en Fugl, som vilde leve,
Som vilde synge her en Aftenstund.
Ingen romantisk Klang om Fjeldet drog
Paa klare Vinger, som i Tyrols Dale —
Den norske Fjeldegn eied' ingen Tale
Undtagen Ensomhedens stille Sprog.

De tause Roersfolk dypped' Aaren blødt
Og lydløst i de kolde, klare Vover. —
Jeg smelted' hen i denne Stilhed sødt,
Det var, som om min Sjæl gled sagte over
Og tabte sig i inderlig Forening
Med Fjeldnaturens dybe, dunkle Mening. —

Høstandagt.

Der staaer en Kirke høi og underbar,
Hvor mørke Graner ere Piller ranke,
Hvor Buen hvælver sig som Himlens Tanke
Og Aftenrøden er det malte Glar.

Høststormen synger der med Orgeltoner
En Sjælemesse over Jordens Lig,
Og alle Skyer lette hæve sig
Som Virakdampe op mod Loftets Kroner.

Men i det Fjerne som et Høialtar
Staaer Fjeldet med sit hvide Linnedklæde,
Og Stjerner over Helligdommen frede
Med sælsom Glands, saa tindrende og klar.

O! lad mig bøie Hovedet og knæle.
Paa Kirkens Altartrin ved Nat og Dag,
At Andagts lette Vinger kunne dvæle
Med Kjøling over Hjertets vilde Slag!

Sneespurvene.

I stakkels Fugle, simple og graa,
Hvad ville I nu?
Er det nu Tider at flyve paa
I Vinterens Gru?

Her findes ei Blomst at hvile ved,
Ei varmende Sol;
I stakkels Fugle — afsted, afsted
Mod en lysere Pol!

»Ak nei, her maa vi synge og lee —
Det er vor Tid —
Vi komme hvergang den første Snee
Gjør Marken hvid.

Det er ingen Kunst at synge smukt
I grønne Vaar
Naar Blomsten, drømmende sødt om Frugt,
Sin Krone udslaaer.

Da lever en Sjæl i hvert Rosenblad —
Det synger selv,
Og Vaarens Morgensang klinger glad
I Skov, i Elv.

Men naar Isens Blinken er eneste Guld
Og Blomst og Frugt,
Naar Himlen hænger af Rimfrost fuld
Og Livet er slukt —

Da fare de Sommerfugle afsted —
Da komme kun vi
Og flyve paa Sneen og bringe med
Lidt Poesi.»

I stakkels Fugle, simple og graa,
Kom kun til mig! —
Nu kan jeg Eders Virken forstaae,
Jeg er Eder lig.

Som Eder fløi jeg til Syden ud
I den varme Tid,
Og kom tilbage som Vintrens Bud
Da Marken blev hvid.

Som Eder stille jeg søge vil
I Sneen et Korn,
Mens i det Fjerne jeg lytter til
Erindringens Horn.

Lad andre Fugle med Sol og Pragt
I Syden boe —
Heroppe, hvor Jorden er kistelagt,
Vi vaage tro.

Naar Skoven er nøgen og Bølgen stiv
Det gjør saa godt
At finde af et høiere Liv
En Anelse blot.

Ensomhed.

Langt ind i Aasen er et stille Vand
Med høie, mørke, skovbegroede Kyster,
Hvor Fjeldet bader sine kolde Bryster,
Hvor Birken skjælver paa den tause Strand
Og sine gule Blade langsomt ryster
Paa Vandet ned, kun saa den græde kan.

Fra Lien smiler ingen venlig Hytte
Og ingen Snekke fra den trange Vig;
Tys! hisset rasler det — en enkelt Skytte
Igjennem Skoven sagte lister sig
Og standser ofte, og maa varsom lytte
Til Røiens og Tiurens hæse Skrig.

Men Bølgen er saa mild, saa dyb, saa klar
Og giver Himlens Blik saa rent tilbage,
Som om den Comosøens Skatte bar.
Og derfor løfter sig en stille Klage
Fra Söens Grund, dens Sorg vil Vinger tage
Og fra det Høie fordre Trøst og Svar:

Ak! jeg har Kraft at fange Himlens Blaa
Og der er Ingen som kan see derpaa! —
Snart knuges jeg af Vintrens blanke Lænker,
Men Ingen aner hvad derunder tænker,
Og intet Øie har i mit sig speilet
Og ingen Lilie paa mit Bryst har seilet!

Men Høstens klare Luft vemodig smiler
Thi Søens stumme Sprog den godt forstaaer —
En Fugl derover ned mod Syden iler
Og Skytten hjem igjen af Skoven gaaer,
Og Søen sukker, lukker sig og hviler
I stille Drømme til den næste Vaar.

Sommerens Vemod.

Har du nogentid vovet, ved Midsommers Fest,
At træde ganske nær til den kongelige Gjæst?
Har du nogentid vandret hans Øie forbi —
Da saae du vist der bævede en Taare deri.

Thi her har han ei hjemme, ikke her i vort Nord —
Her sidder ikke Kongen ved eget Bord,
Her kan han ikke skjænke i Guld sin bedste Viin,
Her staaer ei fast hans Throne med Blomsterbaldakin.

Og dog, hvor gjerne gaaer han ei hid, naar Timen slaaer,
Hid fra sit fjerne Syden, fra sin evige Vaar!
Hvor smilende, hvor deilig ryster han ud sit Horn
Paa grønne Sætermarker, paa bølgende Korn!

Ak! han aander saa let paa vor høie Klippeborg,
Han elsker saa dybt vore stille Dales Sorg —
Han vilde saa gjerne dvæle, saa gjerne fæste Bo
For evig under Aasen, hvor de lyse Birker groe.

Men han kjender sin Skjæbne; han øiner, han veed
Her gives ei for ham noget blivende Sted: —
Og derfor skygger Vemod hans klareste Stund,
Og derfor blinker Taaren dybt fra hans Øies Grund.

Og derfor vil han ei slippe, ikke ved Nat, ikke ved Dag,
Den nordiske Natur af sit varme Favnetag! —
Og derfor hvisker Skoven hans Sorg ved Middagstid,
Og derfor stirrer Aftnen saa vemodsfuld og blid.

Naar Regnen sagte rasler paa skjælvende Blad,
Da stiger hans Afskedssuk fra det kjølige Bad —
Naar Svalen over sin Rede daler i lette Flugt,
Da bærer dens bankende Hjerte hans Længsel indelukt.

Men Sommerens Vemod er den saligste Lyst,
Den falder liig en Dug i dit brændende Bryst —
Den vifter om din Pande som Aftenvind fra Sø —
Den lærer dig af Glæde og af Kjærlighed at døe!

Pintsehymne.

Vaarens unge Morgenpsalme
Stiger klar mod Himlens Blaa,
Milde Vift fra Troens Palme
Over Vintrens Grave gaae.
Hører du de søde Toner
Gjennem Skovens løste Kroner?
Mærker du den dybe Røst
Kalde dig til Haab, til Trøst?

Længe laae de dunkle Dage
Over Blomsterengens Død,
Længe maatte Sjælen klage
I sin Tvivl og i sin Nød —

Men den glade Pintsemorgen
I det Fjerne laae forborgen —
Livets Træ kan ei døe ud
Thi det har sin Rod i Gud.

Fader, Herre i det Høie!
Al vor Sorg gik til dit Bryst,
Du forstod det vaade Øie,
Hørte Læben sukke tyst.
Til den Higen som os brændte,
Fred og Klarhed ned du sendte,
Sprængte Tvivlens, Dødens Baand
Ved din stærke Guddoms Aand.

Over Menneskenes Pande
Flammer nu Apostelild,
Flammer over Vaarens Lande
Strømmer gjennem Havets Spil.
Løst er Jorderiges Tunge,
Selv du lærte den at sjunge
Til din Priis, o Jehovah!
Vaarens fro Haleluja.

Morgensang for Norge.

Dagen er kommen og Solen oprunden,
Oldtidens dyreste Eie er vunden,
Brudt er Aarhundreders Magt.
Norge er frit, og dets Fremtid sig tænder,
Men kun ved kraftige, signende Hænder
Styrkes den hellige Pagt.

Frihed ei vindes ved ledige Drømme,
Vindes ved Kamp mod de mødende Strømme,
Ikke ved Tvivl og ved Flugt.
Kun over Furen, som Plovjernet drager,
Bølger den rige, den glindsende Ager,
Modnes den saftige Frugt.

Aldrig fortvivle, aldrig forsage!
Efter de tunge, de mørkeste Dage
Stiger dog Morgnen engang.
See! den er kommen, vor Sol er oprunden!
Frihedens Fugl sidder atter i Lunden,
Synger sin freidige Sang.

En gammel Melodi.

Jeg ynder en Melodi, som er gjemt
Fra min Faders Ungdom længe,
Jeg bliver ganske bevægelig stemt
Naar sagte den røres paa Strenge.

Igjennem den simple, rolige Takt
Der gaaer en Følsomheds Stemme,
Og den Tids venlige Fred er lagt
I Tonen, jeg ei kan glemme!

Ved halvt vemodig at lytte dertil
Jeg drømmer mig langt tilbage
I Tiden, der var saa hjertelig mild,
I Selskabssangenes Dage.

Jeg seer de naive Mennesker staae
Med Smiil og Graad om Pokalen,
Jeg seer de letklædte Kvinder faae
En rigtig Dands gjennem Salen.

De lystige Folk ei tænkte paa
Hvad Krig der gik over Jorden,
Naar de kun sin Pige, sin Sang kunde faae,
De glemte Napoleons Torden.

Nu er den forbi, den gemytlige Tid,
Vor Ungdom har Uro og Klage.
Kritikens Old er kommen, men blid
Gaaer Mindets Tone tilbage.

Og det er den Melodi, der er gjemt
Fra min Faders Ungdom længe,
Ved den jeg bliver bevægelig stemt
Naar sagte den röres paa Strenge.

Den forladte Kirke.

Der staaer en Lovekirke langt ude paa et Skjær
I Havets vilde Brænding, hvor ikke fjern og nær
En Bolig er at finde, hvor ingen Fodspor gaae
Men kun de salte Bølger mod nøgne Stene slaae.

Forvittret sørger Muren alene paa sit Næs,
I Kirkegaarden voxer der slimet Tang for Græs;
Det bedske Havskum sprøiter mod Vindvesrudens Bly,
Den trætte Stormfugl søger paa Kirketaget Ly.

For Mennesker der gives ei Ly paa denne Kyst
Og Døden kun har Hvile ved Klippens haarde Bryst.
Alt over mangen Snekke har Bølgen der sig lukt,
Og mangt et Sømandsøie har der sin Stjerne slukt.

Det var en gammel Vane fra den katholske Tid
At Præsten skulde fare eengang om Aaret did,
For i de viede Mure at tale Christi Ord
Og holde Bøn og Messe i det forfaldne Chor.

Den Menighed var liden og uden Spil og Sang,
Knapt en veirslagen Fisker sad der en sjelden Gang.
I tomme Stolerader, paa øde Pulpitur
Laae Ensomhedens Rædsel i Sekler alt paa Lur.

Og dog, skjøndt Kirkeveien gik over falske Sø,
Den gamle, fromme Vane dog kunde ikke døe;
Og skjøndt vel mange Præster kun nødig vilde frem —
Den dybe Folkevillie var stærkere end dem.

Da kom engang i Kaldet en ung, nymodens Præst,
I Verdens Skole oplært, og fin og velbelæst.
Han ærgrede sig saare ved denne Kirkefart
Og loved' i sit Indre: »Den skal faae Ende snart.

Det er paa høie Tider at Landet kan faae Ro
For denne sidste Rest af papistisk Overtro;
Det er ei Ret at tage Guds Ord fra Livets Mund
Og strøe det ud i Vinden og over Havets Grund.

I Dalen staaer min Kirke, hvor Menneskene boe,
Ei paa den øde Holme, hvor knapt et Straa kan groe.
Kun end engang, den sidste, jeg fare vil derud
At hente Kirkens Bøger og dyre Altarskrud.«

Det var en skyet Morgen, da han steg af sin Baad
Paa Klippen, som af Havet var glat og slibrig vaad.
Over den gamle Kirke hang Morgnens Taageflor
Og Maager om dens Tinde i vide Kredse foer.

De tunge Kirkedøre paa deres Hængsler skreg,
Han traadte ind, og opad den lange Gang han steg.
Den kolde Havgust gjennem de brustne Ruder skar
Og fra den øde Hvælving hvert af hans Trin fik Svar.

Her er ei godt at være, saa hvisked Læben tyst,
Saa bad hver lønlig Tanke i hans livsvarme Bryst:
Her er ei godt at være, for Livets Børn ei godt —
Her har et andet Rige sit gyselige Slot.

Nu stod han foran Altret, hvor Messebogen laae
Fra gammel Tid opslagen, med Sølvzirater paa.
Han tog fra Altardugen det støvbedækte Bind,
Løfted' det høit i Haanden, og sagde i sit Sind:

»Saasandt som jeg nu lukker de gamle Blade til,
Her Præstens Ord og Messe ei mere høres vil —
Saasandt som denne Bog jeg fra Altret tager med,
Jeg giver nu kerefter til Glemsel dette Sted!«

Men da han nu tillukked' den svære Altarbog,
Da var det som et Dødssuk igjennem Kirken drog —
Og da han ilsomt flygted' ad Kirkegangen ned,
Da var det som en Blyvægt hang sig ved hvert hans Fjed.

Og da han paa sin Snekke let bort fra Øen gled,
Det var som Barnestemmer til ham fra Bølgen græd:
En dyb, en sagte Jamren vidt over Havet flød —
Fra Mennesker i Havsnød han syntes at den lød.

Men snart han slog det Hele i Vind og Veir kun hen
Da Hjemmets grønne Marker tilsmiled ham igjen.
Han praled' af sin Seier og loe kun af sin Frygt
Og sad i Præstegaarden saa roligt og saa trygt.

Et Aar var alt forløbet, det var den samme Dag,
Da havde han paa Gaarden et lystigt Vennelag.
Han raabte over Borde: det er dog bedre her,
End i den tomme Kirke langt ude paa et Skjær!

Om Aftnen sad han ene i sine Bøgers Kreds
Paa sit Studerekammer, og tænkte veltilfreds:
Nu har jeg dog beseiret den dumme Overtro —
Derudefra kan Ingen forstyrre mig min Ro.

Men før han endnu kunde faae Bogens Blad vendt om,
En uvilkaarlig Gysen med Et ham overkom,
Han følte, at han ikke var længer ene her: —
Et fremmedartet Væsen han følte, stod ham nær.

Det drev ham til at stirre hen i en dunkel Krog —
Der var det som om Luften en synlig Form antog.
Det samlede sig mere, det nærmed' sig, og nu
Et menneskeligt Billed han skjelnede med Gru.

En gammel, bøiet Sømand han troede at see,
Af Veiret haardt medtagen og bleg som Dødens Vee.
Af Haar og Klæder endnu det salte Havvand flød,
Hans Haand var sammenknyttet, som i den sidste Nød.

Men fra det hvide Aasyn dog ingen Rædsel saae,
Kun dyb, kun navnløs Kummer i hver en Mine laae.
Fra det indsjunkne Øie en stille Bøn udgik,
En higende Forlængsel laae skjult i dette Blik.

Saa stod han ganske stille, og bedende, og stum —
Som Speilets matte Billed i et halvdunkelt Rum.
Op Præsten vilde fare, paa Tungen laae et Skrig —
Men blytung Afmagt over hans Lemmer sænkte sig.

Da mærked han at Synet bevæged' Læben svagt
Som om det vilde tale, dog ingen Lyd blev sagt;
Men i hans eget Indre, dybt der hvor Sjælen boer,
Opstod der fremmede Tanker og Gjenlyd som af Ord:

»Du veed hvorfra jeg kommer. Dagen er gaaet ned,
Alt længe venter derude din arme Menighed.
Tro ikke du var ene, naar du i Kirken bad:
En lyttende Forsamling om dig andægtig sad.

Thi alle deres Sjæle, som lede Skibbrud her,
Tynger den sidste Tanke endnu til dette Skjær.
Der maa vi endnu sveve imellem Dag og Nat,
Af Jorden og af Himlen lige forglemt, forladt.

Selv kunne vi ei bede. Men Livets stærke Røst
Kan endnu os husvale med Jesu milde Trøst:
Naar Bøn og Psalmer klinge, da næres vi deraf,
Da dæmrer fjern Forløsning over vor dunkle Grav.

Det vidste en gammel Christen. Han bygged' et Kapel
Til Sjælebod og Messe hist paa det øde Fjeld.
Igjennem de lange Tider hans fromme Villie gik —
Hvi maatte du forandre de gamle Fædres Skik?

Vi havde kun den eneste, korte Stund hvert Aar —
Du eier Livets Dage i Sommer og i Vaar.
Giv os da af din Rigdom, at naar den er forbi
Du ei skal bittert angre og længes haardt, som vi!«

Det dunkle Syn var borte. Men Præsten fandt ei Ro,
Hans Sjæl sig maatte vende med Et fra Tvivl til Tro.
Den Nat et Liv opveied. Ved aarle Morgensol
Sad han der bleg og vaagen end i sin Lænestol.

Ind stormed' nu hans Venner, men standsede med Skræk
Da han imod dem vendte de blege Ansigtstræk,
Hvorpaa der endnu hviled' en Gjenskin og en Rest
Af Aandeverdnens Nærhed og Nattens stille Gjæst.

Han reiste sig alvorlig, og sagde: Gaaer med Gud!
I kunne ikke følge mig did, hvor jeg maa ud.
Saa tog han sit Ornat paa, og mæled ei et Ord,
Lod Baaden gjøres rede, og taus derover foer.

Paa Stranden sine Roersfolk han lod tilbage staae;
De saae ham langsomt, ene i Kirken ind at gaae,
De saae at Kirkens Døre efter ham sammenfaldt —
Hvad ham derinde hændtes, han aldrig har fortalt.

Men dybt af Sjæl forandret han blev fra denne Stund,
Et Smil man aldrig mere saae om hans blege Mund;
I Vinter og i Sommer, i Stormveir og i Klart
Han aldrig meer forsømte den tause Kirkefart.

Omkring ham lød de Unges, lød Verdens Haan
og Spot —
Men derfor var det ikke hans Haar blev tidlig graat:
Man hørte ham ofte sukke af Hjertesorg og Vee:
Salige ere Alle, som troe og dog ei see!

Kong Salomons Død.

(En arabisk Legende.)

Kong Salomon foran sit Tempel stod
Med bøiet Hoved, med synkende Mod.

Hans Aar vare mange; han tænkte paa
Hvor langsomt, hvor langsomt de Mure opstaae!

Kong Salomon var en Magier stærk;
Luftaander brugte han til sit Værk.

Han tvang dem at bringe fra Bjerg og Hav
Jaspis og Marmor og Guld og Rav.

Deraf de bygged' med Tankens Flugt
En Hvælving, hvor Himlen var indelukt.

Men skjøndt de murede Dag og Nat —
Den sidste Steen var endnu ei sat.

Med Had og Uvillie gjorde de Alt,
Men frygtede Kongens høie Gestalt.

Saalænge han streng i Forgaarden stod,
Var ei Hvile for Haand, var ei Hvile for Fod.

Kong Salomon var en Magier stærk,
Men stærkere dog var Dødens Værk.

Hans Tid var kommen. Han kjendte det vel,
Det skar ham i hans inderste Sjæl,

Ei for hans Rigdom og Kongemagt,
Ei ved at forlade et Harems Pragt: —

Hans eneste, bittreste, sidste Sorg
Var at lade ufærdig Jehovahs Borg.

Naar han var borte, det vidste han godt.
Vilde Aanderne flygte med Haan og Spot,

Vilde hyle i alle Vindes Vei:
»Jerusalems Tempel fuldendes ei!« —

Da bad han til Herren en ivrig Bøn:
»Jeg veed, jeg maae døe, og Døden er skjøn —

Af Liv, af Ære forlængst er jeg mæt;
Dog bliver mit Legeme aldrig træt

Saalænge endnu paa dit hellige Slot
Der mangler en Steen, en Forsiring blot.

Lad derfor mit Legeme opreist staae
I dit Tempels Forgaard, og vogte derpaa!

Lad mit stirrende Øie vorde en Gru
For de byggende Aander længe endnu!

Lad mig blive en Støtte paa egen Grav,
Indtil synker i Støv denne Herskerstav!«

— Og Gud lod det skee, som Kongen bad:
Den befriede Sjæl spredte Vingen glad —

Men Legemet stod paa Jorden igjen
Og viste mod Templet bydende hen.

Den høire Arm var med Vælde udstrakt,
Paa en Elfenbeensstav var den venstre lagt, —

Om hans Pande var Guld, fra hans Skuldre flød
En kongelig Kaabe, af Fløil blød.

For Vinden leged hans hvide Haar —
Saaledes stod han i Dag og Aar.

Og aldrig en Stund, om end nok saa kort,
Turde Aanderne vige fra Værket bort.

Den onde Fiende som Orm dybt laae
I Staven, Liget læned' sig paa.

Og Ormen gnavede Nat og Dag,
Men Templet hæved' sig snart under Tag.

Og i samme Moment, da Staven brast —
Blev den sidste Steen paa Taget gjort fast.

Og da Liget i Støv sammen sank —
Stod Tempelbygningen færdig og blank!

Thi langt over Dødens Grændser er lagt
Den brændende Villies Evne og Magt.

Sarpsborg.

Sankt Olaf drog op ad den rivende Flod
Og kasted sit Anker og satte sin Fod
Hvor Sarpen i Dalene falder:
»Her ville vi reise ved Elven en Borg
Til Ære for Ham, som tog Verdeners Sorg,
Til Ly for den seneste Alder.«

De Bjælker alt lægges, de Taarne opstaae,
De Klokker til Ottesang blidelig gaae
I Sarpsborg i Norriges Rige.
Kong Olaf udbreder sin signende Favn:
»For Norriges Ære du vorde en Havn —
Med den skal du synke og stige.«

Og gjennem de vældige Tider den steg,
Dens gyldne Spiir over Hildurs Leg
Saae blankt paa de Kjæmpendes Skjolde.
De fromme Munke i Kirkerne sang,
De Ridderes Sporer i Borggaarden klang
Og Barnet sov trygt inden Volde.

Men endelig fyldte sig Skjæbnens Dom
Og Dorskhed over den Stærke kom,
Og Skjændsel over den Brave;

Sankt Olaf vendte sit Aasyn bort
Og Natten lagde sig tung og sort
Paa Norges drømmende Grave.

Og Sarpsborg sørged ved Glommens Bred —
Da Frihedens Banner var sjunket ned,
Da vilde den længer ei leve.
Den svandt af Jorden. Og hvor den stod
Ei mindste Levning sig finde lod
Fra alle de Slægter gjæve.

Thi Norge eier ingen Ruin,
Ei smuldrende Taarne, som hist ved Rhin,
Om Oldtids Bedrifter tale.
Dog glemmes de ikke. De hvile i Luft,
De aande fra Granens hjemlige Duft
Og i de vemodige Dale.

Men Sarpsborg blev ikke heller glemt:
Thi Fossen havde sin Harpe stemt
Og sang i de lange Nætter
Om Livet, som fordum sig rørte her,
Om Haabet, som drømmer om Morgnens Skjær,
Om Savnet, som aldrig forgjætter.

Og Christ være lovet! den Morgen opstod,
Dens Ottesang klinger nu fuld og god
Fra Friheds herlige Psalter —

Lad nu Sankt Olaf paa Landet see ned!
Vi have ei nødig at blues derved —
Vi have gjenreist hans Alter.

Og Bjælkerne lægges, og Taarne opstaae,
Og Klokkerne atter skal blidelig gaae
I Sarpsborg ved Bredden af Glommen.
Sankt Olafs Stad! vær du os et Pant!
Thi Norges Ære med dig sig forbandt —
Med den er den svunden og kommen!

Sang for Norden.

(Ved Studenterfesten til Fædrenes Minde, 13de Januar 1846)

Mærker du Morgnens
Skinnende Stribe
Straale rundt Nordens
Tredelte Rand?
Føler du Vaarens
Lindeste Luftning
Lægge sig blidt til
Folkenes Bryst?

Det er den unge
Daadssvangre Dæmring
Som skal bebude
Seierens Tid;

Alt lytte Nordens
Aser og Alfer:
Heimdal i Hornet
Støder til Kamp.

Ei meer til Kamp ved
Valskarpe Vaaben,
Ikke til Brud paa
Brødrenes Blod.
Nei, men til Tankens
Frie Turnering —
Menneskeaandens
Ædleste Strid.

Striden, som bringer
Barmfred for Blodlyst,
Livssang for Drabshyl,
Dagglands for Død —
Hvori hver Vunde
Vorder til Frelse,
Som for hvert Sværdslag
Signer med Lys.

Gjennem den Kamp kun
Norden kan klarnes
Fuldt til sin fagre
Fostbroderpagt —

Klarnes ved Kraft fra
Kvadvundne Minder
Og ved hver Stammes
Særegne Saft.

Naar da de brede
Bølger af Brødres
Herlige Høisang
Strømme fra Nord,
Stærk i den vidt hen
Tonende Treklang
Norriges Stemme
Høres skal med!

Island.

Yderst mod Norden lyser en Ø
Klart gjennem Islag og Taage,
Der ved en Bjergild, som aldrig kan døe,
Oldtidens Billeder vaage —
Derfra gaaer Sagnet vidt over Sø
Som en Maage.

Op til det sælsomme Eiland drog
Først vore herlige Fædre.

Med sig fra Norge de Høisædet tog
For at opreise det bedre.
Norræna Maal de i ensomme Krog
Skulde hædre.

Medens det synkende Nordens Magt
Deltes og maatte forsage,
Blev der paa Island bevaret og lagt
Livssæd for kommende Dage.
Der nu et Tegn paa Stammernes Pagt
Staaer tilbage.

Skjöndt vore Frænder bag isdækte Mur
Nu lyde Dannemarks Love,
Kan de dog sende til Norges Natur
Længselens Kvad over Vove.
Hjemligt det naaer til os som en Lur
Dybt fra Skove.

Peter Andreas Heiberg.

En dunkel Aften de drev ham af Lande
Med Kains Mærke paa Bryst og Pande,
I Landflygtigheds daglige Død.
De afskar hans Hjemlivs tusinde Traade,
De rev fra hans higende Læbe baade
Hans Modersmaals Drik og hans Brød.

Hvad havde han gjort? — var Staten truet?
Havde Oprørets Fakkel blodig luet
I hans Haand over Fædrenejord? —
O nei! Sligt havde de kunnet taale —
Men ikke af Dagen den første Straale,
Men ikke det fri, det mandige Ord!

De tænkte med ham og hans skarpe Tale
At lukke ude fra Danmarks Dale
Tidsaandens voxende Krav.
De Daarer! de saae, de vidste ikke
At just fra Exilet han kunde skikke
De mægtigste Ord over Hav.

Thi han kuedes ikke. Med opreist Hoved
Gik han til Frihedens Arne, og voved'
At gribe et Fæste derved.
Derfra saae han Verdner komme og ile,
Derfra lod han Blikket forskende hvile
Paa Hjemmets blaalige Bred.

Og han havde engang den Glæde at kjende
Frihedens Baun sig klar at tænde
Paa hans andet Fædrelands Fjeld.
Da haabed han sagte: den Glands vil stige
Fra Norge ned til mit danske Rige,
Til mit Hads og min Kjærligheds Væld!

Ak! han blev gammel og blind derover —
Men aldrig fra danske Sunde og Vover
Vandt Duen med Olieblad frem.
Og først da hans Landsmænd havde fornummet,
At hans Øie var lukket, hans Legeme krummet —
De bød ham en Grav i hans Hjem!

Da reiste den Gamle sig op med Møie,
Og et Lyn gik forbi hans udslukte Øie,
Og han sagde med sidste Magt:
De kan ikke nu mit Liv opveie,
De skal ikke have min Grav i Eie —
Hvor jeg led, vil jeg og blive lagt!

Saa er det nu skeet. Men hans Sønner stride
Nu den samme Strid, hvorfor han maatte lide:
For det fri Ords Magt i hans Hjem.
Men de kan ei længer af Landet drives,
Thi de voxe i Kampen, en Kraft dem gives:
Hans hævnende Aand er med dem!

Maurits Hansen.

Fast har den norske Sangfugl Røst ei meer
Undtagen for at lyde over Grave,
Og Poesien fast man aldrig seer
Undtagen som en Gjæst i Dødens Have —

Kun der den finde kan en stakket Frist,
En liden Frist for Politikens Vaaben —
Kun der den endnu vente kan tilsidst
At lyttes til, mens Graven end er aaben.

Ak, nu er dette Fristed mere trist
Og mere skjærende end nogensinde:
Thi Sanger var han selv, den Døde hist,
Og af vort eget Blod maa Klagen rinde!
Han var en Digter; Norge, hører du? —
Din Skjald han var — af dem har du ei mange —
Nu kan du sidde ene i de lange,
De mørke Vinteraftner med din Gru.

Thi du lod ham staae ene, da han gjød
Mildt over dig sit Indres rige Toner,
Ham lod du skrive for det usle Brød,
Ham lod du trælle til han hensank død —
Mens for mangt Lykketræf, som Blindhed skjød,
Mens for saamangt et Liv, der tomt henflød,
Du skjænkte Andre Guld og Borgerkroner!

Dog, ingen Mislyd, intet Nag nu kan
Han taale om sin Grav, den ædle Døde —
Han elskte dig saa høit, mit Fædreland!
Han elskte dig just for din Kamp, din Brøde: —

Han var dig lig. Hans Bryst var som et Væld
Af Toner, der ei kunde sammenklinge,
Fordi du ei Tidsharpen paa dit Fjeld
Har kunnet end til nogen Enklang bringe.

Men i det Enkelte, i hvert et Blad
Der skjalv i dine Lunde, hver en Bølge
Der aanded' i dit Fjeldvands Morgenbad.
I hver forborgen Dal han kunde følge
Dig til dit Inderste, hvor Alfen sad
Og sang for ham de hemmeligste Sange
Og vugged ham saa drømmende og glad,
Og sendte Ekko gjennem Fjeldets Gange
At hviske til ham Alt, hvorom han bad.

O! derfor, derfor har han ingen Klage,
Mit Fædreland! — at føre til dig nu:
Lad Andre kun dit fattigt Gods hentage —
Med ham dit Savn, din Ømhed delte du.
Nu fordrer han af dig kun, som det Sidste,
En rolig Hvileplads dybt i din Jord,
Et kjærligt Minde for hans bedste Ord,
En Krands af Foraarsblomster paa hans Kiste!

Og vi, som gjerne vilde troe og nævne
Os Arvinger til al hans Strid og Fred,
Vi yngre Brødre her af Sangens Evne —
Vi ville knæle om hans Gravhøi ned,

Og lade hans Forsagelse neddale
Som Dug fra Himlen paa vor bange Sjæl,
Og trøstes og bevæges ved den Tale
Som gaaer til ham fra Hytter og fra Sale:
»Farvel, farvel, de tusinde Farvel!«

Grev Herman Wedel.

(Født i Montpellier, død i Wiesbaden.)

Mild Septemberklarhed sænkte
Sig paa Aftenlandets Bryst,
Skoven hvisked', Søen tænkte
Stille paa sin Sommerlyst.
Engen spredte sine sidste
Blomsterdufte, thi den vidste:
Han gaaer nu til Hjemmets Kyst.

Og de vandred' ned hans Kjære,
Vandred' ned til Søens Bred:
Der vil Snekken til dem bære
Ham, som Sjælen hænger ved!
Andre komme — Andre favne
Dem de elske, dem de savne —
Han, kun han er ikke med!

Ak, hvor er han? — Tause Bølge,
Som fra Rhin, fra Tydskland flød —
Siig, hvad veed du? kan du dølge
Bud fra ham dybt i dit Skjød?

Tys, hvad hulker du saa stille? —
»Aldrig meer I see ham ville,
Aldrig meer, thi han er død!»

Han er død! død i det Fjerne,
Han, som var paa Hjem saa rig!
Langt herfra den stolte Stjerne
Maatte ensom sænke sig.
Ingen kunde for ham sukke,
Ei en Ven hans Øine lukke,
Ei hans Folk staae om hans Lig!

Norge! langtfra dine Fjelde
Stod hans Vugge og hans Grav,
Men sit Liv, sin Middagsvælde
Dig han skyldte, Dig han gav:
Kan Du tyde dette Billed?
Som en Pagtens Bue stilled
Sig hans Liv fra Hav til Hav.

Lad da denne blanke Bue
Paa din Morgenhimmel staae!
Brænde høit i Zeniths Lue,
Vise hen mod Fremtids Blaa!
Tro ei, tro ei han er borte —
Dødens Skygger ere sorte,
Men hans Liv kan ei forgaae!

Mild Septemberklarhed sænke
Sig paa dem, som sørge tyst!
Svære venligt til hans Enke
Som en ren Erindringslyst —
Norge lægge sine sidste
Asterkrandse paa hans Kiste,
Slutte ham i trofast Bryst!

Nikolaus Lenau.

Fordi hans Digt var ikke som de Andres
Blot Skum af Dagens gjøglende Bedrift,
Men hentet dybt igjennem Taagens Rift
Fra Regioner, som ei kan forandres;
Fordi hans Form i al dens Kunst og Glathed
Dog bankede af Livets varme Blod —
Fandt han i Folkets Inderste sin Rod
Og vakte Hoben af dens lunkne Mathed.

Han sang til os fra Tydsklands rige Indre
Mangt deiligt Kvad af en beslægtet Mund,
Hvis fulde Toner gav os at erindre
Germanerstammens lige Hjertegrund.
Hans Digt vidt over Havets brede Strømme
Flød bævende af Vellyd til vort Bryst,
Nedsænkte sig i vore bedste Drømme
Og styrked Sjælen i dens Vinterdyst.

Ak nu ei mere! Nævnes nu hans Navn
Da skeer det kun med sammentrukket Pande.
Og i hans Sanges Sted et dunkelt Savn
Naaer op til os ifra de tydske Lande.
Er han da død? — O var det kun saa godt!
En Sangers Død først ret hans Liv indvier:
Da hviler han saa klar i Mindets Slot,
Hans Sjælemesse er hans Melodier.

Men Nikolaus Lenau er ei død,
Ei død endnu, og dog han lever ikke —
Den bittreste af menneskelig Nød
Vildt stirrer ud fra hans halvslukte Blikke.
Hist sidder han i dybest Jammerdal,
Paa Vanvids Throne, med et Straa til Scepter,
Og kloge Folk, med ordnede Concepter,
See ned til ham og sige: Han er gal!

Hvi blev han ei, som de, med bundne Tanker
Paa Alfarveien mellem Liv og Grav, —
Hvi sprængte han de klogt opsatte Skranker
Mod Aandelivets stormoprørte Hav?
See her hans Løn: En Pøbelhob betragter
Den gale Digter med nysgjerrigt Blik
Og hujer ad hans underlige Fagter
Og rækker ham kun Spot til Lægedrik.

Ha! var det derfor at med Faust han steg
I Tvivlens gamle, aldrig maalte Skakter?
Klang Faustusmythen fra hans Strengeleg
Kun som en Pagt mod hine onde Magter,
Der lade Tanken blusse høit med Glands
Hos Sangeren, som sig til dem indvier —
Løse hans Indres bundne Melodier
Og række ham Navnkundighedens Krands —
Kun for des sikkrere at slaae ham siden,
At eie ham i Rummet og i Tiden
Og vende al hans Sang til Dissonants?

Saaledes gik dog Lenau ei til Grunde,
Hans Røst fra Dybet end sig hæve kunde
Med from Begeistrings faste Psalmekraft.
Savonarolas Aand sad paa hans Tunge:
Kun sjælden end fra Dødeliges Lunge
Har Korsets Sang en saadan Fylde havt.

Og den, som engang med Savonarola
Stod iklædt Skapulier og viet Stola
For Martyrtroens høie Ildaltar —
Og løfted' Kalken over Baalets Flammer
Saa Vinen blinked' dobbelt underbar
Til Trøst og Lægedom for Verdens Jammer —
Hans Sjæl kan ei gaae tabt, om end ham rammer
Det skrækkeligste Slag, som Skjæbnen har.

Evige Nat! Dig frygte vi dog ikke
Fordi du vil igjennem Vanvids Blikke
Fortælle os, at din er Seirens Magt —
Den store Sjæl, du vilde skygge over,
Skal hæve sig fra din mørke Vover
I Dødens Stund, med Stjernens rene Pragt.

Et Vindve.

Mens Is paa Gade og Sind er lagt,
Mens Kulde og Ærgrelser vil mig knuge
Og Tvangsarbeider min Tanke opbruge,
Jeg veed dog et Sted, hvorfra Vaarens Pragt
Og Varme og Haab kan blive mig bragt
Engang idetmindste hver langsom Uge.

Det er et Vindve, hvor Blomster groe
Og friske Blade grønnes bag Ruden,
Hvor Vaarens Alf til Gjæst er buden
Og gjerne vil have sin Vinterro:
Thi der maa den Menneskefrænde boe
Som Alfen ei kan leve foruden.

See! bag Hyazinthers duftende Vaar
Og brede Blade fra tropiske Lande
Der skimtes en klar, jomfruelig Pande

Omskygget af brunt og glindsende Haar.
Der sidder hun bøiet, og dybt nedslaaer
Sine Øienlaags dunkle Silkerande.

Hun seer ikke paa at jeg gaaer forbi —
Ei en eneste Gang vil hun Blikket hæve,
Og dog kan dets skjulte Magt gjennembæve
Mit Bryst med Varme, og fæstes deri.
For en Uges Gang paa min ensomme Sti
Henter jeg deraf Kraft til at leve.

Kanariefuglen.

Dens Øine var kloge, dens Fjær vare bløde,
I Buret den fødtes, i Buret den døde.

Af Skovenes Liv ei den vidste at sige,
Saa ensom den sad, kjendte ei sine Lige.

Den kunde ei bruge sin guldgule Vinge
Til høit i det Blaa sig med Jubel at svinge.

Og aldrig den følte den mægtige Glæde
Af fuldeste Bryst frit i Lunden at kvæde:

Den kunde blot prøve sin perlende Stemme
Bag kvalmende Muur, i sit Messingtraads Gjemme.

Der hopped' den flittig fra Pinde til Pinde
Og lytted, som hørte den fjernt end et Minde

Fra Palmernes Hjem paa atlantiske Strande
At sværve hid over de dybeste Vande.

Men hvad den end kunde fornemme og tænke —
Vi veed ei engang om den kjendte sin Lænke.

For Menneskers Blikke dens Liv syntes øde:
I Buret den fødtes, i Buret den døde.

O Herre, hvortil da et Liv vel som dette? —
Maa livsfangen Fugl ei med dig gaae irette? —

Og dog er der Timer, da næsten jeg kunde
Kanariefuglen dens Skjæbne misunde.

Thi ak, den var jo af min Elskede eiet!
Hun selv har den fredet, hun selv har den pleiet.

Hun selv om dens Bur har en Løvhvælving bygget
Hvis Blade for Fangen har duftet og skygget.

Hun har i sin Haand følt dens Hjerte at banke,
Hun lod af sin Læbe den Frøkorn opsanke.

Og nu paa det lille Fugleligs Baare
Min Elskede fælder den klareste Taare. —

Men Hvo, som paa kjærlige Hænder saa hæves —
O, han har ei lidt, har ei levet forgjæves.

Ved en Fjeldreise.

Har du ei følt, naar Sommernætter dale
Med stille Klarhed over Fjord og Kyst,
En hjemlig Stemme i dit Indre tale
Om Fjeldets Ensomhed og Fjeldets Lyst?
Har du, mit Norges Barn, ei tit fornummet
Den underlige Higen i dit Bryst,
Som dvæler, naar hver anden er forstummet,
Som drager dig til Fossens vilde Dyst?

Det er vor Stammemoders fjerne Kald,
Som gjennem Bykulturens seige Skal
Vil finde Vei til vore Hjerterødder,
Det er en Barndomsluft fra Fjeldets Hal
Som Vinger har for vore træge Fødder —
Det er et Suk, halv Tungsind og halv Fryd,
Der bæres til os fra de store Skove —
Det er Naturens egne, stille Lyd
Som binder Bjergets Søn til Bjergets Love.

Alt mangengang, naar jeg paa Danmarks Sletter,
Ved Tydsklands Floder søgte fremmed Fred,
Det lød til mig fra Gaustas vrede Jetter:
Vor er du dog, der findes ei dit Sted!

Og hvor jeg gik, for mine bedste Minder,
Naar under Viinløv jeg i Syden sad —
Steg manende og vinkende en Rad
Af Fædrelandets hvide Kjæmpetinder.

Omsider kan jeg ikke trodse meer.
Tilfjelds, tilfjelds jeg maa i denne Sommer,
Og til en Gjengjæld, at saa sent jeg kommer,
At ikke først af Alt mit Hjem jeg seer —
Jeg bringer med mit Dyreste i Livet,
Jeg lægger tillidsfuld hvad mig blev givet
Af Kjærlighed og Tro til Fjeldets Barm,
Jeg knæler med min Elskte Arm i Arm
Ved Foden af det skinnende Altar
Hvor Norges Aand har sit Orakelsvar.

Thi ene der, i Dalens grønne Kammer
Og høit paa brune Fjeldmark groer den Urt
Som eier Lægekraft for al vor Jammer,
Som er det eneste vi har af Purt
Og Ægte i den Stads, hvormed vi brammer.
Deroppe Sjælen, gysende af Haab
Maa dukke i det isblaa Fjeldvands Daab,
Kun for igjen des klarere at stige
Og skue sikkert over Fædres Rige.

Paa Tindsøen.

Over Søen mellem høie Fjelde
Ligger Middagstimen blank og hed,
Alt er taust, der høres knapt en Bjælde,
Hvor i Kløften gaaer en dristig Gjed.

Bratte styrte Klippevæggens Sider
Ned mod Speilet, mange tusind Fod —
Under deres Skygger Baaden glider
Let, som om den Stilheden forstod.

Blødt paa Hæggens dufterige Blade
Hvile vi Baadens lave Stavn,
Om os glimter Vandets varme Flade;
Bjergets Hvælving tager os i Favn.

Hist, hvor Birkens grønne Krandse hænge
Skjælvende udover Klippens Mur,
Didhen drager os en Lokken længe:
Dunkle Magter ligge der paa Lur.

»Styr ei derhen,« hviske vore Svende,
«Styr ei did, det er en farlig Kyst —
Det maa vel den lyse Middag kjende,
Derfor lytter den saa dybt, saa tyst «

«Thi fra hine dybe, dunkle Kløfter
Farer Hvirvelstormen oftest ud,
Dødens Aande over Søen snøfter
Snart maaskee derfra — thi frels os Gud!«

Og, skjøndt blid og underlig Forlængsel
Gjerne drog os ud paa vildsom Sti,
Styre vi den mørke Bjergaands Fængsel
Ilende og drømmende forbi.

Blødt paa Hæggens dufterige Blade
Hvile vi i Baadens lave Stavn;
Og, mens blank er endnu Søens Flade,
Lande vi i grønne Dales Havn.

I Dalen.

Paa Fjeldets Knæer, som Dalen lukke,
Alt samles tunge Skyers Leir —
Fra Lien dybe Røster sukke
Og varsle om det nære Veir.
Ad Kløft og Ur de blaaligdunkle
Kveldskygger hurtigt flyde ned,
Fjeldkammens hvide Strimer funkle
Kun end i Aftensolens Fred.

Deroppe er der Fred og Klarhed,
Deroppe smiler Ørknens Ro,
Mens Mulmet vælter sig med Snarhed
Til Dybet hid, hvor Liv kan boe.
Her Birk og Hæg med Angest skjælve,
Vild flygter herfra Elvens Fos,
Det er som skulde Klippen hvælve
De dunkle Vægge over os.

Saaledes er det jo, at Mangen
Indtages her i Haug og Bjerg
Og sidder Aar og Dage fangen
Som Træl hos Jette og hos Dværg,
Saa ingen Kunst kan ham udlokke
Og frie ham ud af Bjergets Favn
Før Troens blide Kirkeklokke
Lyder til ham fra Lysets Havn.

Først nu forstaaer jeg Sagnets Mening,
Først her i denne trange Dal,
Hvor Trolde staae i sær Forstening
Og Klippen lukker til sin Hal.
Alt føler jeg dens Masser tynge
Med dunkel Vælde paa mit Sind,
Og hæves kun ved fast at klynge
Min Sjæl til Fjeldets blanke Tind.

Paa Fjeldet.

Høit er jeg steget nu paa Fjeldets Tind
Og seer ud over disse brune Vidder,
Hvor Ødhed siden første Jorddag sidder
Og venter paa den sidste Hvirvelvind.

Her aander Luften ætherfin og klar,
Blank straaler Solen fra den sortblaa Bue,
Men der er ingen Kraft i denne Lue
Kun Snefjeldkrandsen deraf Rødme har.

Her skulde Sjælen kunne vides ud
Og sende vidt omkring de kjække Tanker,
Her, hvor der ikke synes Skil og Skranker
Imellem Verdens Rige meer og Gud.

Dog Øiet, ja selv Tanken bliver træt
Af at udmaale dette store Øde,
Livshjertet kan ei slaae her i det Døde —
For jordisk Bryst er denne Luft for let.

Fra Dalen søgte Længselen herop
Og vilde her sin Fred og Klarhed tage -
Nu vil den gjerne sænke sig tilbage
Til Dybets Ly fra Fjeldets kolde Top.

Men hvor er nu de grønne Dales Spor?
I Ørknens Mark, som endeløs sig strækker,
Forsvundne fast er hine smale Sprækker
Hvori den stolte Jordens Herre boer.

Hvor skal da Aandens Liv her flygte hen?
I Dybet knuges det af Klippens Mare,
Paa Høiden maa det hen i Ødhed fare —
Saa har det kun sin egen Bund igjen.

Men kan det deri fange op med Mod
Et samlet Billede af Fjeldnaturen,
Da vil der spire Blomster op af Uren
Og Alfer sværve frem, hvor Trolde stod.

Skjoldmø-Slaatten.

Dengang Nordens Thor for Jesus Christ
Ud af Landet maatte drage
Sad den gamle Længsel allersidst
End i Fjeld og Skov tilbage,
Og igjennem christne Præsters Sang
Lød det dybt fra Lien mangengang
Som en vild og ensom Klage.

Thi den gamle Tro som Gran i Ur
Selv af Fjeldet var oprundet,
I dens Asakraft vort Lands Natur
Havde alt sit Udtryk fundet —
Derfor maatte vel dens Gjenlyd paa
Folkets Hjerter endnu længe slaae
Før den dæmpet blev og bundet.

Sødt faldt dog den christne Læres Ord
Over Thelemarkens Dale,
Rigest Sæd stod først i Sillejord
Efter Østens gyldne Tale.
Bondens stive Ryg blev der som Siv,
Offergoden kasted' Horn og Kniv
For den lyse Foraarssvale.

Og paa Næsset i det blanke Vand
Mellem grønne Hængebirke,
Under Skorvefjeldets bratte Rand
Reiste sig en liden Kirke.
Did nu tætte Pilgrimskarer kom,
Offerkredsen stod forladt og tom —
Christi Blod kun skulde virke.

Men et Pileskud fra Kirken sad
Paa en ensom Gaard ved Fjeldet
Tvende Søstre, som til Christ ei bad,
Aldrig søgte Naadevældet.

Disse Møer vide var bekjendt,
Skjaldegaven dem af Guder sendt
Førend Valhals Magt var fældet.

Foran Mænd de gik paa Slagets Dag
Som Valkyrier i Striden,
Høit med Sang og lifligt Harpeslag
Og med Skjold og Sværd ved Siden.
Saa ved Seiersgildets Offerdamp
Sang de gamle Kvad om Guders Kamp
Nu i Ragnarokr-Tiden.

Kloge var de og paa Runeskrift,
Kunde koge Seid og vende
Veir og Vind og Menneskers Bedrift,
Sige hvad der skulde hænde.
Ungdomsfagre var de vel endnu —
Men til Valhal kun stod deres Hu,
Ei til Bygdens unge Svende.

Derfor blev dem Tiden tung og haard
Da de christne Præster droge
Alt til Kirken tæt ved deres Gaard,
Der et nyt Paulun opsloge:
Hver en Klokkelyd i Sjæl dem skar,
Ene deres Bryst den Verden bar
Som de Andre nu forjoge.

Nat og Dag de havde Odin bragt
Offerblod og vilde Sange,
Vented stedse at hans gamle Magt
Skulde klar af Tiden gange.
De forstod ei, at for Morgnens Chor,
At for Østens Drot selv Asathor
Maatte vige bleg og bange.

Til en Vaar, mod Paaskens høie Fest
Da Christkirken staaer forklaret,
Havde Søstrene den sidste Rest
Af sin fordums Vælde sparet,
Havde udspredt, at paa Festens Dag
Skulde Fædres Tro og Valhals Sag
Seirrig vorde aabenbaret.

Alt steg Paaskemorgnens blanke Fred
Over Dalens dybe Grunde,
Taagen bort fra Fjeldets Sider gled,
Sol alt kjærlig varme kunde.
Frisk var Luften som et Livsens Bad,
Og en tidlig Vaar med Smil alt sad
Drømmende i nøgne Lunde.

Kirkeklokken over Egnen hen
Kaldte med sin klare Tunge,
Alle Bygdens Bønder fulgte den,
Mænd og Kvinder, Gamle, Unge.

Sværd og Brynje havde de aflagt,
Gik med sænket Blik, i ydmyg Dragt
Hen at høre Messen sjunge.

Kirkens aabne Porte dem optog,
Sang og Lysglands flød derinde,
Virakskyer under Loftet drog
Mildt som lune Vestenvinde.
Foran Altrets Trin en dobbelt Rad
Gyldentklædte Præster laae og bad —
Det gik Bønderne til Sinde.

Og da Præsten løfted Guds Monstrans
Med de Ord: Christ er opstanden!
Og en dobbelt Strøm af Klang og Glands
Jublende faldt i hinanden —
Da sank Almuen paa Knæ med Lyst,
Aabned for den nye Tro sit Bryst,
Gjorde Korsets Tegn paa Panden.

Men i samme Nu en Tone lød
Som af fjerne Horn fra Dalen —
Midt igjennem Chorets Sang den brød
Klar hen over Kirkesalen.
Og dens Klang var først som Hjemvee sød,
Dernæst jamrende af dybest Nød,
Derpaa vild som Raab fra Valen.

Disse Toner gik til Bondens Marv,
Fik hans Kinder til at brænde:
Offersangen var det, Fædres Arv,
Vel han maatte den gjenkjende,
Dyb som nu dens Kraft var aldrig dog:
Muren skjalv derved, og Kors og Bog
Glede Præsterne af Hænde.

Og hvad Rest af Fortids store Drøm
End i Folket kunde gløde,
Svulmed høit med disse Toners Strøm,
Vaktes nu til sidste Møde.
Op sprang Bondeskaren nu med Gny,
Styrted ud af Christenkirkens Ly
Did, hvorfra de Toner løde.

Øst for Kirken laae en Offerhøi
Længst forladt, med sjunkne Ringe,
Didhen Alles Blik og Tanker fløi,
Derfra hørtes Tonen klinge.
Skjoldmø-Søstrene deroppe stod
Og fra Horn og Læbe flyve lod
Fortids Sang paa vældig Vinge.

Ranke stod de der paa Sagnets Muld
Mellem Heste, Sværd og Landser,
Deres Øine lyned, Haarets Guld
Flagred' vildt om staalblankt Pandser,

Fra den Ældstes Lur Hjemraabet steg,
Mens den Yngres Sang og Strengeleg
Huldt bedaared' Sind og Sandser.

Thi den hentet var fra Hjemmets Liv,
Fra en ensom Fjeldalkove,
Fra det sagte Suk blandt Kjernets Siv
Og fra Stormens Sang paa Vove —
I den Melodi var sammenlagt
Al den Sødme, al den Vildheds Magt
Som kan boe i Norges Skove.

Derfor gled den som en Barndoms Drøm
Did, hvor Folkets Hjerte banker,
Derfor jog den, vild som Fjeldets Strøm,
Gjennem Aarer, gjennem Tanker:
Alt det jubelfulde Bondetog
Nær og nærmere om Høien drog —
Brudt var alle lærte Skranker.

Alt den ældste Skjoldmøsøster svang
Hvast og sikkert Offerstaalet,
Alt fra Hestens brede Bringe sprang
Blodets Straale over Baalet.
Vild lød atter Offergildets Larm,
Asathor alt i sin Tordenkarm
Rulled nær til Seiersmaalet.

Da sank pludselig en stille Magt
Over Sværmen fra det Høie,
Taushed blev paa hver en Læbe lagt,
Stoltest Hals sig maatte bøie.
Ingen vidste hvorfra dette kom,
Alle følte sig dog trufne, som
Ved et Lyn fra Almagts Øie.

See! en Skare Christenpræster skred
Lydløst frem med Kors og Faner,
Gjennem Mængdens delte Flod de gled
Som en Række hvide Svaner.
Mens alt Folket om dem knæled ned
Slog de Vievand paa sidste Sted
End for Hedenoldets Vaner.

Der, paa Offerhøien stod endnu
Skjoldmø-Søstrene tilbage,
Blege, stridende mod Dødens Gru,
Faste dog, og uden Klage.
Skjøndt de stivnede fra Hjertets Grund,
Aanded end fra deres hvide Mund
Offersangens Toner svage.

Og da sidste Lyd var døet hen —
Gravens Stilhed raaded ene —
Stod af Skjoldmø-Søstrene igjen
Tvende høie Billedstene.

Medens Slægter komme, Slægter gaae,
Der paa Høien de som Bauta staae
Over Skjoldmøsangens Scene.

Og skjøndt tusindaarig Seir har lagt
Sig derover, end den mindes:
Hvad i Fjeldnaturen har sin Magt
Aldrig ganske overvindes.
Ja, af Sangens sidste Toneslag
End en Efterklang den Dag i Dag
Der i Bygden stundom findes.

Nogle Faa, som kjendte Fjeldets Aand,
Har i Arv den taget længe,
Kunne klimpre den med kunstløs Haand
Paa Hardangerfelens Strenge.
Men hvor klirrende, hvor brudte og
Disse Toner lyde, kan de dog
End til Bondens Marv sig trænge.

Langveis fra til Gilde hentes Han
Som kan »Sjoldmøslaatten« spille,
Vildest Bryllupsfærd han lokke kan
Til at lytte spændt og stille:
Ved hans Toner kvæges hvert et Sind,
Ved hans Toner over haardest Kind
Milde, varme Taarer trille.

Thi de Gjenlyd er fra Fædres Liv
Og fra Mindets Fjeldalkove,
Fra det sagte Suk blandt Kjernets Siv
Og fra Stormens Kvad paa Vove —
Fra hin Offersang, hvori var lagt
Al den Sødme, al den Vildheds Magt
Som kan boe i Norges Skove.

Endnu hviler den, som Landets Saft,
Bunden halvt i Bondens Gjemme,
Men naar engang Norge samler Kraft
Til at løsne Fjeldets Stemme,
Skal den stige klar fra Skjaldes Bryst,
Skal Alverden, undrende, med Lyst
Norges Offersang fornemme.

Nordisk Liv.

Nordens Høst med traurig Hu
Har i Hjemmet alt sit Stade,
Dybt i Skov gaaer Dødens Gru
Gule falde Birkens Blade.
Ene Granens Naal er grøn:
Ak, her er kun Smerten skjøn.

Dog, see hist ved Træets Fod
En sildig Blomst udslaaer
End sin Kalk med stille Mod
Og drømmer sødt om Vaar.

Haardt det er at fæste Bo
Vel i disse trange Dale,
Hvor Forsagelse er Ro
Og dit Liv en Vinterdvale,
Hvor kun Fjeldets Taagehat
Er din Himmel Dag og Nat. —
Men, i Fædrehjemmets Jord
Er Bunden stedse mild,
For hver trofast Søn af Nord
Blidt luer Arnens Ild.

Lad da Nordens Storm og Veir
Om dit aabne Bryst kun fare:
Her har Skjæbnen sat din Leir
Her maa du din Strid bevare.
Ofte Dødens Gys vil naae
Kold med Tvivl din Hjertevraa —
O men tænk, ved Granens Rod
Er alt din Plads bered,
Der hvor Blomsten duftfuld stod
Du finder evig Fred.

Snefald.

Det er en vinterlig Sneveirsdag
Med Taushed og Søndagsduft.
Hvor tætte falde de hvide Flag
Igjennem den stille Luft!

Det hores ei naar de Jorden naae,
De synke en efter en.
Mens uformærket de brede derpaa
En Dug, saa blød og saa ren.

Derunder læges den frosne Jord
Og faaer sin Varme igjen,
Derunder Vaaren i Løndom groer
Til Solen fremkalder den.

Fald sagtelig da, I Hvilens Bud,
Og dæk den Mark, som er bar,
Og fyld de knuddrede Furer ud
Som Høstkulden deri skar.

Fald sagte som et dyssende Sprog
Paa Lundens blottede Kvist,
Paa Søens lukkede Øienlaag,
Paa Høien, der sørger hist —

Det er en nylig tilkastet Grav,
Hvor Menneskets Kjærlighed
Det Bedste, den eied', til Jorden gav —
Fald sagte derover med Fred!

Thi her under Sneens og Jordens Lag
Slumrer en dobbelt Vaar:
Som Høiens Grønsvær spirer en Dag,
Saa dens Døde til Liv opstaaer.

Den første Nat i Italien.

Imellem de brune, mildt rundede Høie
Hvor Ødhed har fæstet sin fredede Bolig
Vor Vogn drager fremad med sukkende Møie,
Drager frem igjennem Campagna di Roma.

Klar over vort Hoved os Fuldmaanen følger
Og kaster en rødlighvid Glands over Landet
Og over det klare Middelhavs Bølger
Som glimtende fjernt skylle op imod Stranden.

Fra Høi og til Høi en uformelig Levning
Af Oldtidens Murværk gaadefuld skuer,
Og langt i det Fjerne skimtes en Række
Af Aqvædukternes evige Buer.

I den Januarnat vaarlige, linde
Luftstrømninger møde mit Bryst og min Pande —
Og bringe mig Hilsen og ville mig minde
At nu har jeg naaet de længstdrømte Lande.

Jeg kan ikke tvivle, jeg finder dem alle
De hellige Mærker, fra Barndommen kjendte —
Jeg veed: gjennem Ensomhed Veien maa falde
Til Roma, til Ørkenens Dronning i Vesten.

Jeg veed, at ei Nutidens brogede Vrimmel
Har vovet sig ind under Kredsen om Roma —
Jeg veed, at kun Sydens forførende Himmel
Med Sødme og med Gift har udbredt sig derover.

Jeg føler dens Aande, mit Hjerte maa banke,
Jeg ønsker at dvæle, jeg ønsker at ile —
Jeg kan ikke fatte den mægtige Tanke:
Imorgen dit Øie paa Forum skal hvile.

I stille Forventning saa fremad der drages,
Til Stjernerne blegne og Morgenen vaagner —
Alt svagt bag de blaanende Bjerge det dages,
Det lysner igjennem de stigende Taager.

Da løfter et Punkt sig fra Synskredsranden
Og voxer og bliver en afrundet Klippe,
De Reisende undres og spørge hinanden —
San Pietro! raaber nu stolt Vetturinen.

San Pietro! farer det gjennem mit Hjerte
Og Nerver og Tanker stærkt bevæges —
San Pietro! giver du Fryd eller Smerte,
Og vil jeg kunne din Tyngde bære?

Italia.

Skovmyrthen dufted stærkt og hed var Dagen,
Jeg søgte Ly i Klippegrotten inde
Hvor klare Draaber over Mosset rinde
Og fylde langsomt Marmorsarkophagen.

Da sad paa Trinet der en deilig Kvinde
Med stærke Former, klædt i rigt Skarlagen —
Den hvide Haand hun støtted under Hagen
Og stirred paa mig som et halvglemt Minde.

Mægtig var Panden, men af Tanker tynget
Og som Medusas tæt med sorte Slanger
Af Haarets rige Fletninger omslynget.

Taus og tillukket var den fulde Læbe
Hvorom der vexled Træk af Trods og Anger —
Men Blikket havde Ord, som kunde dræbe.

Thi fra de dunkle Øine udgik Strømme
Af Ild og Lysglands lige til mit Indre
Og vakte der med Tegn, som endnu tindre,
De Ord, paa engang saarende og ømme:

See, jeg er den, du saae i dine Drømme,
Den, ved hvis Barm du vilde Længslen lindre —
Italia, som nu kan blot erindre,
Som lever af sin Fortids Brønd at tømme.

Hun kan ei herskende Barbarer hindre
At strømme hid og hendes Skjændsel nyde —
Men hun kan gjøre deres Lykke mindre.

Hun har den Magt, i deres Bryst at tænde
En Savnets Kval, som Hjemmet vil fortryde,
Som stedse meer fortærende vil brænde.

Og naar hun engang, hvad hun vil saa gjerne,
Frit reiser sig fra sine Mindestene,
Da skeer det kun ved egen Kraft og ene —
Hun vorder aldrig mere Nordens Terne.

Til hendes Fod jeg sank for der at tjene —
Da veg det hele Billed mod det Fjerne,
Snart blinked kun det sorte Øies Stjerne
Langt borte til mig i en anden Scene,

Den vilde Myrthes Duft ei fandt mig mere,
De lune Vinde gik ei over Havet —
I Marmor trilled ingen Kilder flere.

Jeg stod blandt kolde Fjelde, som jeg kjendte,
Tungt under Nordens Himmel nu begravet —
Men i mit Bryst Italias Blikke brændte.

Der flyve Bud, det ene paa det andet,
Fra Syden nu, og Alles Hjerter finde,
Thi de forkynde: der er Liv i Landet
Som var Despotens skjønneste Slavinde.

Saa har hun reist sig nu, den høie Kvinde!
Og løfter kjæk det Flag, der var forbandet,
Og har sin stolte Herre overmandet
Og er den unge Friheds Elskerinde.

Lad nu Barbaren ynke hendes Blødhed
Og braute stolt med nordisk Kraft i Brystet
Og spotte hendes dunkle Blikkes Sødhed.

Det ømme Blik har kunnet Lyn udslynge,
Den fine Haand har Lænkerne afrystet,
Den bløde Røst kan Frihedshymner synge!

Hvorledes skal jeg nu dit Aasyn kjende
Og hvile mine Længsler ved dit Bryst,
Elskte Italia, naar om din Kyst
De blodigrøde Oprørsfakler brænde?

Ak, du er skjønnere kun i din Dyst!
Kun dobbelt vil min Kval sig derved tænde
At fra din Skjønhed hjem jeg maatte vende
Just som du rusted dig til Kampens Lyst.

O, denne Kamp er fuld af Mindets Adel
Og svulmende af Fremtids unge Haab —
Dit blanke Skjold er uden Plet og Dadel.

Derfor kan al din Pragt sig deri speile,
Din Vellyd tone gjennem Stridens Raab —
Din Ynde klar paa Stormens Bølger seile.

Italia, du min Erindrings Land!
Saa kan jeg da, som før, dit Billed finde
Og høre dine Elskovskilder rinde
Skjøndt Stidens Hav nu bruser om din Strand.

O, kunde jeg kun hæve dette Minde
Saaledes som min Sjæl det skue kan,
Og fæstne det i Maleriets Rand
Nu før dets Farver blegne og forsvinde!

Da stilled jeg her i vor Vinterdød
Et Billed fra Palermo og fra Roma
Saa varmt som det i Hjertets Indre banker.

Men, til at male denne Skjønheds Glød
Og til at fængsle denne Dufts Aroma
Har jeg kun døde Ord og matte Tanker.

I Peterskirken.

Evighedens Aande følbar svæver
Gjennem disse gyldne Buers Rum,
Øiet svimler, Tanken stille bæver,
Bønnen løfter sig fra Læben stum; —
Høit fra Hvælvingen en vaarlig Mildhed
Vifter om den trætte Pilgrims Kind,
Ene i den høitidsfulde Stilhed
Ræddes han for sine egne Trin,

Vandrer op ad Gulvets glatte Plader
Længe, før han kommer Altret nær —
Hilses fra Pillarer og Arkader
Af de hvide Billedstøtters Hær,
Vandrer langsomt did, hvor fjernt han skimter
Maalet, hvor han lægge skal sin Stav —
Der, hvor Lamperaden evig glimter
Om Apostelfyrstens Marmorgrav.

See, nu staaer han der. Han ydmyg knæler
Foran Lamperne ved Altrets Fod,
Stille Andagt paa hans Pande dvæler,
Gyder over ham sin varme Flod.
Tillidsfuld opløfter han sit Øie
Mod den hvalte Kuppels fjerne Blaa,
Til den gyldne Indskrift i det Høie:
»Du er Klippen, som jeg bygger paa!«

Til de lyse Billeder derunder
Lader han sit Hjertes Ønsker tye,
Lægefred for Sjælens dybe Vunder
Daler derfra som en Aftensky.
Tanken klar og kraftig sig udspænder
Ved at maale denne Hvælvings Magt —
Haabet ingen Vaklen mere kjender,
Her dets Bygning jo af Sten er lagt,

Hvoraf kommer det, at denne Himmel
Her af Mennesker paa Jorden sat,
Virker dybere end Stjerners Vrimmel
Oppe fra Uendeligheds Nat?
Hvor kan saadan lav udhulet Tue
Sanket sammen her ved Jordens Orm,
Hæve Sjælen meer end Luftens Bue,
Denne Evighedens Kuppelform?

O, thi Mennesket vil altid skabe
Sig sin Himmel her paa Jorden selv!
I det Evige hans Tanker tabe
Sig som Bølgerne i Lethes Elv.
Hvor han ingen Grændser meer kan finde
Kan hans Aand ei heller naae til Gud:
Sjælen kan en Himmel slutte inde,
Men den kan ei fylde Himlen ud.

En Sommeraften i Rom.

Aftnen er mørk, men drømmende mild;
Paa den sydlige, glandsfuldt dunkle
Himmelhvælving Stjernerne funkle
Med en unævnelig, magisk Ild.
Luften er let og balsamisk at drage,
Glider med Duft af Oranger og Roser
Fra de blomstersmykkede Tage,
Fra Monte Pincios Marmorterrasser
Over Piazza del Popolo hen.
Mørk Obelisken staaer der igjen,
Hæver sin Pegefinger mod Himlen
Som et Memento til Folkevrimlen
Der nyder Livsglæden rundt om den.

Men de lade sig aldrig forstyrre
I deres Glæde, de romerske Børn!
Dagen har været saa trykkende lummer,
Alle har døset halvt hen i Slummer
Under Sciroccos glødende Vinge —
Nu skal Aftenens Kjøling bringe
Friskhed til Sjælen, Haab efter Kummer,
Lædskelse efter den brændende Tørst.
Her ikke Livet med Solen forstummer,
Ave Maria indringer det først,
Her er Natten en Blomst, udklækket
Af den mægtige Dagens Sol:
Kun naar den sidste Straale er svækket
Vorder af Mørket til Liv den opvækket
Lig en sødtduftende Natviol.
Naar den sin dunkle Kalk da oplukker
Vælder der ud en berusende Aande,
Hvori al Kjærligheds Sødme sukker,
Hvori jubler al Ungdoms Lyst,
Hvori den stivnede Alder dukker
Atter med Fryd sit foryngede Bryst.

Derfor glider nu Mængden bølgende
Over Piazzaen og opad Corso,
Hinanden flyende, atter forfølgende,
Mangen Frihed i Mørket dølgende,
Tungen løsnet og Sjælen varm.

Udaf Caféer og Osterier
Straaler der Lys, lyder glade Sange,
Livsakkorderne stige lange
Bævende op fra hver en Barm.
Fjerne Guitarer og Mandoliner
Klirre og sittre i Folkets Hænder —
Tamburinen trommer og tænder
Bacchisk Lyst til med Oldtidsminer
At træde op i en Saltarello.
Dertil de nyeste Tider svare
Med begeistrede Frihedstoner:
Af Patrioter en talrig Skare
Istemme Hymnen til Pio Nono.
Men de brogede Toner alle
Hvile bløde og sammenfalde
I den herlige, altid unge,
Fuldt sig bøiende vælske Tunge.

Tys, da gaaer der gjennem Tumlen
Fra en Sidegade ned
En alvorlig, dæmpet Mumlen
Der paabyder Dødens Fred.
See, en dobbelt Rad af Fakler
Nærmer sig med blodrødt Skjær,
Efter disse parvis vakler
Frem en talrig Munkehær.

I de brune Kutter skjule
De sit Aasyn, gaae forbi
Syngende med dybe, hule
Stemmer Dødens Litani.
Foran deres lige Bane
Mængden stille deler sig,
Og for deres Kors og Fane
Bøies Knæ ydmygelig.

Midt i Toget, utildækket,
Bæres der en Afdød væk —
Ingen bliver her forskrækket
For de aabne Dødens Træk.
Her ei tynges Ligets Pande
Af det dumpe Kistelaag —
Her, i disse milde Lande,
Lettere er Dødens Aag.

See, paa denne aabne Baare
Er en Ungmø sovet ind:
Aftenduggens rige Taare
Falder frit paa hendes Kind.
Smykket, som til Bryllupstide,
Hviler hun i snehvid Dragt
Og en Krands af friske, hvide
Roser er om Haaret lagt.

Endnu sidder Smil om Munden —
Drømmer hun om sidste Gang
Da hun her i Aftenstunden
Hørte Livets søde Sang?
Øielaaget mildt er lukket —
Er derunder intet Blik?
Er den Stjerne evig slukket
Som fra Øiets Nat udgik?

Skal da Skjønheds Liv fortæres
Her i Rom, Miraklers Stad? —
Enkens Barn af Nain udbæres —
Standses ei den Sørgerad?
Kan ei Pladsens fulde Bølger
Gyde Blod i dette Lig,
Vil ei Christi Efterfølger
Byde hende reise sig?

Ak, det er ei den Slags Under
Som fra Paven nu udgaaer:
Hele Folkets Aand, der blunder,
Paa hans Vink til Liv opstaaer —
Men hint lille Dødstog lader
Han i Fred til Kirken gaae:
Ingen standser, Alt forlader
Den, hvem Graven venter paa.

Alt de mørke Brødre ende
Deres Gang ved Kirkens Trin.
En for En de Faklen vende —
Bære saa den Døde ind
Did, hvor Sjælemessen kalder
Som et Suk fra dybest Nød —
Tungt for Døren Tæppet falder,
Skilner mellem Liv og Død.

Thi paa Pladsen udenfor bølger det
Atter lystigt og uforandret,
Sang og Latter og Glæde dølger det
Friske Spor af hvor Døden har vandret.
Høit slaaer nu Livet i Alles Aarer,
Nærer sig fuldt af Begeistringers Taarer,
Strømmer med Ild til de yderste Dele. —
Men det samlede, duftende Hele
Af hver Tone, hver Lyst og Tanke,
Af hvert Suk hvormed Hjerterne banke,
Af hver Glands i det vaade Øie,
Af hvert Smil over Dødens Mund —
Bliver baaret paa Nattens varme
Bløde, kjærlige Moderarme,
Baaret som Offer mod det Høie —
Offervirak til Guden, der breder
Over Hesperiens udvalgte Steder
Saadan forunderlig Aftenstund.

Blomster og Ruiner.

Der er i Naturen en hemmelig Kraft
Til mildt at dække hvad Tiden slog
Og over de blodige Vunder dog
Idetmindste at dryppe en Balsomsaft.
Den kjærlige Moder kan ei udholde
At skue Døden i Børnenes Hus,
Men lader hver spirende Vaar udfolde
Et gjentaget Liv over Fortids Grus.

See, derfor er der en Sympathi
Imellem Ruiner og Blomster lagt:
Aldrig har Blomsten saa rig en Pragt
Som der, hvor alt andet Liv er forbi.
I Venustemplets halvbrudte Bue
Som her staaer rød imod Aftnens Blaa
Kan Øiet ret forfølge og skue
Den Vei, de trøstende Urter gaae.

Først hænger den mørke Epheu sit Net
Udover Søiler og Arkitrav,
Saa virkes af Roser og Malver i det
En duftende Skrift paa Gudindens Grav.
Den vilde Gyldenlak dernæst drysser
Sin Guldregn sagte paa Altrets Fod
Og Martsviolernes Læbe kysser
Det Gulv, hvor de sige at Venus stod.

Ved Muren sidder i Aftnens Glød
En fremmed Kvinde paa Marmortrin
Og samler taus med drømmende Sind
De skjønneste Blomster i sit Skjød,
Og ordner dem smukt og lader dem falde
Blandt kjære Blade i Mindets Bog —
At selv hun er bedste Blomst af dem alle
Det synes hun ei at ane dog.

Men Muren det veed og Luften det veed
Og de hviske det begge til Stedets Aand,
Som nu kan bryde sit Blomsterbaand
Og øve sin Magt i Aftnens Fred —
Thi Rosenalfer og Amoriner
Omvifte den Yndiges Kind og Mund
Og give hende i disse Ruiner
En Drøm af Livets saligste Stund.

Domine, qvo vadis?

I Keiser Neros Tid af Blod
Da Romas stolte Nakke
Var Skammel for Tyrannens Fod
Og maatte dertil takke —

Da Dolk og Gift og Spil og Drik
Var blevet Dagens Orden
Og en Afsindigs Luner gik
Som Gudsbud over Jorden —

Da flygted Fred til Fængslets Bund
Og Frihed til en Fange,
Da lød fra Katakombers Grund
De klare Fremtidssange.
Da blev der Tegn og Mærker sat,
Da skede der Mirakler —
Da lyste gjennem Tidens Nat
De Christnes Martyrfakler.

Til Imperators Tidsfordriv,
Til Latter for hans Slaver
Der tændtes Baal af Christenliv
I Keiserborgens Haver.
De reves sønder, traadtes ned
Af Løver, Elephanter —
Og smilte dog med Tro derved:
Af Blod groe Fremtids Planter.

Liktorens Arm og Sværd blev mat,
De vilde Dyr blev mætte —
Den keiserlige Tigerkat
Dog Intet kunde trætte.

Blandt Christne, som for Raden stod,
Ham fattedes den Største
Og efter sandt Apostelblod
Han graadig maatte tørste.

Der sagdes jo, at midt i Rom
Sad Petrus, Lærens Klippe.
Var Han først truffet, styrtet om,
Saa maatte Alt vel glippe. —
Men skjøndt han ellers aabenbar
Stod kjæk mod alle Vinde,
Dog denne Gang han ikke var
At spørge eller finde.

Men see, en Dag da Sol gik ned
Og Byen var forstummet,
Ud gjennem Romas Sydport skred
En Olding, tæt formummet.
Hans Gang var varsom, ofte saae
Han sig med Angst tilbage,
Hans Hoved dybt paa Brystet laae —
Han syntes at forsage.

O, det var Simon Petrus selv,
Den stærke Troens Kjæmpe,
Som her sig under Portens Hvælv
Sneg ud med List og Lempe!

For anden Gang han Kjødets Gru
Ei mere kunde knægte,
Han var paa Vei til atter nu
Sin Mester at fornægte.

Vel søgte han med fagre Ord
Sit indre Kald at døve:
«Hvad nytter det i Brand og Mord
Et Fredens Værk at øve?
Her Jesu Ord ei agtes paa
Blandt Skrig af Lyst og Fare —
Langt bedre da med det at gaae
Til fjerne Venners Skare.«

Dog slige Grunde hjalp ham ei,
Haardt Brødres Nød ham trængte —
Det var, som hver en Sten paa Vei
Sig ved hans Fødder hængte.
Tungt henad Via Appia
Saa gik han som en Slave,
Mens Døden selv ham spotted fra
De stolte Romergrave.

Men da han kom til Stedet, hvor
I to sig Veien skiller —
Da standsed' han, en Gysen foer
Ham gjennem Livets Kilder:

Thi see, en lys Gestalt ham skred
Imøde fra det Fjerne —
Den Skikkelse han kjendtes ved,
Den skinned som en Stjerne.

Var det en Drøm? — Jesus det var,
Jesus den Nazaræer!
Som før til Golgatha, han bar
Sin Lidelses Trophæer:
Omkring de skilte Lokker sad
Den skarpe Tornekrone,
Det blege, klare Aasyn bad
For Verden at udsone,

Mod Petrus hen det Guddomssyn
Gled i alvorlig Stilhed,
Dets Blik udsendte Straffens Lyn
Og Naadens hulde Mildhed. —
Forfærdet Petrus sank til Jord
Og brast i Graad, og da nu
Det gik forbi, han skreg de Ord:
»O Herre, hvorhen gaaer Du?«

Ved dette Suk fra Petri Barm
Standsed den Guds Udkaarne
Og strakte ud som Tegn sin Arm
Mod Stadens nære Taarne.

Saa løfted han sin Stemmes Klang
For Petri Bryst at gjæste:
»Jeg gaaer til Rom, for andengang
At lade mig korsfæste!« — —

Bedøvet nu Apostlen laae —
Og da han atter hæved
Sit Blik mod Aftenhimlens Blaa
Var Synet alt bortsvævet.
Men Stemmen end i Sjælen klang
Som Dommedags-Anklage:
Med Ungdoms Styrke op han sprang
Og gik mod Rom tilbage.

Der søgte han den første Vagt
Og gav sig an med Glæde —
Da Baand og Jern blev paa ham lagt
Af Fryd han maatte græde.
Den næste Dag med Vellyst lod
Han sig paa Korset spænde,
Og priste høit sin Skjæbne god
Der gav ham Jesu Ende.

Men paa det Sted, hvor han hin Kveld
Sin høie Mester mødte,
Staaer nu et lidet hvidt Kapel
Som Vendepunktets Støtte.

Der er det, man med Troens Mod
Og hellig Iver viser
To Fodspor af hvor Herren stod
I Lavagulvets Fliser.

Og indenfor i dette Rom
Hvor Petrus led og døde —
Der gløder nu hans høie Dom
I Mindets Aftenrøde.
Den lyser klar og mægtig, som
Et Vidne for al Jorden:
Han, som til Døden vendte om
Er nu en Konge vorden.

Amalfi.

Her ere de natlige Timer blide
Naar Fuldmaanen staaer over ranke Cypresser
Og Lyden af fjerne Vigiliemesser
Fra Klosteret svæver i Haven ind,
Hvor Luften er vellugtsvanger og lind
Og bløde Middelhavs Bølger glide
Med sagte Suk mod Terrassens Trin.

Da bliver dit Sind vel dybt bevæget,
Men ikke af nordisk Maaneskinsfrysen,
Hvis blege Straaler med Aandegysen
Stemmer dig stille og høitidsfuld.
Her aander Ensomhed elskovshuld,
Her Maanens Skjær, af Sydvarmen kvæget,
Har ikke Glands af Sølv, men af Guld.

Og breder sig om dit Hoved med Mildhed,
Og fylder Rummet med venligt Skimmer
Og er en Dag uden blændende Glimmer,
En Dag uden Hede og Arbeidsværk,
En Dag, hvori Hjertet kan svulme i Stilhed
Og Sjælen med Blomsterne dufte stærk.

Thi denne Dag er de natlige Tider,
Da Fuldmaanen klar over Bjerget svæver
Og en Hvisken i Myrthehækken bæver
Og Bølgernes Sukken gjenlyder lang.
Da vil din Længsel søge sin Klang,
Medens sydlig Varme om Brystet Dig glider
Og den hele Natur er en Kjærlighedssang.

Palmen.

Mindes du paa Capri ei den Have
Hvor den høie Palme ensom staaer?
Ved dens Side Laurer synes lave,
Figentræet ikke til den naaer.
Rige Planter fra en tropisk Zone
Om dens Fod en Krands af Blomster slaae,
Men dens brede, let udspredte Krone
Har til Baggrund Havets dybe Blaa.

Glødende er Sydens Middagsbue
Over denne sære Ø udspændt,
Af dens Magt de røde Klipper lue,
Af dens Magt er Jordens Liv forbrændt.
Ei et Suk igjennem Luften svæver,
Slappe hænge hver en Blomst, hvert Blad —
Kun den ranke Palme kraftig hæver
End sin Vifte op i Solens Bad.

Og, skjøndt alle Vindpust tie stille,
Løftes denne Vifte op og ned
Og dens fine, blege Stængler spille
Skjælvende og hvislende derved.
Hvilken Kraft er dette, som kan røre
Palmens Top, mens Luften sover hed?
Er det Slangers Hvislen, som vi høre,
Eller hviske Alfer sødt om Fred?

O, det er det sidste, kun det sidste! —
Husker du ei meer Legendens Ord,
Hvorfor Palmetræets grønne Kviste
Minde evigen om Fred paa Jord?
Har du glemt hvad Eremiten sagde,
Han hvis Celle høit paa Klippen staaer,
Han, som sine tørre Hænder lagde
Signende paa dine dunkle Haar?

»Der er fundet i de hellige Skrifter,
At da Israels mægtige Prophet
Havde gjennem Himlens aabne Rifter
Billeder af Fremtidspagten seet —
Hørte han Jehovahs egen Stemme
Tale til ham Ord af Liv og Død,
Kunde længe dog ei ret bestemme
Hvorfra Guddomsrøsten til ham lød.«

Det var ei fra Tordenskyens Dragen
Over Himlen, rullende og mørk —
Det var ei fra Samumstormens Jagen
Vildt med Sandet i Arabiens Ørk,
Det var ei fra Havets dybe Brusen
At Jehovahs Tale vældig lød —
Men det var fra Palmens stille Susen
At Guds Stemme mildelig udflød.

Siden den Tid staaer den høie Palme
Over alle Jordens Væxter prud,
Siden den Tid gaaer en Fredens Psalme
Fra dens Krone over Verden ud.
Thi af Herrens Aande, som har faret
Sagte gjennem Bladene engang,
Har den from og troligen bevaret
Endnu tydeligt en Efterklang.

Derfor er det, at dens Grene skjælve
Let af Andagt i den stille Luft,
Derfor er det, at dens Top kan hvælve
Sig om Ørknens Glød med Skyggens Duft;
Derfor var det, at dens Grønt blev kaaret
Til for Herrens Søn at bredes frem,
Da han paa en Aseninde baaret
Holdt sit Indtog i Jerusalem.«

Et siciliansk Aftenlandskab.

I Guadagnadalen ved Palermo
Paa den røde, solforbrændte Sandbund,
Mellem Aloer og Kaktushækker
Staaer et gammelt Kors af Sten og strækker
Sine brudte Arme hen i Luften.

Under dette Kors paa Trinet knæler
Der en Capucinermunk, som ivrig
Beder af sit lange Paternoster,
Medens fra det nære Gesu-Kloster
Sagtelig til Angelus det ringer,
Og den milde Aftenkjøling bringer
Derfra Lyden blandet sødt med Duften
Af de blomstrende Orangehaver.
Solen gjerne over Bjerget dvælte,
Maa dog synke langsomt bag dets Spidser;
Fra dens Øie som til Afsked glider
Varmt et Rosenskjær ad Klippens Sider,
Disse nøgne Sider, i hvis Ridser
Kun den vilde Myrthebusk vil grønnes.
Snart den lyse Rosenglands sig breder
Om den hele Rad af skjønne Fjelde
Som med let, dog kraftig grundet Vælde
Slaaer sin Halvkreds elskende om Dalen.
Klare, luftige og dog hvor faste
Staae de i det Fjerne, og det synes
Som selv Klippens Skal ei her kan hindre
Lysets Kraft fra mægtig frem at trænge.
Kun de dybe Kløfter endnu kaste
Lange Skygger ind i Rosenskjæret
Og opvække broget Farvesmeltning.
Men den stærke Aftenglands har naaet
Nu til Dalens sidste, brede Aabning

Hvor Palermos blanke Spir og Kupler
Svømme i dens lyserøde Taage —
Og dens røde Guld er strøet over
Havets dunkelblaa og klare Vover.

Alt er roligt, man maa troe at Freden
Har sin Hjemstavn her i dette Eden
Og at Livet her henløber stille,
Som Dugdraaberne paa Lauren trille.
Sødt det hele Aftenlandskab blunder; —
See, da synker Solen længer under
Og den første Aftengysen sukker
Gjennem Dalen, Kaktusblomsten lukker
Til sit glindsende og fine Bæger,
Luftens blide Rosenskjær fordunkles
Til en dyb og dyster Purpurgløden,
Som om Blod og Ild sig vilde tømme
Over Egnen ned i brede Strømme.
Klostrets Natteklokke ængstlig klemter,
Munken, som endnu ved Korset hviler
Slaaer sig for sit Bryst og dobbelt beder;
Vilde Folk med saracenske Øine,
Lumske Miner under brede Hatte,
Dukke op bag Hækker og paa Veien,
Hvor en ærbar Borger paa sit Æsel
Drager hjem til Byen med sin Vinding,
Med sin Bøsse lagt tværsover Knæet
Og sin venstre Haand paa Dolkegrebet. —

Saadan aander Dalen tungt med Venten.
Da gaaer Solen endnu længer under,
Det blodrøde Skjær endnu forandrer
Farven til det Dunkelviolette,
Som nu flyder over Bjerg og Slette
Sammen med de store, brede Skygger
I hvis Ly alt Mørkets Rædsel bygger.
Munken ilsomt til sin Celle vandrer,
Alle søge did hvor Hjemmet kalder
Indenfor de trygge Byens Porte —
Alt herude tier, er bedækket;
Sydens Nat slaaer pludselig de sorte
Vinger sammen over Mark og Høie,
Skjuler dem som et tillukket Øie;
Kun Ildfluerne i Krattets Dunkle
Som bevægelige Stjerner funkle,
Medens Sydens varme Nattedrømme
Mellem Angst og Vellyst hvile ømme
I Guadagnadalen ved Palermo. —

La Flora.

Der er i Palermo en underfuld Have
Hvor Syden sin skjønneste, fineste Gave
Har udbredt paa fløielsblød Grund:
Der Dronningen over Blomsternes Rige
Holder sit Hof med en Pragt, hvis Lige
El Hafiz kan male dig kun.

Her om den skjønne Fyrstindes Throne
Blomstervasaller fra hver en Zone
I skinnende Klæder staae.
En Vagt af Torne dem tro bevare
Og Pagers og Terners vingede Skare
Dem alle tilhaande gaae.

De duftløse Blomster glimre og prale
Og ville Morgenens Guld afmale
I deres glindsende Skjød.
Men tusinde andre aabne sig milde
Og sprede af egen Kraft, og stille,
En Duft, saa kvægende, sød.

Har du det rigtige, fine Øre
Saa kan du i Farven og Duften høre
En Sang, paa Blomsternes Viis.
De synge alle med spæde Stemmer
En Sang, som aldrig mere du glemmer —
En Sang til Dronningens Pris.

Orangeblomster og Roser ere
De tvende mægtige Chor, som bære
Det Heles Duft-Harmoni.
Op derimellem løfte sig ville
Heliotropens kryddrede Trille,
Magnolias Glødmelodi.

Dybt fra Bassinet Nymphæer sukke,
Klokkeblomsterne kjærligt klukke —
Fontænens Pladsk falder ind,
Og over den hele Koncert sig neie
De høie Palmevifter og eie
Kjøling for Dronningens Kind.

Men denne Fyrstinde, til hvis Hæder
Den hele Have dufter og kvæder,
Kun hende bemærker du ei —
Hun sidder usynlig blandt dem alle,
Kun saare sjælden hun lader sig kalde
Tilsyne paa Menneskers Vei.

Dog, dvæler du her i La Floras Gange
Til Palmeskyggerne blive lange
Og Aftnen udfolder sig —
Sid da kuns stille, da kan det hænde
Du faaer en dæmrende Form at kjende, —
Da svæver hun nær til dig.

Da rører hun dig med sin Liliekrone
Og lader dig høre Aftnens Tone
Om Blomsternes Kjærlighed —
Da ryster hun over dig Blomsterstøvet,
Da bliver du ganske duftbedøvet
Og underlig længselshed.

1848—1850.

Skovbækken.

Du lille Skovbæk
Med det klare, rislende Sølvervand —
Som skynder dig væk
Saa fort du kan
Over Sten og Stok
Mellem sagte viftende Bregners Flok,
Under Orekrat,
I de dunkle Graners kjølende Nat —
Saa siig mig da nu
Hvorfra kommer du?
Og hvad er det som
Du hvisker og mumler saa ivrig om
Snart vred, snart øm,
I evig, ustandselig Talestrøm?

Det kan du ei forstaae
Du Menneskebarn,
Som er fanget i Verdens kunstige Garn,

Som er skilt i Dyst
Fra din Moders stille, varmende Bryst —
Det kan du ei forstaae,
Men lyt kun derpaa:
Thi jeg kommer fra Jordens inderste Fred,
Fra Bjergensomhed,
Hvor Moderen sidder i al sin Magt,
I unævnelig Pragt,
Og holder de tusinde Aarers Net
Sammen i Et,
Og udsiger sagte de sælsomme Ord
Som belive vor Jord.
Dem fanger jeg op, og løber dermed
Saa fort afsted,
At fortælle dem alle til Dalens Dyb,
Til Blomst og Kryb,
Til Træer og Luft og Skovens Dyr —
Og de høre alle forstandigt paa
Mine Eventyr.
Kun du, de stolte Menneskers Barn,
Som er hildet i Verdens kunstige Garn,
Kan dem ei forstaae —
Thi du troer ei derpaa.

Saa siig mig da kun
Du lille, vigtige Sladdermund,
Du lystige Bæk —

Hvi risler du ofte med Latter væk
Over stenet Grund?
Hvad er det, du leer af? Jeg seer dog ei
Noget Latterligt paa din dunkle Vei.

O, seer du da ei,
Hvor Solglimt falder i bævende Rad
Gjennem grønne Blad
Paa min dunkle Vei? —
Det gjør mig saa glad.
Desuden, den krogede Trærod her,
Og Sivbusken der
Med de nikkende Fjær,
Og den kloge Markmus
I sit snevre Hus,
Og hver Humlebi
Som summer forbi,
Og Fuglen hist
Paa den vippende Kvist —
De sige nu alle, i lystig Ring,
Slige moersomme Ting
Til Spot og Spe —
Saa maa jeg vel lee.

Men siig mig kun end
Du lille, fortroligt mumlende Ven,
Et sidste Ord:

Hvad Sorg nu igjen
I din Glæde boer?
Thi jeg mærked' det vel
Mangen stille Kveld,
At af Taarer et Væld
Fra din Bund opflød.
Hør, nu lyder igjen
Dine Vovers Kluk
Som et smerteligt Suk
Af dybeste Nød,
Og du hulker afsted
Med bitterlig Graad,
Som et Barn, der ei veed
For sin Kummer Raad! —
Thi svar mig derpaa,
Hvi hulker du saa?

Ak, spørg mig ei om
Hvad du kjender bedst selv,
Din egen Dom!
Thi ei hulkende Elv,
Ikke susende Skov,
Ikke klagende Fugl i Bur og i Garn
Kjender Kummerens Lov
Som Menneskets Barn.
Din Slægt ene veed
Sorgens, hele fortærende Hemmelighed —

Fra din Slægt kom den jo
I Naturen ud
Og blev dens Brud,
Og tog i dens inderste Lønkammer Bo.
Deraf har vi lært,
Vi uskyldige Kilder og Bække smaa,
Som med Rislen i Skov og i Enge gaae —
Deraf har vi lært
At nynne saa sært
Med graadkvalt Klang
Den gamle Sang
Om det Jordiskes Nød,
Om den stedse sig gjentagende Død.

Og nu Farvel
Du Menneskebarn!
Jeg skal langt i Kveld,
Har ei mere Tid —
Kun endnu viid:
Kan du løsne Verdens kunstige Garn
Som omsnører dit Sind,
Kom da til mig!
Da lukker jeg dig
Saa sagtelig
I min Løndom ind,
Og fortæller til dig
Og til Skovens Dyr

Mine bedste, deiligste Eventyr,
Saa du kan dem forstaae
Og troe derpaa.

Hav Tak, du lille, du kjære Bæk,
Med dit klare, perlende Sølvervand!
Ja, skynd dig kun væk
Saa fort du kan
Over Sten og Stok,
Mellem sagte viftende Bregners Flok,
Under Orekrat,
I de dunkle Graners kjølende Nat! —
Du skal dog ei slippe at høre min Tak
For hvad du har sagt.
See, nu har jeg lagt
Mig til Hvile ned
Paa din grønne Bred —
Og vil lade din sagte mumlende Snak,
Snart vred, snart øm,
Og din Latterstrøm,
Og din hulkende Graad
Saa taarevaad,
Dysse mig i en Slummer ind
Saa sød og lind,
Til der kommer en Drøm og gjør mig fri
Som min Phantasi,
Og tryller mig ind i dit Eventyr

Med Blomster og Luft og Skovens Dyr —
Jeg kan Alt forstaae,
Thi jeg har alt længe troet derpaa.

Solnedgang.

Nu daler Solen sagte ned
Bag Aasens fjerne Skove
Og sender guldrød Aftenfred
Udover Eng og Vove.
En sød, vemodig Hvisken gaaer
Igjennem Birkens Blade
Om Nattens Mulm, som forestaaer
Og vil sin Favn oplade.

Hvor Dagens Afskedstaare mild
Paa Blomst og Straa nu falder!
Konvolvlens Kalk sig lukker til,
Endt er dens Livsensalder.
Nu tie alle Fugle smaa
Og Dalen stille grunder
Ved hvad der nu skal følge paa
Naar Sol gaaer ganske under.

Frygt ei min Sjæl! — sænk dig kuns ned
I Nattens Dyb med Solen!

Derfra opvælder Kjærlighed
Som Duft fra Natviolen.
Hvor Lysets Kilde gaaer forud
Did kan du trøstig følge,
Og lade Nattens bløde Skrud
Din hede Længsel dølge.

Den stolte Dag har ei en Lyst
Saa sød som den, at hælde
Sit Hoved til Natureus Bryst
Naar Skyggerne fremvælde.
Da synker Fred paa Livets Strøm
Og Balsom over Kummer,
Da hviler Morgnen som en Drøm
I Nattens milde Slummer.

Den sildige Rose.

Du yndige Rose, hvi blomstrer du nu?
Tænker du, det endnu er Sommer?
Føler dn da ei, at med Mørke og Gru
Høsten, den Vældige, kommer?

Jeg veed vel, det er ei den rigtige Tid —
For sent har jeg udfoldet mit Bæger,
Men endnu smiler Solen dog varmende, blid,
Og Dugdraaben endnu mig kvæger.

Det nytter dig lidet, du aabner med Duft
De blegrøde, fine Hjerteblade
Naar Døden alt aander i høstlige Luft,
Og alle Fugle Lunden forlade.

Just derfor maa jeg dvæle, just derfor jeg maa
Sødt dufte her paa høstlige Grene:
Naar alle muntre Fugle af Lunden vil gaae,
Kan jeg dog ei lade den ene.

Men veed du da og, du Rose saa spæd,
At Høstkulden dræber i Lunden?
Jeg tager dig før til min Elskede med —
Hos hende er Sommeren bunden.

Ak, eier hun Somren, da er hun jo rig
Og tusinde Blomster hende hylde —
Men Alfen i Lunden, den eier kun mig
Igjen af al Sommerens Fylde.

Thi lad mig kun sidde paa ensomme Kvist
Og dufte og drømme om Sommer,
Til Blad efter Blad jeg affalder tilsidst
Og Døden med Høstkulden kommer.

Sabbathstilhed.

Sabbathstilhed!
Kunde jeg din rene, klare
Himmelsmildhed
Kun bevare,
Naar den falder sødt og sagte
Paa mit plagte,
Arme Hjerte,
Lig en Sommerregn, der drysser
Paa den tørre Jord og kysser
Bort den lange Hedes Smerte!

Sabbathstilhed!
Din er ikke Dvalens døde
Tunge Stilhed! —
Ei den øde
Tomhed paa forladte Steder —
Nei, du glæder
Mig med Livet,
Ved din Aande Sjælen bæver
Som et Foraarsblad, og hæver
Sig til Ham, som Alt har givet.

Sabbathstilhed!
Har du ret opfyldt mit Hjerte
Med din Mildhed —
Kan ei Smerte,

Kan ei Verdens Larm og Vildhed
Mere tage
Mig tilbage,
Meer forstyrre Himmelfreden —
Aldrig meer, thi Evigheden
Er dit Udspring, Sabbathstilhed!

Kors og Rose.

Der gaaer igjennem Livet en sælsom Dobbeltklang
Af Smerte og af Glæde, af Døds- og Jubelsang,
Der sattes om vor Pande en dobbelt Levnetskrands
Af Torne og af Blomster, af Mørke og af Glands.

Det er den gamle Deling, det er den gamle Strid
Som Mennesket har næret alt fra sin første Tid:
Er han til Kummer baaren? Er han til Glæde fød?
Hvad kommer i ham til Seier, Liv eller Død? —

Det store Spørgsmaal troed de have løst engang
Paa Hellas's klare Bjerge, ved Livets fulde Klang.
Til Livsmaal havde de hævet Skjønheds ydre Form
Og dækket til med Roser den nagende Orm.

Men skjøndt de stod som Guder i Sydens gyldne Dag,
Og satte Glædens Tegn selv paa Dødens Sarkophag —
Følte de dog det Dunkle at ligge nær paa Lur,
Og deres Tanker standsed ved Skjæbnens haarde Mur.

Hvad derbag er af Naade, var ikke til for dem. —
Men deres Roser visned og Døden vælded frem
Over den gamle Verden, saa Glædens Slægs svandt hen
Og kun dens skjønne Stene som Minder stod igjen.

I Mulm laae Verdensriget. Da dæmred det i Øst:
Fra Morgenland udgik der en stille Varselsrøst —
Snart paa den dunkle Himmel stod Korsets blodige Tegn,
Og Taarer over Jorden faldt som en frugtbar Regn.

I Smerten blev nu Vellyst, Nektar i Dødens Drik,
Fra Jordelivet vendtes de Christnes Seerblik.
I hine evige Rum, hvor kun Tomhed hersked før,
Saae de sit Hjem nu straale bag Gravens tynde Slør.

Men for at naae til dette fornægted de Kjød og Blod,
Omklamred himmelvendte kun Korsets nøgne Fod —
Udrev sit eget Hjerte, traadte hver Livsblomst ned,
Og Jordens skjønne Have blev dem et Martersted.

Saa var ei den rette Forsoning. De Bedste følte det,
Et Skrig lød fra Naturen om Fyldest, om Ret —
Men hvordan vel forene Jordens og Himlens Lyst?
Hvorledes vinde dem begge, i samme Levnetsdyst?

De Vise bygged Systemer og tænkte i en Ring —
De Skriftkloge fortolked, og løste Ingenting.
Men hvad de Vise og Lærde søgte i formløs Dunst —
Det fandt i barnlig Enfold den christelige Kunst.

See en af disse Skove, som den har ladet groe
Af Stene til et Tempel, hvori Herren kan boe!
Træd ind under dets Hvælving, saa dunkel og saa klar —
Da vil hin høie Forening vorde dig aabenbar.

Der er den strenge Korsform til Grund bleven lagt,
Og gaaer igjennem det Hele med uendelig Magt:
Der findes ei Sten i Grunden, ei mindste Spir paa Tag,
Som ikke vidner og minder om Lidelsens tunge Dag.

Men denne Korsets Bygning er ikke Dødens Aag!
Den tynger ei paa dit Hjerte med et Ligkistelaag:
Thi paa dens brede Grundvold løfter sig høit og let
De ranke Pillers og Buers krydsende Straalenet.

De give din Tanke Vinger, hæve din Sjæl paa dem
Ad Taarnets Skyspids op mod det himmelske Hjem,
Og lade den tage med sig, paa denne høie Flugt,
Det Bedste, Jordlivet eier af Lifligt og Smukt.

Thi see! opad Korsets Fod, over Buer, Piller og Chor
Slynger sig frem og voxer en mylrende Blomsterflor!
Der findes ei Kant i Muren, ei mindste Spir paa Tag,
Som ikke blomstrer og vidner om Glædens Foraarsdag.

Og see, ind fra Gavlens Vindue, i Skibets dunkle Skjød,
Lyser en underfuld Rose med evig Aftenglød!

Varmt falder dens røde Skjær henad Korsbuers lange Rad,
Og Gravkapellerne dæmre derved i et Rosenbad.

Og i dette milde Lys, over Templets Høialtar,
Sværer Guds Jomfru-Moder, det Skjønneste, Kunsten har:
Sin Søn, Korsdrageren, rækker hun salig ud mod Dig
Som et deiligt, smilende Barn, og ei som et blodigt Lig.

Knæl ned da for dette Altar, paa Korsets haarde Grund!
Tag Livets og Dødens Lære af Himmelbarnets Mund,
Mens Stenen blomstrer omkring Dig, Mulmet har Rosenglands —
Og Harmonier sværve under Hvælvingens Krands!

Da vil Du føle Ordet, som ei kan siges ud:
Den mystiske Forening imellem Jord og Gud! —
Da vil Du kunne vandre opreist i Livets Dyst,
Med Roser om din Pande, med Korset paa dit Bryst!

Brudefærden.

(Efter Gude og Tidemand.)

Der aander en tindrende Sommerluft
Varmt over Hardangerfjords Vande,
Hvor høit mod Himlen i blaalig Duft
De mægtige Fjelde stande.
Det skinner fra Bræ, det grønnes fra Li,
Sit Helligdagsskrud staaer Egnen klædt i —
Thi see! over grønklare Bølge
Hjemglider et Brudefølge.

Som en Oldtids Kongedatter saa prud
Med Guldkrone paa og Skarlagen,
I Stavnen sidder den prægtige Brud
Saa fager, som Fjorden og Dagen.
Lyksalig Brudgommen svinger sin Hat,
Nu fører han hjem sin dyreste Skat,
Og seer i de Øine milde
Sit Liv som et Bryllupsgilde.

Alt risler det lokkende Tonefald
Af Gangar og Slaat over Voven,
Fra Fjeld til Fjeld ruller Bøssens Knald
Og Glædesraab svare fra Skoven.

Med Brudens Terner drives der Skjemt,
Og Kjøgemesteren har ikke glemt
At fylde ustandselig Kruset,
Til Ære for Brudehuset.

Saa drage de frem med lysteligt Spil
Hen over den blinkende Flade,
Og Baad efter Baad sig slutter dertil
Med Bryllupsgjæster saa glade.
Det blaaner fra Kløft, det skinner fre Bræ,
Det dufter fra blomstrende Abildtræ —
Ærværdig staaer Kirken paa Tangen
Og signer med Klokkeklangen.

I dette bævende, flygtige Nu,
Før Draaben af Aaren er trillet, —
Har Kunsten fæstet med kjærlig Hu
Det hele, straalende Billed,
Og løfter det stolt for Verden frem,
At Alle kan kjende vort herlige Hjem
Og vide de Eventyr klare,
Som Norges Fjorde bevare.

Mødet i Skoven.

Varmt brænder Sommersolen
Over Mark, over By,
Men i Skoven er der Kjøling
Under Granernes Ly —
Der vandrer let en Jæger
Henad mosklædte Grund,
I Kredse om ham søger
Hans trofaste Hund.

Men skjøndt dens Glam opkalder
Ekko fra Kløft og Ur
Og skræmmer op til Flagren
Aarfugl og Tiur —
Farlader dog nu Riflen
Ikke Jægerens Ryg,
Og Fuglen i sin Grantop
For ham sidder tryg.

Selv Haren springer dristig
Tversover hans Vei,
Men Jægeren gaaer fremad
Og ændser den ei.
Skjøndt ellers han med Iver
Paa Sporet gaaer ud,
Og gjemmer i sin Bøsse
Sikkert dræbende Skud.

Men nu gaaer han stille
Med sænket Øielaag,
Og lytter til sit Indres
Forførende Sprog,
Og sænker ned sin Sjæl i
Den smertesøde Lyst,
Som risler fra hans Hjerte
Og vil sprænge hans Bryst.

Thi han har lært at kjende
Den Unges sande Liv:
Sin Længsels Legem, Hende,
Han ønsker sig til Viv!
Et deiligt Pigebilled
Opfylder hans Hu,
Og holder den med Svæven
Imellem Haab og Gru.

Han veed ei, har han vundet
Den Elskedes Sind?
Det tykkes ham ustadigt
Som Bølger for Vind —
Hun tryller ham til sig,
Hun støder ham med Fod —
Alt som hun vexler Lune
I Skjønhedsovermod.

Idag just har hun drevet
Ham fra sig, hvor hun boer,
Med legende Kulde,
Med drillende Ord.
Fra hende er han styrtet,
Et Fortvivlelsens Rov,
Ud at kjøle sin Harme
I den ensomme Skov.

Der vil han hendes Billed
Udrive af sin Barm,
Og døve sine Kvaler
I Jagtens vilde Larm —
Men neppe er han ene,
Før det sidste Blik, hun gav,
Med Sølvglands bæver over
Hans Sjæls oprørte Hav.

Al den Anger, den Ømhed
Hun deri havde lagt,
Daler til hans Kummer
Med formildende Magt.
Han glemmer al sin Vrede,
Han glemmer Jagt og Larm —
Og bliver blød om Hjertet,
Bævende, elskovsvarm.

Og derfor gaaer han stille
Med sænket Øielaag,
Og lytter til sit Indres
Forførende Sprog,
Og bader sin Sjæl i
Den smertesøde Lyst,
Som risler fra hans Hjerte
Og vil sprænge hans Bryst.

Hans Drømme blive baarne
Af den friske Skovnatur,
Fjernt til hans Længsel svarer
Skovensomhedens Lur.
Fra Granernes Susen
Det hvisker til ham ned:
Gaa længer, endnu længer,
Saa finder du Fred!

Og han vandrer, vandrer fremad
I Skovens grønne Nat,
Over Mosegrund og Bække
Gjennem Bregner og Krat —
Til det lysner mellem Granernes
Stammer med Et,
Og han staaer ved en solbar,
Vidunderlig Plet.

Det er et sagte skraanende
Yndefuldt Sted,
Af Skovens Rand omhegnet
Og viet til Fred.
Dets bløde Grønsværstæppe
Af Dug glimrer vaadt —
Af Mennesker end aldrig
Det synes betraadt.

Men over det hvidner
Som en Alfehærs Spor,
Af Liliekonvaller
En uendelig Flor —
De Smaaklokker bæve
I den solgyldne Luft,
Og fylde den med deres
Sødt kryddrede Duft.

Den kommer som en Hilsen
Fra Kjærligheds Vaar
Jægeren imøde,
Da han paa Tærsklen staaer
Til dette Skov-Lønkammer,
Det skjulte Glimrested,
Hvor Huldrefolk og Alfer
Kunne dvæle i Fred.

I Aabningen standser
Han underlig berørt
Og lytter, som havde han
Luftstemmer hørt —
Og nænner ei at træde
Paa Blomster og Straa,
Men bøier dem tilside
For Fodrum at faae.

Han synker tilhvile
Paa en mosbeklædt Sten
For ikke at forvolde
De Blomster nogen Men.
Selv hans Hund lægger stille
Sit Hoved paa hans Knæ.
Mens han sidder der, lænet
Mod Stammen af et Træ.

Og Insekternes Summen
I den sommerhede Luft,
Og Bjergbækkens Rislen
Og Konvallernes Duft —
Alt forener sig, at vugge
Hans elskovssyge Sind
Og dysse det sagte
I en Slummerverden ind.

Og i denne oplades
Hans indre Drømmeblik,
Saa han seer, nei han føler
Naturlivets Skik —
Seer de lyshvide Alfer
At stige op og ned
I Solstraalernes Glittren
Om det fredede Sted.

Han seer dem at dukke
I Blomsternes Kalk,
At hvidne gjennem Luften
Som pilende Falk —
At sprede sig i Skoven,
At samles igjen,
Og føre let en Dands over
Græsvolden hen.

Og midt i den klare,
Den lette Alfehær
Seer han Huldren at sværve,
Som en Lystaage skjær.
Hendes Form han ei skjælner
Før hun vil ham naae —
Da tager hun Dens Lighed,
Han mest tænker paa.

Det er hans Elsktes Billed!
Hendes rige, lyse Haar,
Hendes dunkelblaa Øie
Saa friskt, som en Vaar! —
Men hævet nu, forklaret
Af overjordisk Glands,
Og sælsomt, fremmed tryllende
Et Menneskes Sands.

Det tykkes ham, hun træder
Nær til hans Hvilested —
Han bæver, men formaaer ei
At røre sig derved.
Nu vender hun sig mod ham —
Af Ord han hører Lyd,
Hvorved hans Nerver sittre
Mellem Gysen og Fryd:

Fordi du ei har tvivlet
Paa Skovens Eventyr,
Fordi dit Bly har skaanet
Mine frygtsomme Dyr —
Fordi du fromt har ladet
Mine Blomster med Fred,
Og bøiet dem tilside
Med dit varsomme Fjed —

Fordi dit Hjerte eier
Saa rig en Kjærlighed,
At den fyldes og næres
Selv af det, hvorfor den led —
Fordi dens Kilde springer
I mine Skoves Fred,
Fordi om Trøst du vendte
Dig til min Ensomhed —

Derfor har jeg og vendt nu
Til dig den Elsktes Sind,
Og lukket helt dit Billed
I hendes Tanker ind;
Sine Luner maa hun angre,
Sin Stolthed bøie saa,
At i vilden Skov hun vandrer
Kun for dit Spor at naae.

Mine Alfer har jeg udsendt
At lede hendes Fjed,
Saa hun aner, saa hun finder
Dette hemmelige Sted.
Nu komme I her til Møde,
Da er min Hjælp fuldbragt —
Da giver jeg Eders Skjæbne
I Elskovs egen Magt.

Men før jeg for dit Øie
I Luft svinder hen,
Vil jeg fæste dig mit Minde,
Du fagre Ungersvend!
Med min Læbe jeg berører
Din Pande saa klar —
Da glemmer du aldrig
At du hos Huldren var!

Og han synes, hun hælder
Sig over ham, øm,
Og der jager til hans Hjerte
En Forvildelsens Strøm.
Nu bøier hun sig mere,
Nu rører hun ham jo — —
Da brister Tryllebaandet
Og han vaagner saa fro.

Han stryger sig om Panden,
Han drager Aanden let
Og seer sig om med Undren
Paa den lysegrønne Plet.
Var det en Drøm, han havde,
Fuld af Salighed og Gru? —
Var Huldren — Ha! der staaer hun,
Der staaer hun jo endnu!

Endnu hans Elsktes Billed?
Nei, hende selv det er!
En Bjergmøs Kind har ikke
Saa varmt et Rosenskjær.
Hun skjælver — hun vil flygte,
Rødmende som Blod —
Men Skamfuldhed og Elskov
Rodfæste hendes Fod.

Nu Hun staaer tryllebunden
For Hans kjække Blik,
Og længe, længe nyder
Han Beskuelsens Drik.
Saa styrter han ned for hende
Og kysser hendes Haand,
Hendes Knæ, ja selv Sømmen
Af hendes Klædebon!

Og hun støder ham ei bort meer,
Men læner kun blødt
Sit Hoved til hans Skulder
Og græder saa sødt.
Thi Kjærligheds Vished
Nu fylder dem ren,
Og deres Sjæle flyde
Sammen til en.

Dertil de Blomster dufte
Og Maaltrosten slaaer,
Og en Hvisken som af Alfer
Gjennem Bladene gaaer.
Men dybt i de fjerne Lier
Svæver en sagte Klang,
Som Huldrens ensomt-blide
Vemodige Sang.

Leopold Løvenskjold.

(Juli 1848.)

Hans Død var skjøn, den skjønneste, som Skjalde
Har drømt endnu for nogen ædel Mand:
Med Ungdomsmod paa Ærens Mark at falde
I hellig Kamp for Ret, for Fædreland.

For Fædreland? — Ja vel, for hele Norden,
For Fremtids Haab, for Fremtids Arv han faldt —
For Norge er han første Offer vorden,
Hans Hjerteblod har nu beseglet Alt.

Han havde Ret til denne første Ære,
Han havde Krav paa denne stolte Død,
Han, første Nordmand i de Danskes Hære
Da Voldsmænd over Nordens Grændse brød.

Nu hviler han med Seierssmil om Læben
I Fiendens Midte, ei i Fiendens Magt —
Og som et Pant paa Maalet for vor Stræben
I den omstridte Jordbund er han lagt.

Der slutter nordisk Grund end om hans Lemmer,
Der slumrer han endnu i Moders Favn,
Og Norge føler derfra Blodets Stemmer
At gaae til Fjeldets Hjerte med hans Navn.

Og derfor sender det en Duft af Graner
Paa Sommervinde til ham over Hav,
Og derfor flyve nu de norske Faner
At hævne ham, og at befrie hans Grav!

1850—1852.

Udfarten.

Det var en dæmrende Sommernat
Et Skib laae tæt under Ø,
Hvor dunkle Lunde og hængende Krat
Sig speiled' i klaren Sø.

Alt gik en forfriskende Morgenluft
Igjennem den stille Nat —
Og Søens Aande og Græssets Duft
Sødt havde sig sammensat.

Det dunkle Skib endnu roligt laae,
Dets Master mod Himlen stod —
Dog havde det alt beredt sig paa
At sprede sin Vinge god.

Thi, naar Dagens første Gyldenbud
Sit Skjær over Aasen gav —
Da skulde det stævne af Fjorden ud
Mod det vilde, fremmede Hav.

Og see! Paa Dækket, forventningsfuld
Min unge Hustru sad;
Hun var saa fager, hun var saa huld
Som den rødmende Roses Blad.

Hun havde sin Haand i min ømt lagt
Mens ud i det Fjerne hun saae —
Hendes Drøm var nu til Gjerning bragt:
Vi skulde tilsammen gaae

Langt over Hav til fremmede Kyst,
Til Sydens deilige Land,
Vi skulde vandre i Ungdomslyst
Ved Arnos, ved Tibrens Strand.

For hende laae Livet saa morgenklart,
Saa daglangt, saa skjønhedsrigt —
Hun svævede ud paa den herlige Fart
Som Dronningen i et Digt.

Gud være lovet, hun da ei saae
Ret dybt i Fremtiden ind:
Ei længe derefter hun stille laae
Under Muld med hviden Kind.

Fontana Trevi.

Sidste Nat hun i Roma var,
Vandrede vi saa vide —
Maanen stod fuld og tankeklar
Over Colosseums Side.

Luften var varm, men frisk og let,
Alting bar Afskeds Miner —
Bævende laae et Straalenet
Over de ædle Ruiner.

Stille og vemodsfuld hun gik
Den vante Vei ved min Side,
Nu og da hendes klare Blik
Blev skygget af Taarer blide.

Hun sagde Farvel med Haand og Mund
Til alle de Steder kjære,
Hun takkede Gud for hver en Stund
Han gav hende her at være.

Den dunkle Fremtid vel uden Ord
For hendes Indre er svævet, —
Hun maatte vel ane, at hun paa Jord
Sin meste Tid havde levet.

Dog lytted' hun gjerne til Haabets Sang
Igjennem Afskedens Klage —
Hun ønsked' i Livet end en Gang
At komme til Roma tilbage.

Derfor, da vi paa Hjemveien var
Komne nær Trevi at stande
Og Nattevinden til os bar
En Lyd af brusende Vande —

Hun sagde: Kom, o Kjære, kom
Til Fontainen — hører Du ikke
De rislende, susende Bølger, som
Os byde til Afsked at drikke?

Du veed jo det gamle Ord, der gaaer:
At Den, som i Afskedsstunden
Fra Rom, ved Fontana Trevi staaer,
Og fører dens Vand til Munden —

Han skal saavist det smage igjen
Engang i kommende Dage:
Kom da, o kom, lad os ile derhen,
Den Fremtidens Drik at tage!

Thi traadte vi ud paa Pladsen, hvor
Den mægtige Romerkilde
Som en skummende Fos saa bred og stor
Sig styrter i Bølger vilde.

Saa underligt lyste det sprudlende Vand
I Maanens sølvblege Straaler —
Det faldt over kunstige Klippers Rand
I skinnende Marmorskaaler.

I Grotten inde skimtedes mat
Najader og Tritoner, —
Saa lokkende lød i den stille Nat
Deres dybe, vemodige Toner.

Hun knælede ned ved Bassinets Rand
Af Skumstøvet friskt bedugget,
Og øste med Haanden det klare Vand
Mens Haab hendes Sjæl let vugged'.

Hun drak, og lytted' til Bølgernes Sang,
Og sagde: Lad os nu drage!
Nu er jeg indviet til Fremtidens Gang,
Den fører os hid tilbage! — —

Najadens Sang var et gjækkende Spil —
Hun kom ei til Roma mere.
Gud fører os ene som han vil,
Der er ikke Veie flere.

Han førte hende til Livets Vand,
Dog ikke som Vi det vilde —
Men gjennem Dødens Skyggeland
Til Saligheds evige Kilde.

Sommerliv i Hjemmet.

Hvor Fjordens Bugter bøie
Sig om den rige Egn,
Der er paa grønne Høie
En Hytte med et Hegn.
Derfra vidt sees over
Den skjønne, stolte Dal,
Til Søens blanke Vover,
Til Aasen, mørk og sval.

Ak, denne kjære Hytte
Jeg kun i Mindet seer:
Derop min Fod at flytte
Formaaer jeg aldrig meer.
Hun havde der sit sidste
Sit korte Sommerbo —
Før Hjertet skulde briste
Nød der hun Hjemmets Ro.

I denne lave Stue
Hun sad saa stille glad
Som Lærken paa sin Tue,
Som Sommerfugl paa Blad.
Her gik det op for hende
Hvad Hjemmet har af Fred —
Her lærte hun ret at kjende
Vort Hjemlands Herlighed.

Før vendte hun sin Vinge
Mod Sydens Skjønhedsvæld —
Nu saae hun, det kan springe
Og her af Norges Fjeld.
Saa freidig hun sig dukked
Alt i det dybe Bad,
Og haabefuld hun plukked'
Fjeldblomstens Hjerteblad.

Først hun i liden Have
Ømt mærked Planten groe, —
For Blomstens skjønne Gave
Hun takked Himlen fro.
Saa gik hun ud at tage
Naturen rundt omkring —
Hun streifed alle Dage
I Dalens vide Ring.

Der var ei Vang saa ensom,
Der var ei Kløft saa dulgt,
At ei hun til dens Indre
Har Alfens Spor forfulgt.
Hun gik ved Elvens Brusen
Med let og sikker Fod,
De høie Graners Susen
I Skoven hun forstod.

Ak, disse Sommergange
Vel maa jeg mindes nu!
Som fjerne Elskovssange
De lyde til min Hu.
End seer jeg hende svinde
Mellem de ranke Træer! —
Men aldrig skal jeg finde
Min Elskte mere der.

I Et og Alt din Datter
Hun var, o Fædreland!
Saa frisk og fuld af Latter
Som Bølgen ved din Strand,
Saa yndig og saa frodig
Som dine Birkers Lund,
Saa dyb og saa vemodig
Alt som din Sommerstund.

Nu Verden hende glemmer,
Nu er hun skjult og død. —
O Fædreland! Du gjemmer
Dog hende i dit Skjød.
Der er saa godt at hvile!
Der vil du og engang
Til mig hos hende smile
Med Moders Vuggesang!

Lys i Mørke.

Hvor langt vort Blik end naaer i Dagens Lue
Og hen i skjultest Vraa med Solen kiger —
Det seer dog længere naar Dagen viger,
Og fjernest det i Nattens Dyb kan skue.

Thi just naar Mulmet over Jorden stiger
Og om vort Fjed de sorte Skygger true —
Da tindre Kloder paa den dunkle Bue
Og Blikket naaer Uendeligheds Riger.

Saaledes og naar Sorgens Nat nedsender
Mulm over Livet, og dets Lyst forhindrer
Og Sindet bort fra Jordens Blomster vender,

Da er det just, at Troens Stjerne tænder
Sig dybt i Sjælens Mulm, og stille tindrer,
Og drager Længslen did, hvor Sorgen ender.

Sorgens Lyst.

En dybere Sorg er paa Jord ei skabt
End min — dog den fylder mit Hjertes Trang —
Det er bedre at have elsket og tabt
End aldrig at have elsket engang.

Jeg kjøbte mig ei Ligegyldigheds Fred
For al min Kummer, for alt mit Savn, —
Hvad det er at leve, Den slet ikke veed,
Som aldrig har holdt en Elsket i Favn.

Det Himmelske er der ved Kjærlighed,
At dens Sorg selv bliver et Rigdoms Væld:
Hvor fyldes mig ei mangen ensom Kveld,
Naar jeg sænker mig i min Erindring ned?

Da drage de hulde Syner forbi
Fra skjønne Dage, — da kommer Hun,
Som jeg ei skal see meer paa Jordens Sti,
Og hvisker til mig om Gjensynets Stund.

Ja, vel er der Lyst selv i Sorgen skabt,
Naar dens Klage lyder af Kjærlighedssang —
Det er bedre at have elsket og tabt
End aldrig at have elsket engang.

Harpen.

Et Sagn nu mig drages til Minde:
En Dame ved Harpen sad,
De hvide Fingre lod rinde
Igjennem Strengenes Rad.
De svulmende Toner hun bøied'
Sammen til Enhedsklang,
Og kunstrigt dem slynged' og føied'
Til sin bevægede Sang.

Den trofaste Ridder stille
Ved hendes Fødder laae
Og hørte Tonerne trille
Og kunde dem bedst forstaae.
De klaged', de jubled' jo alle
Om Kjærligheds Sorg og Lyst,
Han følte dem sammenfalde
Dybt i sit eget Bryst.

Det var i Afskedsstunden
De sade tilsammen saa:
Naar Morgenen var oprunden
Han skulde i Leding gaae.
«Og hør, du Hjertenskjære!
Mit Ord Du mærke nu paa:
Jeg veed, at min Sjæl maa være
Hvor Du monne Harpen slaae.

Naar jeg da med mine Svende
Er langt i fremmede Land,
Har du et Middel i Hænde
Hvormed du mig kalde kan:
Thi hvergang Harpen du rører
Og tænker derved paa mig:
De elskte Toner jeg hører
Og sender min Hu til Dig.

Selv midt gjennem Kampens Larmen
De Toner fornemme jeg vil;
Thi de komme inde fra Barmen
Og de ere Sjælenes Spil.
Ja, selv om Døden os skiller,
Er det dog ikke forbi: —
Da hører jeg, naar du spiller —
Da vorder min Aand just fri.

Da kan den tankelet følge
Din Harpes kaldende Røst
Gjennem Luft, over Land, over Bølge
Til Dig, at bringe Dig Trøst,
At dæmpe din vilde Klage,
At svære om Dig med Fred —
Indtil vi sammen kan drage
Til den evige Kjærligheds Sted.»

Bort drog Han, og hun sad ene
Tilbage i Hjemmets Hal.
Hvor gik de Timer saa sene,
Hvor endeløst var deres Tal!
Det eneste, Tomheden kvalte,
Var naar hun Harpen slog;
Da syntes hun, at hun talte
Med ham i Tonernes Sprog.

En Dag, imod Aftenrøde,
Hun havde just Harpen rørt:
Den sidste Akkord hendøde
Paa Aftenvinden bortført. —
I Hallen blev stille længe —
Da — skjønt hendes Haand nedhang —
Der foer over Harpens Strenge
En sær, en bævende Klang.

Den lød som høieste Smerte
Sammen med høieste Lyst, —
Den skar hende gjennem Hjerte
Og fyldte dog hendes Bryst.
Fra denne Time hun lagde
Sorgens Slør om sit Haar:
«Jeg veed, han er død», hun sagde,
«Og snart jeg efter ham gaaer.»

Det gjorde ingen Forandring
Da Budet virkelig kom,
At han var død paa sin Vandring:
Hun sagde: «Jeg vidste min Dom.»
Hun hensad taalmodig, stille
Med bøiet Hoved, og stum: —
Ret som hun lytte vilde
Til Stemmer fra tomme Rum.

Hver Kveld hun pleied' dog hæve
Sit Hoved, og Øiet fik Ild:
Da lod hun Strengene bæve
Og nynned' sagte dertil.
Da fyldtes Rummet om hende
Som med et lysende Skjær —
Da var det, hun kunde kjende
Sig ham i Tonerne nær.

Engang, det vared ei længe,
Man hende bøiet fandt
Over de elskede Strenge,
Uden Liv, mens Klangen svandt.
Hendes Sjæl havde Flugten taget
Med Hans, fra det Jordiskes Bred!
Paa Toner de sammen var draget
Til den evige Kjærligheds Sted.

Paa Bibliotheket.

Værer hilsede
I stille Haller!
Stille og fredede som Klosterets,
Men ikke dumpe, ikke lukkede
Som disse!

Netop da Verden
Med dens Lyst og dens Farver
Havde lukket sig for mig, —
Da Sorgens Dække var faldet
Mellem mig og de Levendes Land —
Stille Haller! da aabnede I
Eders Porte for den Udstødte
Og gav ham et Fristed,
Hvor han kan dvæle med Fred —
Vandre mellem Tause og dog Talende,
Ene, og dog ikke ensom.

Thi rundt om de høie Vægge
Er Slægternes hellige Arv samlet,
Og Fortidens store Aander
Omgive mig her
Med deres bedste Tanker,
Og vidne:
At Menneskets Sjæl
Allerede her paa Jord
Kan overleve Døden.

Her staae Side ved Side
Ven og Uven, Kjæmper og Modkjæmper
I den samme Fred; —
Her forme Digter og Forsker,
Tænker og Anvender
En skjøn, sammenhængende Krands.
Her ordner sig synligt
I harmoniske Straaler
Den store Klangfigur
Af Menneskehedens Lovsang
Mod sit Udspring.

Ofte, naar jeg har vandret
Sorgbetynget
I disse tause Rum,
Er der fra Aanderaderne omkring mig
Neddalet til mit syge Hjerte
En stille Fred,
Forfriskende som Aftenduggen
Paa hentørrende Blomster.
Og ofte har jeg da troet at høre
Høit over mit Hoved
En sagte, beroligende Hvisken,
Anelsesfuld og høitidelig,
Som den stille Susen
I Skovens Toppe
Naar Nattevinden farer over dem.

Er det den fjerne Gjenlyd
Af Evighedens Aande?
Af de hjemvandrede Aanders Livschor
Fra deres jordiske Gjerning? —
Ogsaa jeg skal engang
Blande min svage Stemme mellem deres,
Ubemærket vel af Efterslægten, —
Men ikke af Ham
Paa hvis Kald jeg har sunget
Af et varmt Bryst
Og efter den Evne, Han har givet mig.

Hiinsides Bjergene.

Rom. 8, 22—24.

Hvo higed' vel ikke i Ungdommens Tid
Mod de fjerne, de blaalige Fjelde?
Vor Længsel tog Vinger at bære os did,
Vi droges mod det Fjerne med Vælde.

Og naar vi saa stod der, og stirrede paa
Det Haabets Land, vi dyrt havde vundet —
Kun høiere Bjerge vi foran os saae,
Forøget Længsel kun vi havde fundet!

Saa gaaer det gjennem Livet. Fra Maal og til Maal
Den samme dybe Længsel os følger. —
Den stilles ikke her, den giver ei Taal,
Den naaer over Verdenshavets Bølger.

Thi det er den Længsel, som Aanden i Bur
Dybt føler efter Himmelens Bue, —
Den Længsel, som hviler i alt Kreatur
Efter ham, efter Herren at skue.

Den skal engang stilles. O, seer Du ei der
Det sidste Bjerg, det høieste af alle?
Dets Tinde alt rødmer af Evighedens Skjær,
Og hiinsides elskte Stemmer kalde.

Der skulle vi over. Ak, Veien er trang!
Vi maa selv under Jorden os bukke. —
Men vi har saa sikker en Leder paa vor Gang:
I dunklest Nat Han hører vore Sukke.

Naar trofast vi ham følge, saa vinde vi frem
Og hiinsides Bjergene, de sidste —
Og see der udover det himmelske Hjem,
Hvor intet Hjerte mere skal briste.

Der slukkes vor Længsel i saligste Lyst
Ved at skue i Alkjærligheds Øie, —
Der lægges de Elskte atter til vort Bryst,
Som forud vare gangne til det Høie.

Lad os da kun taale vor Dals Jammerlyd!
Lad os her kun længes saa saare:
Et Hjem hos vor Frelser, en Evigheds Fryd
Er vel værd disse Øieblikkes Taare!

1852—1865.

Erindring fra Upsalafærden.

Paa Mælarsøens Vande,
Paa Holme og paa Krat
Der laae en stille, dæmrende
Nordisk Sommernat, —
Saa klar som Morgnens Aande,
Saa dyb som dunklest Nat —
Af Fortid og af Fremtid
Underlig sammensat.

Langs med de dunkle Skove
Og under grønnen Ø
Tre Snekker saaes drage
Opad den stille Sø.
Saa stolt de fremad glede
Med høie Svanebryst —
De bar jo paa sin Tillie
To Landes Ungdomslyst.

Det var de danske Drenge
Fra Sjællands blide Vang,
Det var de norske Gutter
Fra Fjeldets mørke Hang. —
Langveis vare de komne
Vidt over Havets Ring,
Alt til det store Stevne
Paa Upsals Ynglingsthing.

Nu var ei langt tilbage
Til Odins gamle Hjem;
Høit banked' deres Hjerter,
Alt medens de drog frem.
En glad Forventning hvilte
I Nattens milde Favn,
Og store Skygger varsled'
Alt om den nære Havn.

Skoklosters hvide Mure
Steg op af Lundens Skjød
Og Gustav Adolphs Psalme
Derfra i Natten lød.
Sigtunas mosgraa Taarne
Hilste fra Hedenold
Med Klang af Offergilde
Og Sværdets Fald paa Skjold.

Men da de trende Svaner
Gled ind i Fyrisaa,
Af Dagens Slægt i Upland
De monne Hilsen faae.
En Regn af Hæggeblomster
Med Duft fra Nordens Vaar
Faldt over dem fra Broen,
Som over Elven staar.

De unge Skarer jubled'
Og seiled' længer frem. —
En stor, en herlig Slette
I Dæmring laae for dem —
Det var Urnordens Hjerte,
Den gamle Fyrisvall! —
Nu skulde den atter bære
En Dyst for Sang og Skjald.

Endnu var Alt dog stille,
Der rørte sig ei Blad —
Og endnu stedse dulgte
Sig Freiers gamle Stad.
«Vi komme sent til Upsal», —
Det inden Borde lød, —
«Vi træffe vore Brødre
Vel nu i Slumren sød».

Da styred' den første Snekke
Omkring et Næs, — og see!
Domkirkens Tvillingtaarne
Sig monne for dem tee! —
Og over dem, paa Høiden,
Den gamle Vasahorg
Med sine røde Mure
Og al sin Mindesorg!

De vare i Upsala!
Der laae det i sin Pragt; —
Og see! paa sine Strande
Holdt Byen Nattevagt.
Der stod de — Hoved ved Hoved, —
Ung, Gammel, Kvinder, Mænd! —
End tause, — Elvens Susen
Kun lød i Natten hen.

Da knalded' det fra Borgen!
Den tunge Taushed brast.
Fra tusind, tusind Barme
Sig vælted' Jublens Last! —
Der viftedes med Faner,
Der raabtes høit mod Sky:
Velkommen, Nordmænd, Daner,
Her i Upsala By!

Og just som Foden sattes
Paa Sverigs ældste Grund
Og Arm i Arm man vandred'
Nu op til Odins Lund,
Da tændte sig paa Himlen
Et blegrødt Rosenskjær,
Som bredte sig udover
Den hele Ungdomshær.

Var det et Tegn, at Morgnen
For Norden nu er nær?
Var det fra Idesletten
Det første Rosenskjær? —
Er Ragnarok udkjæmpet
Og stiger Dagen frem
At lege med Guldtavler
I Asers nye Hjem? —

O! Den, som har oplevet
Hin underfulde Nat,
Af Fortid og af Fremtid
Saa sælsomt sammensat —
Han tvivler ikke mere! —
For ham blev Drøm til Daad! —
Selv saae han Morgenrøden
At tyde Norners Raad.

Høstblade.

Hvor er et Menneske dog Aarets Lige! —
Sødt svinde hen hans friske Foraarsdage,
Den varme Sommer let er lagt tilbage —
Men snart han naaer til Høstens dunkle Rige.

Der skal han endnu have Mod at tage
Sin Byrde stærk, og opad Veien stige,
Mens Løvet falder, alle Blomster vige
Og gjennem nøgne Lund gaar Vindens Klage.

Da, mens han haardt mod Storm og Veir maa stride,
Da kan han længes ret til Vintertide,
Naar Sneen kommer med sit Dødningklæde

Og dækker til hans Kamp, hans Sorg, hans Glæde.
Med Sneen blive jo hans Lokker hvide
Og han kan træt til Hvilen sig berede.

Hvad kan vel Mennesket med al sin Stræben?
Hvad er det Alt, han tror at kunne virke
For Brød og Aand, for Fædreland og Kirke? —
Et Ord, en Lyd, der svinder hen fra Læben.

Af Livets Strøm han som et Fnug er greben,
Han er kun en af Takkerne, der knirke
I Verdenshjulet, som for Alt skal virke
Med evig Føden og med evig Dræben.

Ak, — bort med al Fortjeneste. alt Rygte! —
Vil han sin selv, da maa han nøgen flygte
Til Inderligheds stille Regioner.

Der lærer han at elske og at frygte
Den Haand, som styrer Verdners Millioner, —
Der lærer han at kjende sin Forsoner.

I Vaaren kun vil Sangen rigtigt klinge.
Da stiger den, som Fuglekvad i Lunden,
Saa let og klart fra Brystet og fra Munden —
Da løfter Digtet af sig selv sin Vinge.

Men naar saa Høstens Dage Kulde bringe —
Da vorder Sangens Evne tung og bunden,
Da hviler den kun dybt i Sjælegrunden
Og kan sig sjælden op til Lyset svinge.

Og dog en Sanger bliver altid Sanger.
Han kan ei andet, — vil han, eller ikke —
Om han maa tie, om han Tonen fanger.

Han har ei lært at samle eller flikke.
Skjøndt arm og ensom, staar han uden Anger
Og hæver taus mod Himlen sine Blikke.

Hvad vi i varme, gyldne Ungdomsdrømme
Saa tit har skuet, men ei kunnet vinde, —
Det lader Alderen os ofte finde —
Dog ak, nu kan vi ikke Skaalen tømme.

Vi vrage nu den Drik, som da med Strømme
Af Liv i Aaren havde kunnet rinde,
Og dog vor bedste Lyst er end et Minde
Af hine varme, gyldne Ungdomsdrømme!

Hvi sætte vi ei Bægeret til Munden
Nu, det er fyldt med hvad vi dengang vilde? —
Vi veed nu, der er Bitterhed paa Bunden.

Vort Jordehaab er brudt, og det er silde.
Vi maa os vende til den stille Kilde,
Som vælder op med Fred i Aftenstunden.

Det er en stille, klar-kold Søndagsmorgen.
Paa brune Marker hvidner pragtfuld Rimen,
Den glimrer klart paa Kvist i Morgentimen,
Og vil med Diamanter dække Sorgen.

Fra fjerne Kirke høres sagte Kimen,
De vandre did fra Hytten og fra Borgen
At søge Trøst, som er i Ord forborgen —
Hvi følger jeg ei deres fromme Stimen?

Idag skal Ensomhed min Kirke være.
Den stille Røst fra frosne Mark og Skove
Kan ogsaa Herrens Ord til Sindet bære.

Naturen synes død, men kan dog love
Sin Mester end, og skinne til hans Ære, —
Thi vel den veed, han lader Vaar kun sove.

Far hen, o Storm! og hvirvl de tørre Blade,
Og faa min Hyttes Vægge til at skjælve!
Ja, ras kun hen som Fos af hundred Elve! —
Det er din Tid, at sprede Skræk og Skade.

Naar Himlen som et Gravchor sig vil hvælve,
Naar Sol og Varme Jorden vil forlade —
Da har du Ret, dit Veeraab at løslade,
Da har du Grund at tordne, saa vi skjælve.

Der er en egen Lyst i denne Rasen!
Det er en Kamp, som Mennesket maa lide!
Han er jo ogsaa med paa Dødsseiladsen.

Dog, om end Bølgerne gaae nok saa stride —
Han giver dog ei tabt for Stormens Rasen,
Han veed en Havn, hvor milde Lufte glide.

Naturen ligger nu i Dødsmomentet.
Fra nøgne Mark der stige sagte Sukke,
Hver Urt maa visnet sig mod Jorden bukke
Og Bjerget har sit Ligklæde alt hentet.

Hvor stort og roligt alle Liv udslukke!
Naturen har den Stund jo længe ventet,
Den har sit Pund nu rigeligt forrentet
Og kan i Fred de trætte Øine lukke.

Blidt Søen slumrer under faste Vover,
I stille Hvile Bondens Ager sover,
Al Kamp for Livet synes slukt herneden,

Kun Mennesket vil ikke dele Freden,
Han kjæmper imod Døden Vintren over —
Han er Naturens Sjæl for Evigheden.

Fortrøstning.

Frisk op min Sjæl, forsag kun ei! —
Gaa trøstig kun din stille Vei,
Der er ei langt tilbage.
Ja, var end Veien nok saa lang
Og tornefuld, og steil og trang —
Du har ei Ret at klage.

Du har din gode Del jo havt
Af Livets Lyst, af Sangens Kraft,
Af Kjærlighed og Ære.
At Herren bort dit Bedste tog,
At Han med Sorg og Savn dig slog —
Det maa du ydmyg bære.

Du veed, Han har saa godt det ment! —
Du veed, hvert Slag har du fortjent,
Ja flere, ak langt flere!
Og dog han af sin Naade lod
Dig endnu mangen Gave god,
Hvi vil du klage mere?

Du har jo end paa denne Jord
Hans lyse Dag, hans dyre Ord,
Hans store Skjønhedsrige —
Du har jo Mindets Veemodslyst,
Ja selv til fjerne Gjensynskyst
Din Vinge høit kan stige.

Hæv dig min Sjæl, vær da ei veg!
Stem op din gode Strengeleg
Som Fugl i grønne Skove!
For hvad Han tog, for hvad Han gav,
For Livets Haab bag stille Grav,
For Alt du Herren love!

En Kirkegang i Hamar.

En Sommer-Søndagmorgen jeg var i Hamar By,
Den unge, som ved Mjøsen sig reiser —
Jeg vilde gaa i Kirke, men Staden er for ny,
Der intet Spir mod Himlen end kneiser.

Da tænkte jeg paa Kirken, som staar forladt igjen
Fra gamle By, med smuldrende Stene.
Og langs den krumme Strandbred jeg vandred' derhen
I Morgenstunden, stille og alene.

Det var saa skjøn en Vandring! De rige Bygder stod
Om Mjøsens Speil med blaanende Sider,
De klare Vover trilled' mod Stranden ved min Fod
Og hvisked' om de fremfarne Tider.

Nu Agren bølger gylden, hvor før stod Hus ved Hus,
For Taarne pege Graner mod det Høie.
Dog hist fra Odden stiger, end mægtig i sit Grus,
Domkirkens Buer op for mit Øie.

Jeg traadte gjennem Gruset ind i den Kirkes Chor.
Hvor der var tomt og stille nu derinde! —
Hvor Altret havde staaet, der fandtes knapt et Spor,
Og aabent var det Skib for alle Vinde.

Igjennem brudte Hvælving saae ned Guds Himmel blaa,
Rigt Løv-Krandse hang fra røde Buer,
Et Grønsværteppe blødt over Kirkegulvet laae,
For Vindver straaled' Morgensolens Luer.

Jeg knæled' her i Andagt ved sjunkne Alterfod —
Forgangenheds Choral her om mig svæved'.
Alle de svundne Slægter, som her ved Altret stod,
De hvisked' til mig: Vi har ogsaa levet!

Og vi har lidt og kjæmpet og sørget, som du! —
Nu har vi Fred, og Verden os ei kjender.
Hvi vil du da fortære din korte Dag i Gru?
Snart faar du Ro, — snart al din Kummer ender.

Saa lød den stille Tale, som Morgenvindens Sang,
Og styrket stod jeg op og gik tilbage.
Jeg havde dog nu havt min Søndags-Kirkegang,
Skjøndt intet Spir staar over Hamars Tage.

Leerfossen.

Vældige Fald af den hvideste Sne,
Skummende, tordnende, herligt at see
Mellem de grønklædte Lier! —
Støvdraaber hvirvler du op mod det Blaa,
Tusinde Regnbuer spille derpaa,
Egnen til Storhed du vier.

Stoltere er du end Rhinflodens Fald,
Som dog er prist af saamangen en Skjald,
Prist og besøgt uden Ende.
Gik du i Syden din kongelig Gang,
Stemte i Schweitz du op kun din Sang —
Verden da vilde dig kjende.

Hid til dit høie Nord komme Faa —
Dog, alle De vel din Herlighed saae,

Som her til Throndhjem mon drage.
Synderlig stort er dit Ry og iaar —
Kroningstoget til dig ogsaa naaer,
Du har ei Grund til at klage.

Hvad skal de sige, de ensomme Fald,
Som over Norge, i Tusinders Tal,
Tordne i afsides Dale?
Høiere, skjønnere er de end du —
Ingen dog seer dem i Skjønhedens Gru,
Ingen forstaaer deres Tale.

Ikke de sagtne dog derfor sin Hast: —
Evigt, ustandseligt er deres Kast
Ned i de sortnende Kløfter.
Altid gjentage de døvende Klang,
Fra deres Chor sig en prisende Sang
Sammen til Herren opløfter.

Thi Han dem hører. Han gav dem jo Pragt,
Gav dem en Evigheds brusende Magt,
Gav dem en Dommedags Stemme.
Hvad gjør det saa, om og ingen Tourist
Tegner dem op i sit Album? — Forvist
Skaberen vil dem ei glemme.

Brus da kun, Fos af den hvideste Sne! —
Om saa Sletingen dig her vilde see .
Mellem de grønklædte Lier!
Send kun din Vandhvirvel op mod det Blaa!
Tusinde Regnbuer spille derpaa,
Egnen til Storhed du vier!

En Nat under Hornelen.

Gjennem krumme Sunde glider Skibet.
En Augustnats vemodstunge Skumring
Hviler over Fjordens stille Vande,
Over Kystens høie, steile Fjelde.
Svagt et Sølvskjær bag de sorte Toppe
Viser, hvor Nymaanens Horn sig gjerne
Vilde hæve over Horizonten,
Men de kan ei — Fjeldets dunkle Masser
Er for stærke, er for himmelnære.

Gjennem krumme Sunde glider Skibet.
Ved hver Bøining synes det, som maatte
Kystens Vægge sig nu ganske lukke,
Knuse Snekken mod de haarde Sider.
Men den kloge Drage med Ildfunker
Snoer sig sikkert mellem Jættevrimlen
Som forstenet staaer om Nordfjords Kyster.

See, der reiser deres Drot sit Hoved
Truende jo over alle andre:
Til Hornelen nu sig Snekken nærmer.

Mat et lille Lys fra Stranden blinker
Som en Sankthans-Orm imellem Krattet.
Ak! — det glimter fra en enlig Hytte
Hvor en dristig Fisker fæsted Bolig
Her paa selve Jættekongens Fod.
Over Hytten svimmelhøit han løfter
Sin uhyre, sorte Krop mod Skyen,
Som han endnu vilde storme Valhal.
Natlig Gysen fra de dunkle Klipper
Vælder ud, som dybt fra Utgards Kløfter,
Og som Utgards-Loke kan den gamle
Hornel-Jætte endnu mægtigt kogle.
For hvert Tag, hvormed vor Snekke svømmer
Fremad ved sin Dampkrafts stærke Arme,
Skifter Fjeldekongen om sit Aasyn —
Skifter altid om med sære Former,
Rædselsvækkende og underbare.

Snart en Borg sig reiser op med Taarne
Hvorfra Skyer vaie tungt som Faner,
Snart et Ansigt, græsseligt at skue,
Med det hvide Fosseskum til Lokker,
Stirrer oppe fra de sorte Tinder.

Snart en Kjæmpearm sig langt udstrækker
For at kaste Bjerge ned i Fjorden,
Snart en gammel Jættekvinde sidder
Bøiet der i folderige Kaabe
Og fortæller Sagn om Hedenoldet.
Snart en Fjeldkløft gabende sig aabner
Som en Indgang dybt til Niflheims Huler —
Snart en Pyramide stolt sig hæver
Som et Monument for sjunkne Verdner.

Nu bag den sorte
Truende Tinde
Tænde med Et sig
Nordlysflammer,
Skyde sig straalende,
Sværde-skarpe
Hen over Nattens
Høie Hvælving.

Er det de gamle
Valhals Guder,
Som end vil tvinge
Tunge Trolde?
Staar der et Slag paa
Straalende Vidder,
Over Hornelens
Høie Horntind?

Flammende, fagre
Ilbud fare
Hid og did mellem
Horn og Himmel.
Men bag de flagrende,
Flammers Folder
Straale de faste
Stille Stjerner.

Flammerne slukkes
Snart og svinde,
Hornelen hæver
Atter sit Hoved,
Mørkets Magter
Vil atter møde. —
Dog end paa høie
Natlige Himmel
Straale de stille
Evige Stjerner.

Sikkert styrer Skibet frem derefter
Langs de tunge, mørke Jættefjelde.
Disse vige meer og meer tilbage,
Synke meer og meer i Søens Dybder.
Fjorden aabner sig — alt Dagen vaagner,
Og Atlanterhavets aabne Øie
Morgenfriskt seer til os fra det Fjerne.

Marmorløven fra Piræus.

Nedsjunket fra sin Høide
Laae Hellas's ædle Folk,
For Frihed og for Skjønhed
Det var ei længer Tolk.
Sit Vankelmod, sit Letsind
Det havde kun beholdt,
Men ingen store Tanker
Det mere sammenholdt.

Vel stod fast hel tilbage
Den gamle Skjønhedskrands:
Templer og Søilerader
Lyste i Marmorglands, —
Men af den gamle Hæder
Det var kun tomme Skal,
Thi Aanden bort var vegen
Ifra Perikles's Hal.

En Slægt af bløde Slaver
Krøb om Athenes Borg,
Fra Parthenon Gudinden
Saae ned paa dem med Sorg:
I Vellyst kun og Vinding
De satte Livets Glands,
Og laae og skjalv i Støv for
Despoten i Byzants.

Dog engang, da Tyrannen
Traf dem paa ømmest Sted:
Da han med nye Skatter
Betynged' deres Fred, —
De reiste sig, — dog ikke
Med Kraft paa Fædres Muld, —
Ak! — kun forat beskytte
Sit kjære, blanke Guld.

De gjorde Oprør, — tænk dog,
O, hvilket modigt Folk!
De myrded' Keiserbudet,
De greb til deres Dolk.
Den rædde Borgvagt voved'
De og at jage bort. —
Den loved' at gjenkomme
Med Hævnen inden kort.

Imidlertid — hvad Glæde! —
Athen sig drømte fri!
En vild, bacchantisk Jubel
Nu Alle stemte i. —
Man krandsed' sig med Vinløv,
Fest var der, Nat og Dag —
Man leged' Børnelege
Paa Fortids Sarkophag.

Snart var den Drøm dog ude. —
Piræus hed en Havn,
Hvor blidt Athenen mødte
Ægæerhavets Favn.
Did stevned' ind en Morgen
Fra Havets Dunkelblaa
Et Drageskib med Skjolde
Og gyldne Vinger paa.

Langs med den gyldne Ræling
Og paa det høie Dæk
Stod stærke Mænd i Plader
Og med daglyse Træk.
Høit over Alle raged'
Ved Stavn en Ungersvend,
I lysblaa Brynjekjortel
Og blanke Sværd ved Lænd.

Saa gled den rige Snekke
I Havnen stoltelig,
Mens høit dens Mænd opstemmed'
En Krigssang, underlig:
Den klang ei fuld og deilig
Som Grækers bløde Maal,
Men skarp, som Nordenvinden,
Som Sværdets Fald paa Staal.

De Græker stimled' sammen
Med megen Larm paa Kyst.
«Gud fri os! — raabte de Alle —
Hvo kan bestaae den Dyst?
Det er jo Væringflokken,
Barbarerne fra Nord,
Som har Herakles's Styrke
Og Vintrens Magt ombord!» —

Man søgte at forhindre
Den Snekkes Landing dog:
Man slynged' fra Maskiner
Stene mod Skibets Skrog,
En Hagl af giftige Pile,
En Regn af græske Ild
Faldt over den fremmede Skare —
Mon den ei vige vil?

De lod sig ikke skræmme
De gjæve Nordens Mænd,
De lagde ganske rolig
Til Marmorbroen hen. —
Og saa — med Skjold over Hoved.
Med lystig Skjaldesang,
I ordnet Svinefylke
Den Flok i Land nu sprang.

Forrest iblandt dem Alle
Hin ranke Ungersvend, —
Hans lyse Lokker bølged'
Vildt under Hjelmen hen,
Hans klarblaa Øine straaled'
Af Kampens varme Lyst —
Sund Kraft og Livsmod hæved'
Hans brede Heltebryst.

Harald det var, hin Høie,
Sankt Olafs Broder kjær, —
Ham fulgte Ulf og Asmund
Og saa den lille Hær.
Frem, Christmænd! Korsmænd! Nordmænd!
Saa raabte Hoben ferm
Og delte som en Kile
Den tætte Grækersværm.

Til begge Sider Græker
Som meiet Korn alt laae, —
Da tabte de Mange Modet
For nogle stærke Faa.
Den hele Grækermængde
Nu slængte Vaaben hen
Og sank i Knæ med Bæven
For Harald og hans Mænd.

Han stod der høi og rolig,
Ansaae dem med Foragt,
Bød sine Mænd at standse
Og hæved' Stemmens Magt:
«Jeg kommer fra Eders Keiser
At fordre Blod for Blod,
Dog vil han give Naade
Hvis I vil give Bod.

«Bring dobbelt hvad I skylder,
Dertil Jert halve Guld,
Samt Lydighed herefter —
Da er han atter huld.» —
De loved' Alle ydmygt
At bringe, hvad Harald bød —
Men til en Fest saalænge
Ham og hans Mænd indbød.

Paa Borgen, samme Aften,
Stod Harald tankefuld —
Omkring ham straaled' Hallen
Af Marmor og af Guld,
De skjønne, græske Kvinder
Omsvæved' ham i Dands,
Luften var vellystsvanger
Af Toner og af Glands.

Da kom ad Søilegangen
Et langsomt, festligt Tog —
See! — det var Stadens Ældste
Som parviis der fremdrog.
De bar en gylden Krone,
Dertil en Purpurdragt,
Som ned for Haralds Fødder
Blev knælende fremlagt.

Saa lød de Ældstes Tale:
«Vær hilset, høie Mand! —
Achilles er gjenkommen
I Dig til Grækenland! —
Tag mod dets Kongekrone!
Behersk os, før os frem!
Da vil den gamle Storhed
Igjen her fæste Hjem.»

Først svared Harald ikke,
Han grunded' taus en Stund.
Men nær stod Asmund Stærke,
Han oplod saa sin Mund:
«Godt var det Tilbud, Herre!
Tag Kronen — her kun bliv!
Thi her er godt at være:
Sød Vin — og deilig Viv!» —

Da hæved' Harald Panden
Og raabte, ædel vred:
«Nei, aldrig skal det siges
En Væring brød sin Ed! —
Keiseren har vi svoret
At straffe her paa Stand,
Ham vil jeg bringe Kronen,
Thi hans er dette Land.

Jeg veed en anden Krone
Høit op mod fjerne Nord,
Den har jeg Ret at vinde
Paa Fædres haarde Jord.
I Norge vil jeg herske
Fri, over frie Mænd —
Ei her i Syd, hvor Mandsmod
Blandt Trælle sygner hen.

Op da, til Skibet atter! —
Den Fest nu have Slut! —
I Græker, vil I leve,
Bring strax da Jer Tribut!» —
Det skede som han vilde;
Han var dem lidet huld,
De maatte selv nu fylde
Hans Skib med Gods og Guld.

Som Alt var endt, og Hoben
Just skulde gaae ombord —
Han vendte sig end engang
Om imod Hellas's Jord.
Han saae paa Havnens Skjønhed,
Saae Monumenters Hær:
«Vi maa dog efterlade
Et Tegn, at vi var her.

Kom Asgeir, Thord og Ivar!
I vide Kunsten vel
At riste Minde-Runer,
I Træ, som og i Fjeld.
Seer I den Marmor-Løve
Som sidder hist paa Vagt? —
Udhug nu paa dens Sider
Hvad her vi har fuldbragt.»

Som sagt, saa gjort. De hugged',
Og snart sig slynged ned
Ad Løvens Marmorsider
En Runeslange bred.
De Græker saae med Undren
Og Vrede vel derpaa —
Kunde det dog ei hindre,
Langt mindre det forstaae.

Saa drog de Mænd fra Norden
Med Seir og Bytte hjem, —
Men Grækerfolkets Skjæbne
Blev meer og mere slem.
Snart kom de Vantroes Horder,
De vilde Tyrkers Magt
Og nedslog sidste Levning
Af Skjønhedsrigets Pragt.

Da tramped' Mahoms Heste
Frækt paa Athenes Hus,
Da styrted' Templer, Søiler
Og Statuer i Grus.
Kun Løven ved Piræus
Sad høi og opreist end —
Det var, som Haralds Indskrift
Endnu beskytted' den.

I Sekler stod den ensom
Og taus ved øde Havn.
Glemt var Piræus; — Løven
Gav ene Stedet Navn *).
Høi stirred den udover
Hin minderige Egn,
Men Ingen kunde tyde
Dens gaadefulde Tegn.

*) Ponte Leone kaldtes Havnen under Venetianerne.

Saa kom der fra Venedig,
Hint nye Athen, en Hær
Didhen, at kue Tyrken
Og stifte Handelsfærd.
Som Seierstegn paa Flaaden
De bragte Løven bort
Og satte den i Hjemmet
Ved Arsenalets Port.

Der stod den atter længe,
Som høi og stille Vagt, —
Den saae Venedigs Vælde,
Den saae dets Fald fra Magt.
Alvorlig, klog den stirred'
Udover Slægt ved Slægt,
Men Ingen kunde løse
Dens bundne Mindevægt.

Først nu, i disse Tider,
Det hændte, at en Mand
Fra Norden kasted' Blikket
Paa Skriften med Forstand.
Hvor blev han varm om Hjertet
Da Runerne kom frem!
Det var hans Fædres Skrifttegn,
Han kunde tyde dem! —

Og nu fik Løven Mæle
Og kunde sige Alt
Hvad Runeslangen gjemte,
Hvad her vi har fortalt.
End staaer den, som et Vidne
Ved Middelhavets Kyst
Om Nordmænds Færd i Syden,
Om Harald Høies Dyst.

Hellig Olafs Seier.

I.

Kong Olaf ligger slagen paa Val ved Stiklestad,
Om ham hans Kjæmper og Skjalde, en trofast, blodig Rad!
Slukket er med hans Øie vel Christi Lys i Norge —
Nu vove sig Jætter og Trolde af deres Klippeborge.
Men Olaf seirer i Døden.

Selv Sol har dulgt sit Øie for dette Udaads-Slag:
Natmørket brat sig sænked' midt paa den klareste Dag,
En Angst faldt over Folket, i Borg og Fattigmands Stue. —
Da maatte de haarde Bønder vel for sin Seier grue.

Herr Kalf, Bisp Sigurd og Thore, den Hund, som Kongen slog,
De vare saa lidet glade ved dette Seierstog. —
De frygted' den døde Konge, mens han var oven Jorde —
Thi vilde de søge Liget, at kaste det over Borde.

Det vidste Thorgils Bonde, han monne paa Stiklestad boe.
Det skal vist aldrig forgjættes, han blev sin Konge tro!
Da Nat var falden paa Valen, til Sønnen Grim han sagde:
Stat op! Nu ville vi søge, hvor de Kong Olaf lagde.

Saa gik de ud paa Marken og famled' mellem Lig —
Der var saa gyseligt stille, en Haand ei rørte sig.
Hvor nylig Kjæmper blussed' og Stridsluren mægtig klang,
Nu Ravnens Vinge lydløs sig over Aadsler svang.

Grim bar en Tyrifakkel og lyste varligt med den
I mangt et ligblegt Ansigt — fandt dog ei Kongen end.
Søg bedre! sagde Thorgils. Ak Fader, jeg er bange!
Hvisked' den unge Bonde: — See dog de Skygger lange!

Rædhare! mumled' den Gamle: — Saa gak til
din Moder hjem! —
Vel til min dræbte Konge jeg finder alene frem.
Jeg følger — svarede Sønnen. Dog, Fader, seer
du ei der,
Over hin Hob af Lig et sælsomt, lysende Skjær?

Der er Kongen! raabte Thorgils. Det Jærtegn
maa være hans,
Over den hellige Martyr breder Himlen sin Glands!
Og see! — det var, som han sagde. Paa Høien
blev Kongen funden
Let henstrakt, som i Slummer, med saligt Smil
om Munden.

Vel flød hans dyre Blod ud af trende Ulivssaar,
Men hans Aasyn var som en Rose, ja, som den
klareste Vaar,
Og fra hans mægtige Pande udgik en Morgenrøde
Over det Sted, hvor han laae blandt sine trofaste
Døde.

For dette Syn sig bøied' nu Thorgils med sin Søn,
De tvende Første, som knæled' for hellig Olaf i
Bøn:
Nu hjælp os, hellige Konge! at vi kan bevare
dit Minde —
Imorgen komme de Hunde, de skulle Dig ikke finde!

Saa toge de varsomt Liget, svobte det ind i Lin,
Løfted' det blidt paa Skjolde, og bar det med sagte Trin
Over den stille Blodmark hen mod en øde Hytte,
Som, langt fra de andre Huse, inat skulde Liget beskytte.

Uselig var den Rønne vel for en Konges Grav!
Taget halvt sammensjunket, Døren saa trang og lav
At Bærerne ind maatte krybe med deres dyre Byrde. —
Her lagdes paa hare Jordgulv den mægtige Folkehyrde.

Her var ingen Silketæpper og ingen vicde Lys,
Her laae han forladt af Alle, i Nattens ensomme Gys! —
Her lød ikke Sang af Skjalde — han havde ingen tilbage —
Kun Nattens Vinde suste igjennem Hytten med Klage.
Men Olaf seirer i Døden.

II.

Mod Kveld det var. Den tunge Sky
Mørknede Fjordens Bølge —
En Snekke stevned' mod Nidaros By
Stille og uden Følge.

Paa Dækket høit en Ligkiste stod,
Simpel og uden Klæde.
Thorgils Bonde sad ved dens Fod
Og hørtes hen for sig kvæde:

«Fattige Bonde nu fører til By
Største Konge i Norden
Og veed ikke Havn, og har ikke Ly
At give ham, selv under Jorden.

Hvi komme ikke hans stolte Hirdmænd
Og ikke hans Bisper hvide,
At føre den Herre til Kirken hen?
Det er paa de høie Tide.

Vi styre dog til Kongsbryggen hen,
Der kommer en Bisp ham imøde —
Men ak! det er hans værste Uven,
Som selv hans Been vil forøde!

Bisp Sigurd! I tage den Kiste kun,
Saa vel vi Eder den unde!
I sænke kun dybt i Havets Bund
De Graasten, som deri blunde!

Thorgils Bonde er ikke saa dum,
Kan nok en Bisp overliste.
I kunne ei see i Snekkens Rum —
Der staaer Konning Olafs Kiste!

Den fører jeg varlig ad Elven op,
Mens I drage ud med den tomme.
I skulle ei spilde den dyre Krop —
Hans Tid er endnu ei omme!

Er Byen end af hans Fiender fuld,
Han skal i sin Kongestad hvile!
Den hellige Christ er Kong Olaf huld,
Hans Dag kan vel endnu smile».

III.

Ved Nidelvens Bred har den trofaste Mand
Begravet sin Konge i hviden Sand.

Bisp Sigurd og den unge Kong Svend
Hersked' i Norge med danske Mænd.

Men over dem Alle herske vilde
Alfiva, Kong Knud den Mægtiges Frille.

Hun var slet ikke de Norske blid:
Over dem kom den slemme Alfiva-Tid.

Den Tid, da fribaarne Odelsmand
Ej maatte raade for eget Land.

Da Alting skulde af Kongen eies,
Og hver en Brødlev for Kongen veies.

Da et Vidne af enkelt fremmed Svend
Skulde gjælde mod Sagn af ti norske Mænd.

Da der krævedes Skat selv af Fisk i Hav,
Da Bonden aad Bark, og usleste Skav.

Den Tid vist aldrig forglemmes kan:
Som en Straf den kom over Folk og Land.

At Konning Olaf var taget af Dage,
Det maatte de Bønder nu bittert klage.

Nu saae de, hvor Christ havde været ham huld:
I hans Tid hver Hjelm og Lade var fuld.

I Olafs Tid kunde Norge med Ære
Sit Hoved høit mellem Landene bære.

Nu laae det bøiet for Dankongens Fod —
Sligt krænked' de stolte Thrønders Mod.

Dog, Knud var mægtig og Olaf død —
Der saaes ei Ende paa denne Nød.

Men Olaf seirer i Døden.

IV.

Medens Sorg har Folket bundet
Over Nidaros oprundet

Er et stille Morgenskjær:
Fra hin skjulte Grav i Sandet
Staaer en Kjæmper op for Landet,
Stærkere end nogen Hær.

See ham høit paa hviden Ganger!
Kronen om hans Tinding pranger,
Korset lyser i hans Skjold.
Hver en Nat, med stille Vælde,
Over Dale, over Fjelde
Farer ud den Ridder bold.

Hvor han signer — Hjerter vækkes,
Hvor han truer — Fiender skrækkes,
Hvor han smiler, vorder Dag.
I hans Fodspor Freden feires,
For hans Aandepust henveires
Smerte, Tvedragt, Harme, Nag.

Alle om hans Kors sig samle:
Venner, Fiender, Unge, Gamle
Følge ham med Pilgrimsstav.
Følge hen, hvor Han vil dvæle. —
Der han svinder — og de knæle
Alle om Sankt Olafs Grav!

Der berettes nu mangt Under:
Kongen rød i Kisten blunder,

Stumme tale, Blinde see —
Største Under af dem alle
Er dog, at hans Drabsmænd falde
Ned for ham i Angers Vee,

Er dog, at Knytlingers Hære
Uden Sværdslag, uden Ære,
Rømme Landet for en Død;
Er dog, at Christtræets Stamme
Som i ham de tænkte ramme —
Af hans Blod sig just opskjød,

Er dog, at de samme Thrønder,
Herser, Lendermænd og Bønder,
Som gav Olaf Død til Løn —
Drage nu til Garderige
For som Drot til Norges Rige
Hjem at faae den Dræbtes Søn!

V.

Glad skinner Sommersolen over Nidaros By,
Alle de Kirkeklokker klinge saa høit mod Sky!
Gjennem de festlige Gader bruser Folkets Flod,
Landser og Faner blinke til Lyst nu, ikke til Blod.

Over den bølgende Mængde aander Glæden varm,
Hjerternes Skal ere brustne, Fiender gaae Arm i
Arm,

Fattige favnes med Rige, Fest under hvert et Tag,
Som under Himmelens Hvælving! Det er Sankt
Olafs Dag!

Første Gang fuldt den feires. Nær er alt Kongens
Tog —
Hædret og frelst har Olaf det Folk, som nys ham
slog,
Derfor Folket ham bærer nu hen til Kirkens Chor,
At der han kan hvile og bede, alt for sit elskede
Nord.

See! Parviis foran gange Kong Olafs Stiklestad-
mænd,
I rustne Brynjer fra Slaget. — De er' ei mange
igjen.
Nu føre de Kongen med Hæder vel hans sidste
Hjem —
Thorgils i Bondekofte gaaer stille glad mellem dem.

Saa komme de smaa Chordrenge og svinge Rø-
gelsekar,
Og synge med spæde Stemmer til Herren en Lov-
sang klar.
Dem følger et Tog af Præster med Kors og i
Gyldenskrud —
I deres Midte Bisp Grimkel, Sankt Olafs fornemste
Bud.

Hvad Mumlen gaaer gjennem Folket? Hvi synke de Alle i Knæ? —
Ha! der er Kong Olafs Kiste! Nu er den ei blot af Træ! —
Et Sølverskrin nu dækker uhøvlede Furubræt,
Det Skrin er med ædle Stene, med Silke og Guld beklædt.

Paa tolv Mænds Skuldre det bæres, og straaler til Folket ned, —
Lyksalige ere Alle, som kun faae røre derved!
Hellig Olaf! sukke de Alle, hellig Olaf, bed for os!
Vær Du Skytshelgen for Norge, som for dit Nidaros!

Nu følger Jubel paa Bønnen. Hvo rider Kisten næst? —
En Yngling i Purpurkaabe, med Krone, paa hviden Hest!
Høit sees han over alt Folket. Hvor er han ædel og skjøn!
Hil være unge Kong Magnus, den hellige Olafs Søn!

Vel til sin Faders Rige er han tilbagevendt,
Flygtet er Svend og Alfiva — den onde Tid er endt.
Christ signe den unge Herre! Han vorde sin Fader lig!
Aldrig nogen Kongesøn tog før en Arv saa rig.

Saa raaber Folket nu mod den kongelige Svend,
Men om ham gaaer et Følge af Rigets ypperste Mænd:
Forrest blandt dem Herr Kalf, end rød af Olafs Blod,
Nu selv indfører Sønnen, med angergivent Mod.

Og Einar Tambeskjælver, Jarl Hakons gamle Maag,
Han, som end aldrig bøied' sig for en Konges Aag —
Han blotter nu for Magnus sit sølverhvide Haar
Og ydmyg ved hans Side bag Olafs Kiste gaaer.

Kalfs Brødre, Finn og Thorberg, de Tro mod Olafs Sag,
Gaae nu, og prise Herren, som lod dem see denne Dag!
Harek af Thjotta følger; — ja Thore Hund der gaaer!
Den Vilde, som gav Olaf det sidste Banesaar.

Han været har i England, at bringe selve Knud
Om hellig Olafs Under det første, dristige Bud:
Af Blodet, som han udgjød, blev han helbredet først. —
Nu følger han Seierstoget, med Angers hede Tørst.

Tilsidst da komme Rækker af unge Kongens Hær —
Hvor lystigt blinke i Solen de mange tusind Spær!

Saa drager Toget fremad, langsomt, med Seierssang,
Vel under Folkets Jubel og liflig Klokkeklang.

I Kirken ind de drage — Standse ved Chorets Trin.
Der, over Høialtret, sættes Kong Olafs gyldne Skrin.
Nu Bispen det indvier — da knæler Alle i Bøn,
Men nærmest knæler ved Kisten Kong Magnus,
Olafs Søn!

Thi Olaf har seiret i Døden.

VI.

Længe stod det Skrin med Ære
Over Høialtar —
Alle Munde, fjern og nære,
Sagn om det frembar.
Olafs Navn gik over Jorden;
Af hans Grav sprang op for Norden
En Livskilde klar.

Over Skrin og Kiste reiste
Fromme Fædres Tro
Høit en Dom, som herlig kneiste
Op mod Himlens Bo.
Slægter efter Slægter bygged'
Trofast paa den Hal, som skygged'
Hellig Olafs Ro.

Og, saalænge Skrinet stille
Over Altret stod,
Var der Magt i Fjelde vilde
Og i Folket Mod,
Var der Kraft i Norges Tale,
Lød igjennem milde Dale
Sangens ædle Flod.

Men, da frække Hænder toge
Ned Sankt Olafs Skrin —
Uveirskyer atter droge
Over Nord med Hvin:
Norges Aand ei kunde virke,
Landet sank med Olafs Kirke
Sammen i Ruin.

Over Folket kom der atter
En Alfiva-Tid.
Olafs Grav blev fast til Latter,
Ingen vandred' did,
Ingen kjendte da til Norge,
Skamfuldt skjulte Fjeldets Borge
Sig i Taagen hvid.

Sølverkisten maatte drage
Ud til fremmed Bred —
Aldrig kom den meer tilbage,
Sank i Diglen ned.

Olafs Lig var ei derinde,
Var dog lagt, skjøndt uden Minde,
I hans Kirkes Fred.

Der han laae dog i sit Rige,
Skjult i Hjertebund. —
Derfor kunde Kilden stige
End fra Landets Grund.
Derfor over Fjeldetinde
Kunde dog tilsidst oprinde
Atter Morgnens Stund.

Norges Skytsaand atter seirer,
Blid paa Landet seer.
Ak, men Ingen, Ingen feirer
Olafs Høitid meer!
Hvorfor sættes Skrinet ikke
Atter op for Folkets Blikke?
Ventes Undre fler?

Men, forlængst jo over Havet
Sølverkisten foer;
Stedet, hvor han blev begravet,
Viser jo ei Spor! —
Ja, men husk og hvad der sagdes:
I hans Kirke etsteds lagdes
Dog hans Been i Jord.

See i Throndhjem Kirkens Buer!
See dens graa Ruin! —
Det er Kongens Grav, du skuer,
Det er Olafs Skrin!
Dette kunne vi gjenfinde,
Reise der til Olafs Minde
Atter Muren fin!

Lad saa der, med Taarn og Vægge,
Domen gjenopstaae!
Slægter efter Slægter lægge
Hver sin Sten derpaa!
Hvad gjør det, om ei vort Øie
Faaer at see de gyldne Fløie
Blinke i det Blaa?

Hvad i vor Tid tro vi virke,
Stille, uforsagt, —
Skal, som vore Sønners Kirke,
Straale høit med Pragt.
Da skal Norge bygget være,
Og Sankt Olafs Skrin med Ære
Skues helt gjenbragt.

1865—1873.

Vaarlængsel.

Afkast dit Ligsvøb, bundne Jord!
Alt vorder Solens Magt jo stor
Og Vaarens Røster klinge.
Spræng Dækket, Elv, og sus nu glad,
Bryd frem af Knoppen, skjulte Blad,
Hæv, Sommerfugl, din Vinge!

Hver Morgen synger Sjælen saa
Og venter utaalmodig paa
At Vintrens Baand skal briste.
Men ak, de trænges end hver Kveld —
Da lukkes til hvert Kildevæld
Af Isens blanke Kiste.

Nu dufter Sydens grønne Lund
Af Blomster sødt til hver en Stund,

Der hver en Busk har Tone.
Der ruller Bølgen fri og blaa,
Der Foraarsdufte milde gaae
Hen under Piniers Krone.

Mens her i haarde Nordenland
End Livet ei oplukke kan
Sit slummertunge Øie;
Mens her kun skarpe Vinde slaae
Og Frostens Lænker tynge paa
Hver Higen mod det Høie.

Forsag dog ei, du bange Sjæl! —
Lad ikke Kulden slaae ihjel
Dit Haab, din Foraarslængsel!
Vent rolig kun — det er vel svart —
Men saa er jo din Hjemstavns Art —
Her fødes Liv af Trængsel.

Den kommer nok, den glade Vaar!
Og naar den over Norden gaaer
Den bliver strax til Sommer.
Ei snart forbrændt, som hist i Syd,
Men frisk af tusind Bækkes Lyd
Og altid rig paa Blommer.

Afkast dit Svøb da, bundne Jord!
Alt vorder Solens Magt jo stor,

Alt Vaarens Røster klinge.
Spræng Dækket, Elv, og sus nu glad —
Bryd frem af Knop, du grønne Blad,
Hæv, Sommerfugl, din Vinge!

En Drøm.

Jeg havde denne Nat en deilig Drøm:
Jeg gik igjennem Skove, grønne, blide,
Saa huld en Kvinde vandred ved min Side
Og hendes Haand i min laae trofast, øm.

Fra hendes dybe, klare Blik en Strøm
Af Lykke til mit Hjerte monne glide,
Fra hendes Læber lød: Hold op at lide —
Jeg fylder atter Livets Bæger, tøm! —

Din Sorg vil vorde da til Haab forklaret,
Og dog det Svundne deri tro bevaret —
Du vil paa Jorden endnu faae et Hjem.

Jeg drak af Bægret. Kvinden rakte frem,
Jeg følte al min Længsel mildt besvaret —
Og mine Savn — jeg tænkte ei paa dem.

Jeg følte mig saa underlig bevæget
Mens saa vi vandred gjennem Skovens Gange.
Mit Bryst blev atter fuldt af glade Sange,
Mit Hjerte af ny Sommer gjennemkvæget.

Min gamle Sjælevunde blev da læget,
Min Tro var ei meer vaklende og bange.
Jeg kunde Kraft af hendes Øie fange,
Al Tvivl, al Bitterhed var da bortveget.

Saa vaagned jeg. Ak, der var ingen «Vi», —
Mørkt var det om mig, og jeg fandt mig atter
Som enlig Vandrer paa den øde Sti.

En veed jeg dog, som denne Drøm vel fatter —
Og hvis hun rigtig dens Betydning skatter,
Saa er den maaskee endnu ei forbi.

Nei, denne Drøm er endnu ei forbi.
Skjøndt nu den er til Virkelighed blevet —
Jeg veed ei — har jeg drømt, har jeg oplevet
At al min Fremtid speiled sig deri?

At denne Enes Haand har let mig hævet
Fra tunge Vandring paa den øde Sti,
At Kjærlighedens Blik har gjort mig fri,
At Morgensmil har Skyerne bortdrevet?

O, kan det være saa? — Kan Livets Have
Gjenblomstre, mens paa Høiderne det sneer?
Kan sødt Violer dække Vintergrave?

Mig synes dog, jeg dette Under seer. —
Min Gud — er dette Alt en Drømmens Gave,
Saa lad mig aldrig, aldrig vaagne meer!

Musik i Hjemmet.

Naar Mørket staaer ude og Lampen er tændt
Og Arnen har hjemlig Lue,
Da lukker du op dit Instrument
Og fylder med Klang vor Stue.

Din fine Haand ret haver den Magt
At røre de spændte Strenge,
Saa Harmonien til Liv vorder bragt
Og kan til mit Hjerte trænge!

Hvad store Tonemestre har drømt
Og fæstet i Nodebogen,
Det tolker din Kunst, snart vildt, snart ømt,
Mens jeg lytter taus i Krogen.

Da strømmer forbi mig mangt et Lyn
Og mangt et levende Billed,
Da aabnes først ret mit indre Syn
For hvad de Mestre har villet.

Jeg fatter Beethovens Sjælekval,
Hans Lidenskabs dybe Vælde,
Saa tung som Fossen, naar den i Dal
Sig styrter fra høie Fjelde.

Jeg trylles ved Mozarts Melodi
Saa sød, som Duft af Violer
Og dog med saa stærk en Magt deri,
At den ryster Afgrundens Poler.

Jeg vugges paa Haydns blide Strøm,
Som en landlig Egn gjenspeiler,
Mens Skalmeien lyder fra Krattet øm
Og Baaden saa let henseiler.

Jeg kan forstaae den Sang uden Ord
Som Mendelssohn sukker i Lunden —
Jeg hører med ham Høststormenes Chor,
Naar Sommerens Rose er svunden.

Min Sjæl ved Weyses fromme Choral
Løftes paa Andagts Vinge
Didop, hvor i Fredens himmelske Sal
De Saliges Harper klinge.

O Toner, som fra Kjærligheds Haand
Mildt gjennem Sjælen drage!
I bringe til min prøvede Aand
Ungdoms Drømme tilbage.

Jeg lever igjen saamangen Kveld
I Eders fortryllende Rige —
Og det er fra Hjemmets eget Væld
At I saa lifligt opstige! —

Dronning Giovannas Bad.

(Ved Sorrento.)

«See Maaneskiven fuld og klar
Bag Bjergets Kam opstaae!
Sit Sølvernet den kastet har
Alt over Golfens Blaa.

O, Aftenluften er saa varm,
Saa frisk som Kjærlighed —
Min Kjære, kom, tag nu min Arm,
Vi gaae til Stranden ned.

Træd varligt her, den bratte Sti
Af Dug er glat og vaad.
See, hist Gennaro lægger til
Alt med sin lette Baad.

Hvad, om vi nu en Rofart tog
Med ham, i Maaneskin?
Han kjender hver en Golfens Krog
Og Aftnen er saa lind.

Gennaro, smukke Fiskermand,
Her har du os igjen.
Vi sidde godt. Stød nu fra Land,
Hvor vil du roe os hen?» —

«Hvis Signorina saadan vil,
Jeg fører Eder glad
Hen over mod hin Pynt, og til
Dronning Giovannas Bad.

Det alle Fremmede vil see,
Det er saa underbart,
Især naar Maanens Straaler lee
Om Grottens Vægge klart.»

«Velan, lad gaae.» Vi roes let
Alt under Vuggen svag,
Men Havet funkler som et Net
Af Stjerner, for hvert Tag.

Fra Piano di Sorrento slaaer
Mod os en Strøm af Duft;
Orangelundes Blomstervaar
I den sig giver Luft.

I Sydens yppige Natur
Saa bæres vi afsted
Langs Kystens steile Klippemur,
Hvor Løvpragt hænger ned.

Med Et han Baaden vender nu
Mod Klippevæggen ind.
«Gennaro, hvordan styrer du,
Er du da vorden blind?»

«Signora, hav ei Frygt paa Sind —
Bøi Eders Hoved kun.
Her gaaer vor Vei just lige ind
I Bjergets dunkle Grund!»

Ja virkelig! — vi seile brat
Som ind ad Hades's Port.
Om os nu slaaer den gamle Nat
Sin Ravnevinge sort.

Tæt over os er Hulens Tag
Som Sarkophagens Laag —
Her Bølgen hvisker hul og svag
Som Natdæmoners Sprog.

Dog, inden kort den tunge Last
Er taget fra vort Bryst —
Og, ret som Gravens Vægge brast,
Alt straaler om os lyst.

Et rundt Bassin vi sværve paa
I Oldtidsmures Krands
Og Himlens klare Stjerner gaae
Frit over os i Glands,

Fra Muren hænger Epheu ned
Og vaier hid og did —
Det er som et fortryllet Sted
Fra Eventyrets Tid.

Først er der stille rundt omkring,
Vi høre Hjertets Slag —
Da hæver sig fra Grottens Ring
En Tone, dyb, men svag.

Den svulmer meer og mere til
En fuldt besjælet Klang:
Gennaro stemmer i med Ild
En Barkarole-Sang

Om onde Dronning, som her end
Sig bader tidt ved Kveld
Og lokker mangen Ungersvend
Ved søde Toners Væld.

Men vover han sig ene ind
Og hendes Skjønhed seer,
Da vorder han af Elskov blind —
Seer aldrig Dagen meer.

«Gennaro, Tak, — din Sang var god —
Men vogt dig selv, min Ven,
Og før os nu ad Nattens Flod
Hjem til Sorrent igjen!» —

Edvard Storm og Ragnhild.

I Gudbrandsdalen Vaage Bygd sig skyder
Med grønne Lier ind mod Jotunsknuden
Saa blomstrende og skjøn, som Dølebruden,
Naar hun sin Lok med Sølverkronen pryder.

Der Sydens Mildhed er til Nord indbuden,
Løvskovens Rigdom der dit Øie fryder,
Mens Elvens Brusen gjennem Dalen lyder
Og ingen Fjeldtop er sit Sagn foruden.

De stolte Gaarde der paa Skrænten hænge
Med gamle, sært udskaarne Bjælkestuer,
Hvor Odelsbonden dyrker Fædres Vænge.

Afsides ligger Dalen. Dampen truer
Ei med sin Nutidslarm derind at trænge
Og Oldtids simple Liv der end du skuer.

Paa Vandring gjennem denne Dal jeg mødtes
Af Fædres Minder, Slægtens egen Stemme:
I Vaage Bygd var Edvard Storm jo hjemme,
Og der hans Søstersøn, min Fader, fødtes.

Til Jutulsbjergets Væg her endnu støttes
Den Præstegaard, han ikke kunde glemme,
Og Otta-Elv, som Sinklar-Visens Stemme,
Gaaer der forbi, med Kraft, som ei forødtes.

Og Bygden trofast Edvard Storm end priser.
End klinge her hans friske Døleviser
Imellem Fjeldene, med Lyst og Klage.

Hans Bolig end med Kjærlighed man viser,
Og dette Sagn ifra hans Ungdomsdage
Gaaer endnu her med Vemodsklang tilbage:

Herr Storm var Præst i Vaage Gjeld,
Han var saa fast som Dalens Fjeld
I Levnet og i Lære.
Dog var han Fader for sin Hjord,
Skjøndt i sit Hus og med sit Ord
Han vilde Herre være.

Omkring hans Bord der voxed op
Som Graner med den lyse Top
Saa frisk en Børneskare:
Vel fire Døttre, Sønner to
Oplived Præstegaardens Ro
Med deres Stemmer klare.

I Lydigheds og Fromheds Tugt,
Men og til Kundskabs ædle Frugt
Opdrog han dem, de Kjære.
Mest Edvard havde Aandens Daab,
Til ham han satte alt sit Haab
Om Slægtens Arv og Ære.

Han tylled i ham klassisk Vin
Og græske Gloser, smukt Latin
Han flittigt Drengen lærte.
Den Gamle dog ei ret forstod
Den Poesiens dybe Flod,
Som steg i Edvards Hjerte.

Det var, som Dalens Høinatur
Kom til hans Sjæl med Klang af Lur
Fra grønne Sæterlier.
Den drev ham ud i Skov og Fjeld
Og vakte i hans Bryst et Væld
Af friske Melodier.

Med barnlig Lyst dem sang igjen
Hans Legesøster, Barndoms Ven,
Den liden Ragnhild vene.
Hun var en Dalens Jente selv,
Saa frisk og glad, som Otta-Elv,
Saa let, som Birkens Grene.

Paa Jutulsbjerget gik de To
Og plukked Bær, og leged Bo,
Og elsked alt hverandre,
Skjøndt Ingen af dem vidste end
Hvor underligt til Mø og Svend
Sig Barnet kan forandre.

Men Tiden led. Han var fuldlært,
Han maatte bort fra Alt, hvad kjært,
Langt over Havet drage —
Helt ned til Kongens Kjøbenhavn,
For der at vinde sig et Navn
Og Lærdomsgraden tage.

Ved Afsked Ragnhilds Kind blev vaad,
Men endnu kun af Barnets Graad,
Som Morgnen kan bortvifte,
Og Edvards Sorg var Haabet lig:
Han saae sin Fremtid lys og rig
I Livets store Skifte.

To Aar gik hen. Han kom igjen
Udviklet nu, med Brev som Svend
Fra Lærdomsskolens Fædre.
Han havde klaret hver en Form
Med Hæder, saa selv gamle Storm
Ei ønsked sig det bedre.

Der stod han nu, en rask Student,
Saa fremmed, og saa vel dog kjendt
I Hjemmets simple Bolig.
Han havde smagt af Kundskabs Træ,
I Præstegaardens trange Læ
Han var ei længer rolig.

Naturen var den samme dog —
Ja, med end mere mægtigt Sprog
Den talte til hans Indre.
Nu kunde han først ret forstaae
Bjergfossens Drøn og Fjeldets Blaa
Og Bræerne, som tindre.

De stille Suk fra Skov og Li
Nu lokked ham, som Melodi,
Meer dyb, end før i Tiden.
Hans Længsel søgte Venners Flok,
Fandt Barndoms-Kammerater nok —
Men hvor var Ragnhild liden?

En Morgen tidlig gik han op
Til Jutulsbjergets høie Top
At skue over Dalen.
Da saae han i en Ungbirks Ly
En Jente sidde gjemt og bly,
Men frisk, som Morgensvalen.

De brune Haar, de Øine blaa,
Det Barnesmil, om Læben laae,
Det skulde han vel kjende.
Og dog — den Rosenrødme fin,
Den fulde Barm i hvide Lin —
Kan det vel være hende?

«Ragnhild!» — han raabte — «Er det dig?»
Hun svared ei, men reiste sig
Og skjalv, som Birkens Blade.
Han rakte hende trofast Haand —
Saa smelted sammen deres Aand
I Barndomsminder glade.

Dog blev det nu en anden Leg:
Thi nye Følelser opsteg
I deres unge Hjerte.
Sig Knoppen ud til Blomst udslog
Og Elskov dem til Fange tog
Med al sin Lyst og Smerte.

De mødtes nu ved Morgen, Kveld,
Paa Jutulsbjergets bratte Hæld
Og vexled Kys og Tale.
Og Huldren lyttede dertil
Og lokked dem med fjerne Spil
Fra Kløfter og fra Dale.

Ung Edvard glemte da sin Bog —
Hans Hu ei længer drog paa Tog
Til Kongestadens Ære.
I Dalen, hvor hans Vugge stod,
Han havde fundet sit Klenod —
Det vilde han hjembære.

En Dag han for sin Fader stod
Og ham sit Indre frit oplod:
Han elsked Ragnhild Hammer.
Han om sin Faders Minde bad —
Thi, hvis de maatte skilles ad,
Blev deres Liv kun Jammer.

Den Gamle op med Vrede foer,
Og udbrød: «Dreng, mærk vel mit Ord! —
Du aldrig faaer mit Amen.
Hun er en Husmands Barn, du veed, —
Det er paa Tid, du drager ned
At tage din Examen.»

Men Sønnen svared: «Fader min! —
Ifald du bøier ei dit Sind
Til det, som jeg begjærer,
Da drives jeg fra Fødestavn,
Men ikke ned til Kjøbenhavn —
Jeg bliver her som Lærer.

Der trænges haardt i denne Krog
Til Lysets Ord fra Kundskabs Bog —
Dem vil og kan jeg sprede.
I Gudbrandsdal der findes vel
En liden Plads opunder Fjeld,
Hvor To kan bygge Rede.»

Saa foer han ud med oprørt Sind.
Den Gamle gik til Hustru ind
Og raadslog i Lønkammer;
Men da Kveldskyggerne faldt paa,
Man saae ham dybt betænksom gaae
Opad mod Pladsen Hammer.

Edvard drev omkring den lyse Sommernat
Vidt i Fjeld, et Længslens Bytte.
Men, da Solen over Aaseranden sprat,
Stod han foran Ragnhilds Hytte.
«Ragnhild, vene Ragnhild, kom til mig herud!
Fra vor Kjærlighed jeg bringer dig nu Bud, —
Hør, Maaltrosten slaaer,
Synger Elskovs Vaar —
Til mit Ord du venlig lytte!»

Ragnhild aabned Døren, ud paa Tærsklen steg,
Skjøn, som Morgnen over Lide,
Men ei rød som den — hun var lig Sneen hvid —
Taarer over Kinden glide.
Rask han vilde favne hendes ranke Liv,
Men hun bøied sig fra ham, som myge Siv,
Vendte bort sin Kind —
Dybt i hendes Sind
Saae han stærke Tanker stride.

«Edvard» — hvisked hun — «vi nu adskilles maa,
Passe ikke for hinanden.
Nu kan først jeg see og rigtigt Alt forstaae —
Han har sagt det, Præstemanden.
Aldrig blev din Lige jeg i Kløgt og Aand,
Vilde paa din Viuge lægge kun et Baand, —
Ud du flyve maa
Til det fjerne Blaa —
Der du finder nok en Anden.»

«Ragnhild« — svared han — «Er det dit friske Mod?
Tro dog heller mig end Fader!
Han paa Elskovs Magt vist aldrig sig forstod —
Alt for dig jeg glad forlader.
Her i Dalen er vor sande Lykkes Væld,
Her jeg synge skal for dig hver stille Kveld —
Her, hos dig i Ro,
Vil jeg heller boe
End i Kongestadens Gader.«

Men hun rysted kun paa lille Hoved, stum,
Frygted for sit eget Øre,
Foer saa ind igjen i Hyttens dunkle Rum,
Stængte til de lave Døre.
Udenfor omsonst han trued og han bad:
«Ragnhild, Ragnhild, for vor Lykke dog oplad!»
Ei han vidste Raad —
Hendes kvalte Graad
Indenfor han troede høre.

Hjem til Præstegaarden saa tilsidst han sprang:
Fader skulde staae til Rette.
Fast modtog ham Gubben: «Rolig Dreng — engang
Vil du takke mig for dette.
Ragnhild har jeg fundet mere klog end du,
Hun har lovet mig at slaae dig rent af Hu, —
Hun er Bondens Brud —
Du, min Søn, maa ud
Høiere din Kurs at sætte.»

Edvard endnu længe stred vel haardt imod,
Tidt han gik, at Ragnhild friste.
Dog af ham hun ei sig mere finde lod,
Hvor hun var, slet ingen vidste.
Kun man hvisked om, at hun var draget vel
Til en anden Bygd, hinsides Jættefjeld.
Edvard endelig
Maatte give sig,
Skjøndt hans Hjerte vilde briste.

Saa han drog igjen da ned til Kjøbenhavn,
Traadte op paa store Scene.
Der han vandt sig snart et hædret Digternavn.
Men han leved ugift, ene.
Aldrig glemte kan sin første Kjærlighed,
Stille Fædredal hans Hjerte hængte ved.
I hans bedste Sang
Gjenlød Lurens Klang
Over Fjeld om Ragnhild vene.

Aldrig kom han dog til Vaage Bygd igjen,
Fad'ren døde, mæt af Dage.
Da nu dennes Maag til Kaldet saa kom hen,
Ragnhild vendte did tilbage,
Tjente længe der i Præstegaardens Bo.
Edvards Søsterbørn hun vogted, huld og tro,
Var saa blid og god,
Bar med stille Mod
Tunge Skjæbne, uden Klage.

Hendes Glæde var, naar did fra Danmark lød
Nyt om Broder Edvards Ære.
Hendes blege Kind blev da igjen lidt rød —
Al hans Sang hun vilde lære.
Den med eget Navn hun helst dog nynned paa —
Præstens lille Søn da engang spurgte saa:
«Ragnhild, var det Dig?» —
Hun blev hvid, som Lig,
Græd og vilde ene være.

Saa skildrer Sagnet Ragnhilds Færd,
Og hendes Høisind var nok værd
At vorde her gjengivet.
Hun havde opfyldt tro sit Kald,
Hun havde offret for sin Skjald
Sin Lykke her i Livet.

Var han hos hende bleven gjemt,
Knapt Sinklar-Visen havde stemt
Hans Folk til Kraft, som kvæger.
Var han kun bleven Bygdens Mand,
For Efterslægten havde han
Ei dannet Oehlenschlæger.

Stemninger.

Forunderligt! — Naar Sjælen dybt sig sænker
Ned i sig selv, for i sin skjulte Grund
At søge Punktet, da den steg af Blund
Og blev et Væsen, som med Klarhed tænker,

Da er det, som den aldrig finder Bund —
Kun natligt Hav, som Morgengry bestænker
Med gyldne Glimt — og ingen Kyst den skjænker
En Havn, et Ankerfæste nogen Stund.

Vil dette store Billed Sjælen sige
At, som dens Ophav ikke finder Grund,
Saa er dens Maal og det Uendelige?

Frygt derfor ei, min Sjæl, men sænk dig kun
Med Tro og Haab i Evighedens Rige,
Der dølger sig dog Paradisets Lund.

Hvor kan dog Sjælens Liv sig mægtigt hæve
Og træt nedsynke, og saa atter stige,
Som Bølgerne, naar de mod Stranden hige
Og ikke veed, at der de kan ei leve.

Den høie Bølgegang i Aandens Rige,
Den Evne til at svulme, til at bæve,
Er kun det Skabtes Higen for at kræve
Det tabte Stade som sit Ophavs Lige.

Ak, her paa Jord den Ligevægt ei findes.
Og dog maa Vingerne sig altid røre.
Skjøndt altid de af tusind Lænker bindes.

Kun undertiden troe vi her at høre
Den fjerne Klang, hvorved vi Hjemmet mindes,
Men egen Kraft kan os ei derhen føre.

Dog gives der en Kraft, usynlig, stille,
Som bærer Aanden over Bølgedale,
Som giver den en Tunge for at tale
Med Barnets Tillid til sit Væsens Kilde.

Det er en Ørn, hvis Vinger aldrig dale,
Som stiger altid opad, aarle, silde,
Hvis Hjerteslag dog er som Duens milde
Men og saa stærke, at de Død betale.

O, det er Troen paa vor Frelsers Naade!
Den Barnetro, som Verden stolt foragter,
Men som dog løser hver en Livets Gaade.

For den sig jævne alle Bølgens Magter,
Og Sjælen, som sig selv ei veed at raade,
Ved den naaer Havnen, som den eftertragter!

Sommerbilleder fra Hadeland.

1. En Udsigt.

Rundt om mig her, i store Linier tegnet,
Seer jeg udbredt det skjønne Hadeland.
Dybt Fjorden er af mørke Skove hegnet
Og grønne Enge smile ved dens Strand,
Bag dunkle Aas sig skyblaae Fjelde hæve
Og drage Sjælen med det Fjernes Magt,
Let Sommerskyer over Himlen svæve
Og Morgenfriskhed over Alt er lagt.

Hvor er her stille! Ikkun Birkens Blade
Blidt hviske her, hvor jeg har lagt mig ned;
Insekter surre om i Græsset glade,
Kobjælder lyde fjernt fra Skovens Fred.
En enlig Furu løfter her sin Krone
Bred, som en Pinies, op mod Himlens Blaa;
Det er, som hørte den Naturens Tone,
Som kunde den al Skjønheden forstaae.

2. Vandring i Skoven.

Solen brænder hed paa Mark og Enge,
Graneskoven vinker kjølig Fred —
Ad dens bratte Stier vil jeg trænge
Ind i dunkelgrønne Ensomhed.

Ak! — Hvor denne Stilhed vederkvæger,
Denne skarpe, friske Granbarduft! —
Mangen Vunde den i Brystet læger,
Sjælen styrkes i dens rene Luft.

Stien slynger sig langs Aasens Kanter,
Gjennem Skyggen falde Gyldenstænk,
Duggen glimrer end paa alle Planter,
Deilig Hvile giver Mossets Bænk.
Der Linnæa fryder sødt mit Hjerte
Med de tusind Klokkers fine Klang,
Og Sankt Olafs sølverhvide Kjerte *)
Lyser mildt til Skovens Ottesang.

Hør! Hvor sagte susende den toner
Gjennem disse ranke Pillers Gang!
Ei en Vind bevæger Skovens Kroner
Og dog lyder denne dybe Sang
Evigt, som en Hymne til den Høie,
Der gav Skjønhed selv til kolde Nord
Og med samme milde Faderøie
Smiler til hvert Liv paa denne Jord.

3. Tre i En.

Paa golde Bakke staaer en Gran alene
Og strækker sine grønne Spir mod Himlen;
Omkring den ligge spredte nøgne Stene
Ombræmmede af Lyng og Bregne-Vrimlen.

*) Almuens Navn for „Pyrola uniflora".

Dog er den i sin Ensomhed ei ene:
En Ungbirk voxer, som en venlig Tanke,
Op mellem Granens mørke, haarde Grene
Og skjælver med sit Løv, det lyse, blanke.

Og til dem begge sig saa kjærligt klynger
En Rosenbusk med fine, røde Blommer —
De vilde Roser til en Krands den slynger
Om Gran og Birk, og dufter sødt af Sommer.

Tilsammen tolke saaledes de Trende
Naturens Ynde selv paa golde Steder,
Saa Vandreren kan glad, taknemlig kjende
Den Kjærlighed, som over Alt sig breder.

4. Ved Tjernet.

Mellem Skove, mellem grønne Lier
Skuer op det klare, blanke Speil;
Morgensolen det til Glands indvier,
Taager løfte sig som hvide Seil.

Paa dets Flade let Vandlilier svømme,
Lukke sine Sølverkalke op,
Fange stille, som i Morgendrømme,
Lyset, der har aabnet deres Knop.

Med ensformig Rislen Bækken flyder
Gjennem Dalen midt i Tjernet ud —
Ingen anden Stemme om det lyder,
Egnen beder stille nu til Gud.

Og han svarer den med sagte Susen
Over Vandet, gjennem Skoven ned —
Thi hans Røst er ei i Stormens Brusen,
Men i Kjærlighedens stille Fred.

5. Natlig Fart.

Maanen staaer blank over Fjelderygge,
Breder sit Sølv over Skov og Tjern —
Dalene slumre i dunkle Skygge,
Nattens Fred hersker nær og fjern.

Luften er sval efter Dagens Hede,
Kvæger Naturens brændende Bryst,
Er dog saa mild, at den kan udbrede
Over dens Øie en drømmende Lyst.

Over de bakkede Veie vi fare
Med flinke Heste i strygende Fart.
Huse og Træer hilse os snare,
Nu er det dunkelt, nu atter klart.

Hist en Gaard dukker op af Taage,
Alle derinde sove nu sødt.
Ikkun de tindrende Stjerner vaage
Over Enhver, som til Arbeid er født.

Her fra en Høide i Fjernhed blaane
Mægtige Fjelde bag Fjordens Spalt:
Over dem alle den mystiske Maane
Seiler frem i sin hvide Gestalt.

Nu vi os styrte i dybe Dale,
Granerne over os lukke sig til —
Sælsomme Stemmer fra Skoven tale,
Hvad er det, Natten os sige vil?

Atter de sorte Skygger vige,
Tjernet viser sit blanke Speil.
Birken hænger sit Slør, det rige,
Ned over Vandet fra Skrænten steil.

Agre smile paa blide Høie,
Er deres Skjær nu Sølv eller Guld?
Nu om et Klippehjørne vi bøie,
Atter er Scenen meer alvorsfuld.

Saa gaaer det frem, til Egnen os bringer
Tegn, at Hjemmet er naaet snart:
Hundene glamme, Porten opspringer,
Endt er den skjønne, natlige Fart.

6. Fred i Storm.

Regnsvangre Skyer jagede fare
Hen over Himlen for stormende Veir,
Samles og splittes, som kjæmpende Skare —
Solen vel glimter, men kan ei faae Seir.

Skumhvide, blaasorte Bølger sig hæve
Ude paa Fjorden, før gjerne saa blid,
Bladene hvirvle, Husene bæve,
Alt i Naturen er Uro og Strid.

Dog, hid til Granskovens lukkede Indre
Kan ikke Stormen, ei Ufreden naae:
Stille er her, som naar Stjernerne tindre
Over vort Hoved i natlige Blaa.

Høit kun i Toppene Stormen henbruser,
Lyder som Orgelklang fjernt til mig ned —
Let gjennem Skoven en Luftning kun suser,
Aander en sagte, mildt dulmende Fred.

O, kunde Hjertet, mens Livsstorme rase,
Eie, som Skoven, saa stille en Egn!
Blive, som den, til en fredet Oase,
Lukket mod Veiret af skjærmende Hegn!

Vel kan det skee, naar kun Tro er derinde,
Barnlig Fortrøstning til Kjærligheds Bud, —
Da kan vi skjærmes mod brusende Vinde,
Da kan vor Sjæl være stille i Gud.

7. Skovsletten.

Min sidste Vandring dennegang
Har været til dit Ly,
Du grønne, blide Alfevang
I Skoven dulgt saa bly.

Det var ei let at finde dig,
Thi dine Alfers Vagt
I Skoven længe gjækked mig
Og drev mig om paa Jagt.

Tilsidst de gav dog tabt igjen,
Jeg fandt den skjulte Sti.
De vidste, jeg var deres Ven
Og aabned gjemte Li.

Her, paa den fløielsgrønne Eng
Af Graner rundt omsat,
De have deres Bord og Seng
I maanelyse Nat.

Da dandse de paa bløde Vang
I hvide Taageslør —
Men den, som hører deres Sang,
Han længes, til han døer.

Ved Middagstid, som nu, de vil
For os ei vise sig,
Men drive dog usynligt Spil
Som her idag med mig.

Nu synes her saa tomt og tyst;
De er her dog, thi husk:
De dandse i Solstraalens Lyst
Og titte fra hver Busk.

8. Barnet og Birken.

Der staaer paa Høien et Birketræ
Med knudret Stamme og Grene brede —
Med Bladenes Slør det giver Læ
Mod Julisolens brændende Hede.

Dets grønne Kviste sænke sig ned
Til Jord, og danne et Telt af Blade.
O, ingen skjønnere Plet jeg veed,
Hvor Sommersvale sig kan oplade.

See, derfor hviler saamangen Stund
I Kurvevuggen et Barn derunder
Med Englesmil om den røde Mund,
Mens sødt i Skyggen det stille blunder.

De hængende Krandse hviske dertil
Vuggesange, saa bløde og ømme,
Og Bladenes sagte, klingende Spil
Dysse den Lille i søde Drømme.

Det er, som Alfen i Træet veed,
At en Menneskeknop den skal vogte over
Og føler en Moders Kjærlighed
For den lille Sjæl, som i Vuggen sover.

Du venlige Alf! Tak, at du lod
Din grønne Skygge min Lille svale!
Gyd Kræfter i hendes unge Blod
Og lad hende voxe som Birk i Dale!

Farvel, du skjønne Birk, farvel,
Farvel for dennegang.
Hvor ofte fryded' du min Sjæl
Med dine Blades Klang!

Hvor ofte gav du Sommerlæ
Min Hustru og min Glut!
Hav Tak for Alt, du milde Træ!
Vi skilles maa tilslut.

Naar jeg er borte, vil du staae
End mangen Sommer prud
Og sænke dine Grene paa
Den Slægt, som springer ud.

Og kommer hun da hid engang
Min Helgalil, som Mø —
Da vil du dine Blades Hang
Paa hendes Lokker strøe.

Nyn da for hende Faders Sang,
Du selv indvied' den!
Maaskee hans Aand da i din Klang
Saa sagte svæver hen.

9. Landligt Liv.

Venlige, rolige Liv paa Landet,
Hvor velgjørende er din Fred!
Dagene svinde, som var der ei andet
Her paa Jord, end hvad Gaarden veed.

Kornet høstes og Kvæget føres
Paa de grønnende Lier hen,
Taktfast fra Laden Pleilen høres,
Agren pløies til Sæd igjen.

Aasene staae om Gaarden saa stille,
Lukke den ude fra Verdens Larm.
Ikkun de susende Vinde spille
Fjernt paa Skovharpen, og løfte vor Barm.

Grønnende Strand i Tjernet sig speiler,
Vandlilier svømme stille derpaa,
Let over Himlen Skyen henseiler
Som en Svane i lysende Blaa.

Yndigt paa Høien seer Bjælkehuset
Ud fra sin lysgrønne Birkelund,
Drømmer, af vajende Gren omsuset,
Aabner sin Hal saa mangen Stund.

Hyggeligt er der og svalt derinde
Under det luftige Spærretag,
Glade Mennesker ofte der binde
Tankens Blomster i venligt Lag.

Og, naar Kvelden derover breder
Ud sin Kaabe, stjernebesat,
Baalet paa Pejsen tændes og spreder
Flagrende Skin i den dunkle Nat.

Tyristubben gnistrer og sprager,
Vækker til Eventyr og Digt —
Kredsen om den sig tættere drager,
Føler sit Liv saa fuldt og rigt.

I dette Liv vi har deltaget
Sommeren over med stille Lyst;
Tiden er omme, brydes maa Laget,
Seile vi skal til en fremmed Kyst.

Aldrig vi glemme dog Sommerhjemmet,
Ofte vor Sjæl vil drages derhen —
Gjæsten paa Velo ei føler sig fremmed,
Længes til Gaarden og Lunden igjen.

Ved en Skovsø.

(Nær Gisselfeld.)

I Bøgeskovens høitidsfulde Indre,
Hvor ranke Stammer grønne Hvælving bære
Og Fugle synge til Gud Herrens Ære,
Vi see en stille, dybblaa Sø at tindre.

Omfavnet er den af Skovkongers Hære,
Hvis Skygger om Druiderne erindre
Og ved sin dybe Fred vort Hjerte lindre.
Her er som et fortryllet Sted at være.

De høie Bredder sig i Søen speile
Og Svaner paa den blanke Flade seile,
Skovhuset skjules fast af Løvets Krandse.

Her Sagnets dybe Mening ret vi sandse:
Naar Natten falder paa, det kan ei feile
At Elverpigerne paa Skrænten dandse.

En dansk Præstegaard.

Hvor hviler yndigt mellem Eng og Vove
Den venlige, den skjønne Præstegaard,
Hvor Fredens Aande gjennem Huset gaaer
Og glade Stemmer Herrens Godhed love!

Paa Høien der den gamle Kirke staaer,
Hvorom saa blidt de stille Døde sove,
Mens Droslen synger fjernt fra Bøgeskove
Og Aftenklokken fromt fra Taarnet slaaer.

Straatakte Landsby klynger sig derved
Og Møllen paa den nære Bakke suser
Og Fiskergarnet staaer ved Fjordens Bred.

Langt ude Havets Magt og Verdens bruser,
Mens her er stille, landlig Sommerfred —
Lyksalig den, som her for Livet huser! —

Sommerbillede fra Sydsjælland.

Datterlil hviler paa Grønsvær fro,
Lytter til Lærken i Himmelens Bo,
Leger med Blomster, hvide og blaa,
Selv er hun deiligste Blomst af de Smaa.

Moder sidder derved saa huld,
Strikker for hende den bløde Uld —
Fader gaaer stille op og ned,
Glæder sig over de Kjæres Fred.

Luften er klar og sommerglad,
Suser venligt i grønne Blad;
Havet slaaer friskt mod Stranden ind,
Kornet bølger for sagte Vind.

Straatakte Hytte staaer tæt dertil,
Aabner sit Kammer, lun og mild,
Der skal Datterlils Vugge gaae,
Naar Aftenkjølingen falder paa.

Vuggesang.

(Til Mendelsohns Kinderstück, Nr. 2.)

Visselulle nu Barnlil,
Sov, min lille, søde Pige!
Luk de klare Øine til,
Drøm om Engle i Guds Rige —
Moder hos dig vaage vil.

Lille Helga, dyre Skat,
Faders Haab og Moders Glæde,
I den stille dunkle Nat
Jesu Fred sig om dig brede —
Du er i hans Favn nu sat.

Trives vel nu, Barnet mit!
Moder glemmer al sin Smerte,
Naar Du aander let og frit
Nær ved hendes ømme Hjerte —
Hendes Liv det er jo dit.

Visselulle da, Barnlil!
Sov nu sødt og sov nu længe —
Kjærlighedens Vugge mild
Har saa let og blød en Gjænge.
Slumre sødt, min Datterlil!

Efter Opførelsen af «Tryllefløiten».

De gamle Toner strømmed gjennem Huset
Saa friske, unge, som i Fædres Dage.
Af Spøg og Alvor, Elskovs Lyst og Klage
Sad Mængden der hentaget, sødt beruset.

Fra Sandhedstemplets Indre kom tilbage
En mægtig Røst og løfted os fra Gruset —
Af Geniernes Vingeslag omsuset
Vor Sjæl mod Himlen kunde Flugten tage.

Her ere Sphærers Harmonier bundne
Til Jordens Kamp, og luttrer den til Seier,
Og knytter den til Slægter, længst henrundne.

Her føle vi, at Nutid Intet eier
Som ei er grundlagt i det store Svundne —
Det Gamle her al Fremtidsdunst opveier.

O søde Toner, liflige og rene!
I strømme fra en Sjæl, af Gud begavet
Med Kraft, som Stormens Brusen over Havet,
Med blide Nyn, som Bækkens over Stene.

Den, Eder skabte, han er længst begravet
Paa Kirkegaarden under Mos og Grene,
Og dog han fylder bedre Dagens Scene
End Modens Larm, af Dissonantser lavet.

O trøstefulde Kunstens Magt paa Jorden!
Du vælder op af Høien, lig en Kilde,
Der lædsker Marken, som forbrændt er vorden.

Du kalder atter frem de Roser vilde
Og over denne Damptids Hvin og Torden
Du sænker dine Harmonier milde.

Det kongelige Bryllup.

(28 Juli 1869.)

Saa lysteligt ringe de Klokker idag
Fra Stockholms Kirker og Taarne,
Til Nordfolkets Hjerter gaaer hvert et Slag
Paa Sommerlufte udbaarne.
Det klinger over al Norden.

Et Gudshus er der paa Stockholms Slot,
Der bedst dog Klangen man hører:
Did ganger Norges og Sveriges Drot,
Sin eneste Datter han fører. —
Det klinger over al Norden.

Der Kongen af Danmark møder dem
Alt med sin Arving, den Gjæve.
To Dronninger der og skride frem, —
Deres Moderhjerter nu bæve. —
Det klinger over al Norden.

For Altret staaer Bispen i helligt Skrud,
Mens Harper og Sange tone.
For ham nu knæle den Brudgom og Brud
For at vinde Jordlivets Krone. —
Det klinger over al Norden.

Saa lægger han, under Herrens Ord,
De Elskendes Hænder sammen
Og til deres Pagt fra høien Chor
Gjenlyder tre Rigers Amen.
Det klinger over al Norden.

Nu bliver der Fest i Kongens Bo,
De Brudeterner sig neie
Og Blomster strøe for de unge To,
Som Fremtiden har i Eie. —
Det blomstrer over al Norden.

Men Fortidens store Aander og nu
Usynlige dem omsvæve —
Af henfarne Tiders Ufred og Gru
Med stille Fred de sig hæve. —
Det dages atter i Norden.

Margrethe hilser den Nordens Brud
Og signer hende som Datter.
Kong Carl Johan, hendes Stamfader prud,
Som Søn hendes Brudgom omfatter.
Det dages atter i Norden.

Hvad Folkeskjæhne skal følge den Pagt,
Det Gud alene maa vide.
Men Haabet lyser med Kjærligheds Magt
Fra Bryllupskjerterne blide.
Det lyser over al Norden! —

Halfdan Kjerulf.

Nu Halfdan Kjerulf er vandret hen
Til de ukjendte Regioner,
Hvorfra ingen Røst kan komme igjen,
Selv ikke hans liflige Toner.
Saa stille han leved, bramfri og blid,
Han talte aldrig om egen Id,
Skjøndt Norden hans Minde nu kroner!

Hans Vandring paa Jorden var ei omsonst,
Enddog han var svag og alene.
Hans Brud var den deilige Tonekunst,
Den førte hans Fod over Stene,
Den gav ham Vinger, den fyldte hans Bryst
Med smeltende Vemod og jublende Lyst —
Han sang som Trosten i Grene.

Han lagde sit Hoved til grønne Høi
Og lytted til Alfens Stemme,
Og midt under Dagens forvirrede Støi
Han kunde den aldrig glemme.
Han hørte den atter i Fossens Brus;
I Birkens Hvisken, i Granernes Sus
Han kunde Tonen fornemme.

Den Tone var Norges Hjerteklang
Fra Sø, fra Fjeld og fra Skove,
For Folket bar han den frem i Sang

Paa Melodiernes Vove.
Han løfted paa dem det fattige Ord,
Saa Brudeklang fra Hardangerfjord
Vidt kunde vort Norge love.

Derfor, skjøndt brusten er nu hans Luth,
Vil Norge hans Navn bevare,
Og Dalens Jente og Fjeldets Gut
I Slægternes lange Skare
Vil eie ham som en fuldtro Ven
Og synge hans Sange om igjen
Altid friske og klare. —

A. M. Schweigaard og Hustru.

(Ved deres fælles Jordefærd 5 Febr. 1870).

Tyst en Sjæl bortdrog
I det store Tog,
Toget, det uendelige,
Der, som Aanders Himmelstige
Gaaer fra Jordens Dal
Op mod Lysets Sal.

Længe løfted hun
Vingen til den Stund.

Svagt var hendes Jordeklæde,
Hendes Liv dog Hjemmets Glæde.
Hvad hun bandtes ved
Var kun Kjærlighed.

Nu er Alt fuldendt.
Hun har Vingen spændt
Og paa klare Ætherbølge
Hendes Elskte maatte følge —
Han er draget med
Op til evig Fred.

Men i Sorgens Kaar
Tungt tilbage staaer
Søn og Venner, hele Folket,
Det, hvis Kraft han stort har tolket.
Arme Fædreland
Misted bedste Mand.

I dets Folkeraad
Lyste klart hans Daad.
Borger uden Frygt og Dadel,
Mand med Tankens ægte Adel
Gik han foran fast
Til hans Hjerte brast.

Endnu langt før Nat
Fik han Hvile brat.

Men ved elskte Hustrus Side
Gud ham spared Savnets Kvide.
Lær da os, o Gud!
Takke for dit Bud.

Og nu, da Landet har sin Hylding givet,
Da Folkesorgen har sit Drapa bragt —
De Enkelte, som stod ham nær i Livet,
Vil sit Farvel og gjerne faae ham sagt.
Jeg var blandt dem. Alt fra de unge Dage
Han var min Ven, min sande, fuldtro Ven.
Jeg takker Gud, at jeg kan med mig tage
Den stolte Tanke, hvor jeg saa gaaer hen.

Skjøndt Handlings Mand, dog paa min Digterbane
Han støtted mine første, bange Skridt,
Og siden, da jeg kjæmped ved hans Fane
Mit sjunkne Mod han løftede saa tidt.
Han viste mig, at Intet kan belønne
En Aandens Virken, som den indre Fred —
I ham jeg saae et Billed paa det Skjønne
Belyst af Sandhed og af Kjærlighed.

Og i hans Hjem, det fyldige, det milde,
Hvor fandt jeg til det Sidste der en Havn!
Der sprang jo op den Kjærlighedens Kilde
Som delte hver en Glæde, hvert et Savn.

Der sad hun jo saa livlig, skjøndt saa bundet,
Hans ædle Hustru, i sin Svaghed stærk,
Der var det jo, han Kvægelse har fundet
Hos Søn, hos hende, efter Dagens Værk.

Ak, nu er dette Hjem saa ganske øde
Og tom er hendes Plads ved gjæstfrit Bord,
Og han ei mere træder mig imøde
Med trofast Haandtag og med varme Ord.
Dog, bort med selvisk Klage for de Kjære!
De har jo vundet, deres Lod var skjøn:
Thi sammen fik de og i Døden være
Og deres Henfart var en fælles Bøn.

Ved Studenter-Sangforeningens 25de Aarsfest.

(1871).

Paa det gyngende Hav
Over slugende Grav
Blev vort Forbund for Sang født i Trængsel og Savn.

Vi har baaret det frem
I vort elskede Hjem
Om det kunde vort Fædreland vorde til Gavn.

Vel i Dal og paa Fjeld
Før lød Tonernes Væld
Vildt, som brusende Elve i Skovdybet gaae.
Men til fuld Harmoni,
Skjøn i Form og dog fri,
Maa de samles, skal Landet sin Krone ret faae.

Thi i Sangen er lagt
En forædlende Magt
Som kan løfte og ene det stridende Folk.
Vi har prøvet det selv,
Vi har ledet hver Elv
Til i Samklang at tone som Norriges Tolk.

Vor Forening har fro
Lagt en klingende Bro
Over mangen en Kløft i vort splittede Land,
Den har seilet for Vind,
Den har sunget sig ind
I vort Folkelivs Hjerte fra Strand og til Strand.

Naar i Kveld vi da nu
Ville drage i Hu
Hvad et Fjerdedels Sekel har bragt i sin Gang,
Maa vi takke vor Gud,
Maa vi vel bryde ud:
Altid svulme i Norge den herlige Sang!

Sang ved Aabningen af Jernbanen mellem Christiania og Stockholm.

Juni 1871.

Over femti Aar er svundne
Fra hin store Dag
Da to Brødre blev forbundne
Efter Seklers Nag.
Ufreds Nætter vel var endte,
Nordens Himmel blid —
Lidet de hinanden kjendte
Dog i al den Tid.

Lange Veie, Fjeld og Skove
Skildte mellem dem,
Ikke kunde skrevne Love
Nærme Hjem til Hjem.
Men ved Nutids store Tanke,
Dampens Undermagt
Jævnet er nu Kjølens Skranke,
Øst nær Vest er bragt.

Hvilken Fremtid sig udbreder
Nu for Nordens Aand!
Sverigs, Norges Hovedstæder
Lægge Haand i Haand,

Brødre til hinanden fare
Let med Landets Frugt,
Tankens, Kunstens Alfeskare
Mødes let i Flugt.

Aldrig skal af Minde gange
Denne Sommernat!
I dens Klarhed, døbt med Sange,
Nu er Stevnet sat.
Ved den store Nutidstanke,
Dampens Undermagt,
Tvende Folkehjerter banke
Til hinanden lagt.

Juleaften i Mentone.

(1871).

Havet skvulper sagte ind mod Stranden,
Maaneglandsen hviler varm derpaa,
Milde Lufte svæve mig om Panden
Som de fra Orangelunde gaae.

Høie Bjerge slutte Kreds om Dalen,
Strække sine Spidser mod det Blaa —
Over dem sig hvælver Himmelsalen
Med de Millioner Stjerner paa.

Her ei Maanens Glands kan dem udslukke,
Kraftigt funkle de til Jorden ned —
Roser sine Kalke sødt oplukke,
Palmer hviske blideligt om Fred.

Saa var Natten, hin den klare, milde
Første Julenat i Bethlehem,
Da de Vises Stjerne daled stille
Over Jesusbarnets Krybbehjem.

Hyrderne paa Marken kunde vaage
I en saadan vaarlig Julekveld —
Intet Snelag, ingen iiskold Taage
Skjulte for dem Evighedens Væld.

Engleskaren, som dem Budskab bragte,
Om at nu en Frelser var dem fød,
Kunde sine klare Vinger sagte
Løfte i en Natteluft, saa sød.

O, men deres glade Hosianna
Endnu lyder om den ganske Jord;
Falder endnu, som en Frelsens Manna,
Ogsaa over snedækt Dal i Nord.

Julelyset varmer der ei mindre
For det er i Hjertets Kammer sat —
Stjernerne, som over Sneen tindre,
Hilse og fra Himlens Julenat

Barnets Jul er overalt den bedste,
Hvor i Verden end vi ville gaae —
Ingen kan jo Himmelriget gjæste
Bliver han ei lig en af de Smaa.

Efter et Gjenbesøg i Nizza.

(Dcbr. 1871).

Jeg saae da igjen den straalende Stad
Som gjemmer min dybeste Nat!
Der laae den i Solens blændende Bad
Med Palmer, Oranger besat.

Jeg gik til min forrige Bolig hen,
Jeg saae dens lysende Tag
At hæve sig over Lunden igjen,
Som hin den rædsomme Dag,

Da der i Stuen min eneste Søn,
Mit Smertesbarn laae som Lig.
Ak endnu var Haven saa foraarsgrøn
Og Blomsterne dufted til mig!

Men da jeg vilde gaae længer frem,
At kysse hvert Spor af hans Fjed,
Man drev mig ud af hans sidste Hjem,
Jeg fik ikke dvæle derved.

En anden Herre raaded nu her
Og lukked sit Eden streng —
Og Faderen fik ikke træde nær
Det Sted, hvor han græd for sin Dreng.

Vel blev jeg bitter og mod i Hu
Da jeg dreves bort fra den Plet.
Men snart jeg maatte dog sande nu:
Mig skede ikkun min Ret.

Hvad vilde jeg der? — Han er der jo ei,
Han leger med Engle smaa,
Og jeg faaer vandre min jordiske Vei,
Til jeg gjenseer ham i det Blaa.

Og Gud har jo signet atter mit Hjem,
Som jeg tænkte for stedse forladt,
Livsfylden er atter blomstret frem
Af hin den dybeste Nat..

Gud være da lovet, Han, som tog,
Som gav saameget paany!
Det Saar, han mig i sin Viisdom slog,
Er læget i Korsets Ly.

Henrik Rung.

(Mentone, 1871).

Igjennem Telegrafens tause Strenge
Der gik et Suk fra Danmark lige hid,
Hvor Solens Straaler endnu varme længe,
Mens Sneen over Norden ligger hvid.

Det Suk om Faders Død traf Sønnens Hjerte
Her, hvor han søgte Liv i Sydens Favn.
Ak, selv Orangens Duft ei dulmer Smerte,
Kun dobbelt i det Fjerne føles Savn.

Jeg stod derhos. Og jeg blev dybt bevæget,
Jeg kjendte jo den Døde og hans Sang —
Saa ofte blev jeg ved hans Toner kvæget,
Til mine Ord de lød og sidste Gang.

Men ikke blot til Enkelte sig trænge
De tunge Klokkeslag hist fra hans Grav —
Vidt over Norden vil de lyde længe
Og minde om, hvad Toneskjalden gav.

Saa ægte nordisk var hans Harpes Tone
Med Klang af Folkehjertets dybe Bund.
Den lød som Fuglesang i Bøgens Krone,
Som Elvens Sus i dunkle Granelund.

Og hans Choraler løfted Andagts Vinge
Let under Kirkens Hvælving imod Gud.
De Toner alle kunne endnu klinge —
Selv Dødens Haand dem kan ei slukke ud.

Det er den sande Kunstners store Evne,
At selv paa Jord han seirer over Død —
Lad Sne og Grønsvær kun hans Gravhøi jævne —
Hans Værk end lever, som en Morgen rød.

Saa vil og denne Dødes bedste Sange
End altid kvædes af hans Folk med Lyst —
De Runer, som han kasted over Spange,
Vil aldrig slettes ud af Nordens Bryst.

Sonetter fra Rom.

(April 1872).

1.

Du gamle Stad, som altid ung oprinder,
Saa har du atter skiftet Lov og Dragt! —
Men aldrig taber du din Undermagt
Og aldrig dog din stolte Skjønhed svinder.

Hvad mange Sekler i dit Skjød har lagt
Som Slægters Arv af høie, store Minder,
Det lyser endnu dog som Alpetinder,
Det kan ei Døgnet faae til Jævnhed bragt.

Italiens Hovedstad er nu din Rang.
Ak, ilde klæder dig en Kongekaabe,
For dine brede Skuldre altfor trang!

Mod denne Pjalt selv dine Stene raabe. —
At ville hæmme saa din Verdensgang,
Det er, at samle Havet i en Draabe.

2.

Det Ørkenbelte, som omringer dig
Og skilte dig fra Nuet, som din Pave,
Det vil man nu omdanne til en Have,
Saa du kan vorde andre Stæder lig.

Ak, lad dem paa Papiret kun det lave! —
Campagnen lige roligt bølger sig
Og spotter deres Kunst, Havfladen lig,
Der ruller evigt over Slægters Grave.

De fjerne Bjerge skue stolt derpaa
Og klæde sig i rige Farvetoner
Fra Dunkelviolet til Himlens Blaa.

En stille Susen leer i Piniers Kroner,
De vilde Hjorder over Sletten gaae
Og Oldtids Majestæt paa den end throner.

3.

De Bjerge af Ruiner, som bedække
Din første Vugge og dit Keiserslot,
Dem har de nu, o Roma, snart lagt blot
Og givet Navne disse Sales Række.

For Antikvaren kan det være godt.
Men Mindets Poesi de bort dog skrække;
Naturen klædte før med Laurers Hække,
Med Efeu og med Blomster Alt saa flot.

Nu stirre kun de nøgne Mure frem
Og kan dog ikke give nogen Mening
Om dette Verdensmagtens stolte Hjem.

Natur og Tid, i rig og mild Forening,
Med grønne Krandse før behængte dem —
Nu er det Hele kun en tør Forstening.

4.

Men, lad dem grave kun og lærd bestemme,
Hvor Cæsar havde sit Triclinium —
Den store Sfinx dog bliver altid stum
Og evigt vil den paa sin Gaade gjemme.

I denne Labyrinth af Rum paa Rum
Kan Fantasien kun sig finde hjemme,
Og falden Storhed vil sin Sorg der glemme
Bag Slør af Efeu og Trifolium.

Og trøst dig, Roma! — Disse Mure vil
Din rige, uudtømmelige Flora
Med nye Krandse atter dække til.

Lad Tiden gaae — du har jo Raad dertil —
Snart søde Gyldenlak og Rosen vild
Der kysses af din purpurne Aurora.

5.

O, denne Stilhed, denne Mindets Fred,
Som greb mig før, naar jeg til Rom har vandret,
Hvor er den nu til Nyhedslarm forandret!
Selv her gjør Døgnets Uro nu sig bred.

Den Oldtidsmur, som Mange have klandret,
Den er nu gjennembrudt af Nutids Skred.
Revuer tage Processioners Sted
Og Klostret til Kaserne er forandret.

Avis-Raab nu for Mandoline-Klangen,
Paris-Boutiker for den gamle Bod! —
Selv ude i San Pietro tier Sangen.

De sige, den Omvæltning her er god.
Maaskee der stiger Skjønhed af den Flod —
Men slemt at færdes her i Overgangen.

6.

Naar før man kom til Rom, da var det ei
For her at dvæle ikkun nogle Dage,
I Hast Museerne at gjennemjage
Og fare videre Touristens Vei.

Man blev og blev, og lod sig fuldt indtage
Af denne Evighedens Contrafei,
Og naar tilsidst man maatte gaae sin Vei,
Da var det kun med Hjemvees dybe Klage.

Nu strømme Tusinder hver Dag herhid
Og atter bort, med Dampmaskinens Hvæsen,
Og har med Kudske og Hoteller Strid.

Jeg takker, jeg har seet den gamle Tid,
Da man var fri for dette travle Væsen
Og trygt til Roma kunde fæste Lid.

7.

Man nylig førte gjennem Romas Gader
Mazzinis Buste op til Capitol
Og over Toget straaled samme Sol,
Som over Ondt eg Godt sit Skin nedlader.

Og om den gamle Conspirators Stol
Man »Friheds« Martyrnavne bar i Rader:
Orsini, Monti, Morderne, man lader
Besudle dette stolte Capitol!

Og med i Folketoget gik en Skare,
Hvis Fane lød: »Fritænkerne i Rom«!
Derblandt var Kvinder — Herren os bevare!

Skal Atheismen gjøre Himlen tom?
Skal Overtroen tynge som en Mare? —
Kan saadan Tid ei kalde ned en Dom?

8.

I selve Rom man disputerer nu
Om Petrus her har været eller ikke,
Om Jorden her hans Martyrblod fik drikke;
En saadan Tale er for Paven Gru.

Thi tages denne Grundvold fra hans Skikke,
Da ramler hele Bygningen itu,
Som Petri Arvinger med kløgtig Hu
I mange Sekler her lod sammenflikke.

Saa lad den falde! — Kirken staaer igjen,
Den, som vor Frelser har paa Klippen grundet
Og ingen Disputats kan veire hen.

Den Kirke ei til noget Sted er bundet,
Thi Grundvoldsklippen er jo selve Den,
Som Synd og Død for os har overvundet.

9.

En Dag jeg gjensaae ham, den gamle Mand,
Som nu sig kalder Vaticanets Fange.
De Tro var strømmet did, for at opfange
Velsignelsen, han endnu give kan.

I gyldne Skrud han saaes ei meer at prange,
I hvide Husdragt kun fremtraadte han,
Ei Paafuglvifter, ingen Virakbrand
Omgav ham meer, og ei Kastraters Sange.

Han hilstes dog af Hoben som en Drot,
Som den Guds Salvede, der ei kan feile.
Jeg saae, den Hyldest gjorde ham saa godt.

Ak, blinde Olding! Kunde han sig speile
I Christi Lys, han maatte ræddes blot
For Afgrundsvinden, hvormed han vil seile.

10.

Hin Dag, han som ufeilbar sig forklared',
Lød Himlens Torden gjennem Templets Hvælv
Med Varsel: Svage Menneske, nu skjælv!
Du har din egen Dom nu aabenbaret.

Saa kom det. Snart han maatte prøve selv
At Grunden under ham var nu henfaret,
At Verdensmagten, længe her bevaret,
Var veget bort fra Petri stolte Hvælv.

Og dog han klamrer sig ved Thronens Spor,
Og dog han vil ei kaste overbord
Den Last, som hindrer Skibet fra at stige.

»Christi Vicar« ei hører Christi Ord:
»Af denne Verden ikke er mit Rige« —
Og derfor maatte Magten fra ham vige.

11.

Da Paven i sin Vrede ikke vil
Opføre Paaskefestens Pragt-Parader
Og heller ikke dette Aar tillader
Girandola og Peterskuplens Ild,

Har Syndicus, der seer, som Stadens Fader,
At Roma end »Circenses« trænger til,
Budt af bengalske Ild et Skuespil
I Colosseets mægtige Arkader.

Og medens saa de gamle Mure gløde,
Derinde lyder Militairmusik
Mens Folket paa Arena giver Møde.

Det var et sælsomt Skuespil, vi fik,
Da disse Buer lyste grønne, røde
Og skifted om i Lød hvert Øieblik.

12.

En liden Stund, og mørkt var atter Alt,
For atter op i nye Blus at flamme,
Og saa igjen udslukkes med det Samme
Til dunkel stod den uhyre Gestalt.

Hvor langt meer skjønt, naar Maaneglandsen faldt
Med rene Strømme i den vide Ramme
Og Himmellyset, ei den vilde Flamme,
Forsølved hver en Bue og hver Spalt.

Af ingen Vexel veed dog denne Glands,
Det er, som Evighedens Lys forklared
Martyrers Kampplads for den indre Sands.

Hint Flammeskin til Døgnets Lyster svared,
Der gjøgle om i vilde Drømmes Dands
Og ingen Tro paa Freden har bevaret.

13.

Nu Quirinalet ei meer øde staaer,
Af Kjerter straale de før dunkle Sale
Og Kvindesang og muntre Hoffolks Tale
Og Dands igjennem Borgens Haller gaaer.

Med Gru seer Paven Slottets nye Kaar.
Man kan ham dette ei med Ret fortale:
De var jo hans, de gamle, stille Sale,
Hvori nu lystigt Nutidsbølgen slaaer.

Men Dioskurerne paa Pladsen see
Med Høiheds Ro paa denne ny Forandring,
De have skuet større Ting at skee.

Mens Romas Verdensrige blev til Spe
Gik deres Tvillingstjerne høit sin Vandring
Og Aanden seired over Tidens Ve.

14.

Og Paven bør jo endnu ikke klage:
Hans »Fængsel« er jo stort nok for en Hær
Og Tusinder af Skjønhedsværker der
Omgive ham, som i hans bedste Dage.

O, kunde han sin Stilling ret kun tage
Og sig forsone med det Morgenskjær,
Som for Italien nu fjernt og nær
Adspreder gamle Nat, saa det kan dage!

Men bort da maatte Jesuiters Vold.
Kun den det er, som gjør ham til en Fange,
Og rent han maatte løfte Korsets Skjold.

Da Mørkets Skygger vilde vige bange
Og frem han kunde træde, fri og bold.
Men — Saadant af en Pave at forlange?

15.

Dog, denne syntes ville det en Stund.
Men snart han skilte sig ifra Nationen;
Paa fremmed Vaabenmagt han støtted Thronen
Og sit »Vi kan ei« han gjentager kun.

Men Tidens Flod ei ændser Klokketonen:
Den vælted op fra Folkedybets Bund
Og bruste over Pavestatens Grund
Og bortrev fra hans Hoved Trefold-Kronen.

Vel Strømmen standset er ved Vaticanet,
Hvor end han sidder som en Marmorgud
Og truer med sit Ban de vilde Vover.

Men snart de vil og skylle hen derover —
Hans sidste Hold vil ogsaa blive ranet.
O, maatte før den Gamle slukkes ud!

16.

Men Vaticanets Haller vil gjenstaae
Som Vidner om, hvad Kunst har aabenbaret.
Historiens Genius, ved den forklaret,
Vil der sin evig skjønne Bolig faae.

Et Monument, om Romas Magt bevaret,
Vil Peterskuplen throne i det Blaa
Som Colosseum, Pantheon nu staae
Og om de gamle Tider give Svaret.

Thi Roma lægger stedse Lag paa Lag
Af Mindesmærker om sin store Bane
Og Seklet er for den kun som en Dag.

Derfor vil aldrig doe den gamle Vane
Med Pilgrimsfarter hid for Aandens Sag.
Rom sænker aldrig ned sin stolte Fane!

Ved Digteren C. Hauchs Grav i Rom.

(Marts 1872).

Den gamle Digter sang nys i Roma til Jul:
»Her er godt at boe«!
Nu sænke vi ham ned under Laurernes Skjul,
Thi Veien til Hjemmet han fandt.

Italien ved Smerter ham Skjald-Daaben gav,
Han den tog med Tro.
Nu skjænker det tilsidst ham i Roma en Grav,
Da Veien til Hjemmet han fandt.

Men oppe i hans Norden vil gaae en Sørgeklang
Gjennem Bøg og Gran.
Der tvende Folk vil savne hans kraftige Sang —
Nu Veien til Hjemmet han fandt.

Dog vil vi ei sørge, som var der ei Trøst:
Klar var jo hans Død,
Hans Livstræ bar Frugter til seneste Høst
Og Veien til Hjemmet han fandt.

Saa hvil da her i Skjønheds, i Martyrers Jord
Gamle, fromme Skjald!
Aldrig skal forglemmes i Norden dit Ord —
Her Veien til Hjemmet du fandt.

I Albano.

Fra det nye Romas travle Vrimmel,
Fra Campagnens gravindviede Luft
Er jeg steget hid, hvor Sydens Himmel
Kvæger med en frisk og vaarlig Duft.

Som en Fuglerede hænger Staden
Paa Albanerbjergets grønne Knæ.
Frit den troner over Dødning-Fladen,
Kjølt omsuses den af Eges Læ.

Havets Stribe lyser i det Fjerne
Som en Sølverrand om grønne Vang,
Peterskuplen vinker som en Stjerne
Bag de gamle Roma-Mures Gang.

Lig et Øie, blaat som Himlens Morgen,
Blikker op Albanersøens Speil,
Høit paa Skrænten kneiser Paveborgen,
Kysten styrter sig i Dybet steil.

Her er Alt saa frodigt og saa stille,
Hid naaer ikke Døgnets Kamp og Larm —
Det er som Naturen dulme vilde
Striden ved sin evig unge Barm.

Villa Chigi ved Ariccia.

I Dalen breder sig et Hav af dunkle
Og lyse Træer over grønne Vang —
Solstraalerne igjennem Løvet funkle
Og lifligt lyder Nattergalens Sang.

Som i en Urskov her Naturen ene
Faaer Lov at drive frit sit vilde Spil —
Slyngvæxter ranke sig om Stammer, Grene,
Og Blomsterbuske dække Grunden til.

Dybt inde, hvor Skovensomheden truer —
Stenege og Cypresser skygge tæt —
Der skimtes Hvælvinger og gamle Buer
Bedækkede af Efeus blanke Net.

Der stod en Villa stolt i gamle Tider
Med Marmorsøiler og med Bades Pragt —
Nu rappe Fiirbeen kun derunder glider
Og grønne Slør derover har sig lagt.

Men vel Dryaderne maa der end huse
Og dandse i den varme Sommernat,
Naar Oldtids Minder gjennem Skoven suse
Og Stjernekredsen er paa Himlen sat.

Klosteret San Marco i Florents.

De staae nu øde, disse gamle Celler
Hvor fromme Brødre før sit Liv hendrømte,
De stille Klostergaarde er forsømte
Og Refektoriet ingen Gjæster tæller.

Men Fra Angelico her end fortæller
Paa hver en Mur om Salige, om Dømte,
Og aldrig blive dog de Taarer tømte
Som han udgjød i disse trange Celler.

I hvert et lille Kammer har han aandet
Et Billed hen af Andagtens Exstase,
Som mellem Jord og Himmel sprænger Baandet.

Lig søde Blomster fra chrystalne Vase
De Billeder til Sjælens Indre dufte
Og bade den med klare Ætherlufte.

En Celle er der, som han ei har fredet,
Hvor Efterklang af vilde Kampe findes —
Det er Savonarola, som der mindes —
Derfra han førtes bort til Retterstedet.

Dog, kun hans Legem kunde overvindes —
Hans Aand, som for det Sande havde stredet,
Som kjæk for Luther havde Vei beredet,
Den kunde ei til Baal og Galge bindes.

Den kjæmper endnu imod Pavethronen,
I andre Stemmer er den nu opstandet
Og slynger Sandheds Lyn ud i Nationen.

Men i San Marco Glands af Martyrkronen
End hviler over ham, som blev forbandet
Fordi han rensed Troen, Fædrelandet.

Ved Garda-Søen.

1. Pintsedag 1872.

Den mægtige Sø med de blaagrønne Vande
Mig hilser med Pust som fra nordiske Lande,
Og skyhøie Fjelde med snekronet Tinde
Mit Fædrelands Fjorde mig drage til Minde.

Men Stranden, som kysses af sølverne Vover,
Har Vinløv, som hænger i Krandse derover;
Om Syden den yppige Frugtbarhed praler,
Men Bjergenes Alvor om Norden dog taler.

Imorges var Søen saa klar og saa stille
At Draaben fra Aaren man hørte at trille —
Iaften den bruser for mægtige Vinde
Som styrte sig ned ifra Alpernes Tinde.

Imorges lød Pintseklokkerne klare
Fra Strand og til Strand for hinanden at svare,
Ikveld kun Naturen sin Hymne opløfter
Fra Orglet, som bruser i Fjeldenes Kløfter.

Men dog er der Fred selv i Bølgernes Torden,
Thi Freden er kommet med Pintsen til Jorden,
Og Aanden, som taler med tusinde Tunger
Har Manna fra Himlen for Sjælenes Hunger.

---

2. En Maaneskinsaften.

Over Søens blanke Aftenflade
Maaneglandsen breder ud sit Flor,
Bjergene i Sølverduft sig bade,
Bræen skinner fra sit høie Stade,
Stilhed hviler over Alt saa stor.

Tys, nu stiger der fra stille Vover
Citharklimpren, dybe Stemmers Sang.
Det er fra en Baad, som hen derover
Glider sagte, medens Kysten sover —
Egnens Sjæl forløses ved den Klang.

O, hvor er den kvægende at drage
Denne friske, milde Aftenluft!
Syd og Nord hinandens Hænder tage:
Kjøling gaaer fra Fjeldets hvide Tage,
Ud fra Kysten strømmer Blomsterduft.

Over Brenner-Alp.

Hvor før det sene Muldyr skred
Ad bratte Fjeldesti
Og søgte med forsigtigt Fjed
Den dybe Kløft forbi,

Vi suse nu ad Bjerget op
Med Dampens Undermagt,
Mens Alpekjædens hvide Top
Staaer undrende paa Vagt.

Det lange Vogntog bugter sig
Imellem Elv og Dal
Og skyder sig, en Slange lig,
Midt gjennem Fjeldets Hal.

Nu er der mørkt som i en Grav,
Ildfunker glimte kun —

Nu vælder der af Lys et Hav
Fra Stollens aabne Bund.

Nu vilde Bjergstrøm bruser strid
Dybt under Banens Spor —
Et Ryk kun imod Kanten did
Og Alt i Svælget foer.

Men Toget suser sikkert frem
Høit over Kløft og Ur,
Og hilses fra mangt Sæterhjem
Af Alpehyrdens Lur.

Nu ere vi paa Høiden snart,
Der standse vi en Stund —
Saa gaaer det ned med egen Fart
Til Innerdalens Grund.

Nu løbe med os Elv og Bæk
Saa fort, saa fort de kan,
Men Toget kommer før dog væk
Ned til Tyrolerland.

Den Overgang er som en Drøm:
Fra Velsklands rige Glød
Til Innspruck ved den kolde Strøm
I nøgne Bjerges Skjød.

Hvad dristigst Aand ei kunde tænkt,
Vi have prøvet nu —
Damptidens Magt har gjennemsprængt
Selv Alpekjædens Gru.

Bjerg-Ensomheden er forbi,
Dens Fred, dens Storhed brudt.
Dog er en egen Poesi
I denne Ilfart budt.

Tilsammen flyde Syd og Nord,
Der er ei Skranker meer;
Ved Industriens Trylle-Ord
Vi Jorden aabnet seer.

Langt over Hav, igjennem Fjeld
Den stærke Dampkraft gaaer
Og river med et Folke-Væld
Som aldrig stille staaer.

Hvorhen det gaaer, til Liv, til Død —
Det Mennesker ei veed,
Men Han det veed, som vorde bød
Paa Jord een Menighed.

I Frederiksborgs Dyrehave.

Sødt at hvile her i Bøgeskygger
Efter Reisens lange Jernveisfart,
Sødt at dvæle her, hvor Stilhed hygger,
Indtil Høstens Storme komme snart.

Ingensteds i Sydens varme Egne
Var Naturen dog saa frisk og sval! —
Der alt Liv for Solbrand nu maa segne,
Her er friskt i Skovens grønne Sal.

Solen sender her og varme Strømme
Forat modne Markens rige Sæd,
Men i Bøgelundens Sommerdrømme
Kan den trætte Vandrer finde Fred.

Intet giftigt Kryb i Græsset lurer,
Ingen Pestluft staaer fra deiligst Vang.
Bonden drager tryg sin Agers Furer
Medens Lærken kviddrer høit sin Sang.

Her Orangen ei i Løvet praler,
Men den stolte Eg har Seklers Pryd —
Her et frit og venligt Folk tiltaler
Mig i Modersmaalets søde Lyd.

Vel mit Hjemlands Fjelde ei jeg skuer,
Hører ikke Fossens Tordenbrus —
Under disse Skoves Tempelbuer
Gaaer dog Nordens Aand med hjemlig Sus.

Efter et Besøg i Norge.

Jeg har gjenseet mit Land med dets Skove og Fjeld,
Med dets Fjorde, som Himlen saa blaa —
Jeg har suget igjen af det Barndommens Væld,
Som faaer Oldingens Bryst til at slaae.

Der var deiligt som før i den lysgrønne Dal
Og alvorligt i Granernes Ly —
Høit mod Himlen endnu straaled Bjergenes Hal,
Der var hjemligt i Bygd og i By.

Men alene jeg gik, min Kjære var ei
Ved min Side paa velkjendte Gang —
Og jeg længedes bort over Bølgernes Vei
Did, de vente paa Bøgenes Vang.

Thi en Mand har sit Hjem hvor den Elskede
boer,
Hvor hans Barn smiler til ham i Tro —
Uden dem er ham tom selve Fædrenes Jord,
Kun hos dem kan han hvile i Ro.

Men naar Midsommer atter sit Lys har udbredt
Over Norge, ved Dag og ved Nat,
Da jeg tager dem med, og de følge saa let
Til det Land, hvor min Vugge var sat.

Der vi dvæle da vil, naar af Færd jeg er træt,
Der de bygge min Alderdoms Bo —
I det Land, hvor min Fader til Jorden er stedt,
Vil engang de mig lægge til Ro.

Ved Norges Tusindaars-Fest.

Juli 1872.

Reist er Støtten, hvor begravet
Ligger Haralds Ben —
Drapa-Sang fra Vesterhavet
Bruser om den Sten,

Lyder til den gamle Kjæmpe
Om hans Stordaads Tid —
Tusind Aar kan ikke dæmpe
Mindet om hans Id.

Tusind Aar er kun en Draabe
Vel i Verdens Hav —
Evighedens dunkle Kaabe
Dækker, hvad den gav.
Men i Folke-Aanders Sfære
Tiden har sit Maal —
Folket, som vil samlet være,
Hærdes maa ved Staal.

Derfor Norges Fylker hædre
End haarfagre Drot:
Sønner af de bolde Fædre
Bygge paa hans Slot.
Dette Slot er Norges Rige!
Han har Grunden lagt,
Gjennem Tiderne nu stige
Taarnes, Buers Pragt.

Skjøndt man tusind Aar har bygget,
Endt er ei den Borg.
Dunkle Nætter have skygget
Over den med Sorg —

Men i Dagens fulde Straaler
Nu vi bygge kan —
Tusind Aar ei Tiden maaler
For vort Fædreland!

Kong Carl den Femtende.

(Septbr. 1872).

Et Sørgebudskab flyver nu tungt over Nord:
Kong Carl er død — det høres saa vide.
Saa naaede han dog hjem til sit Fædrelands Jord
Og paa dets Strand han har hørt op at lide.

Nys i sin fulde Manddom saa kraftig han stod
Som Granen rank, den ridderlige Herre.
Saa varmt var hans Hjerte, saa freidigt hans Mod —
Nu ligger Granen fældet, desværre.

Men aldrig skal forglemmes den folkekjære Drot
I Nordens to forenede Riger —
At see hans kjække Aasyn, det gjorde Folket godt —
Det vidste, han foragted al Smiger.

Det vidste, han i Hjertet var trofast og brav,
At ærlig var hans Villie og Tale,
At kun for Land at bygge han førte Herskerstav —
Og derfor var han elsket i Dale.

Men ogsaa af Danmark han var en fuldtro Ven,
Skjøndt ei han kunde hjælpe, som han vilde.
Dog gav han det sin Datter, sin Eneste, hen
At blive der en Kjærligheds Kilde.

Hans Blik var ei fæstet paa Jordbunden blot,
Han hæved det til Aandens Regioner —
Han dyrked Kunsten selv i sit kongelige Slot,
Dens Krands var den tredie af hans Kroner.

Han malte vore Fjorde, vor stolte Klippeborg,
Han sang om Nordens Fortid og Hæder:
I Sverrig og i Norge nu tynger Landesorg,
Men vist og Slettelandet for ham græder.

Og nu, ved Nordens Port, ved det stolte Øresund
Sin kongelige Sjæl han udaanded' —
Det er, som han i Døden har viet den Grund
Der nærmer sig til Trekløverbaandet!

Hilsen til Kong Oscar den Anden.

(Oktbr. 1872).

»Det er et helligt Stevne, som Fremtid hviler paa,
Naar Folk og Konge førstegang Ansigt til Ansigt staae,
Da see de klart og freidigt ind i hinandens Træk,
Hvad de der tolke og læse, kan Glemsel ei tage væk.

Thi alle stive Skranker falde bort i dette Moment,
Til Kongens inderste Tanker har Folket sin Hilsen sendt,
Og paa den spændte Stemning af tusind Hjerters Slag
Bæres en skjøn Fortoning af dæmrende Kræfters Dag.« —

Saa sang jeg til din Fader, da han kom førstegang
Som Konge til vort Norge, ombrust af Jubelklang.
Lang Tid er det vel siden, men endnu kan det Ord
Vel gjælde for hver Konge, som tager Arv i Nord.

Den første Oscar havde beredt sin Konge-Vei
Ved frigjort Flag i Norge — den Daad ham glemmes ei.
Før ham de tvende Folk ikke saae hinanden klart —
Han stillede dem lige, saa blev de Venner snart.

Paa Grunden, som han lagde ved Sandhed og ved Ret,
Derpaa din Broder bygged — hans Arbeid var ei let.
Hans Hjertevarme fyldte hver Spalt, som var igjen —
Og derfor græd al Norden, da han saa brat sank hen.

Den anden Oscar kommer du nu til Norges Favn —
Den aabnes dig saa gjerne, du bær' et elsket Navn.
Rigt har du øst af Skjønheds, af Kundskabs dybe Væld
Og paa din Fane skrev du: »Brødrefolkenes Vel!«

Vi tage dig paa Ordet, det blive maa til Daad!
Thi vel kan nu behøves en kraftig Styrers Raad,
Nu, vilde Kræfter gjære og op fra Mosens Dyb
Opklavre vil til Magten saa mangt et giftigt Kryb.

Mod Taagen, som sig breder om Alt med Gjøglerdunst,
Du værne vil vort Aandsliv, vor Videnskab, vor Kunst;
Det er de trende Piller, som bære Statens Hvælv,
At ei det skal nedskylles af Raaheds vilde Elv.

Du talte selv i Sommer ved Norges Enhedsfest,
Du var de travle Byers, de skjønne Fjordes Gjæst,
Du hørte da vel Røsten, som gik fra Bred til Bred;
End lever dog i Norge den gamle Trofasthed!

Vær hilset da i Norge! Din Krone vorde let,
Du tredie Skud af Bearnerens ædle Konge-Æt,
Som døbt blev under Vaaben, men vandt til Kjærlighed
Og nu til Nordens Hjerte sin Rod strækker ned.

Til Enkedronning Josephine.

(Marts 1873).

Kongemoder i vort høie Nord!
Du har lært at kjende: Sorgen boer
Som i Hytten, saa og paa en Throne.
Som en Niobe der bleg du staaer,
Skuer dine Kjære, Aar for Aar,
Lægge ned i Graven deres Krone.

O, jeg mindes vel hin tunge Stund
Da der, paa det nye Norges Grund
Førstegang laae Lig i Kongeborgen!
Det var Liget af en Yngling skjøn,
Af din Gustav, ham, din ædle Søn,
Toneskjalden, mild som Maiens Morgen.

Dengang, Sorgen første Rune skar
I dit Hjerte, ei du ene bar
Savnet ved din fagre Yndlings Baare —
Han, din Husbond, Nordens Konge god
Endnu dengang ved din Side stod,
Ved hans Bryst udgræd du mildt din Taare.

Ak, men snart du maatte see ham gaae
Til din Søn, i Gravens dunkle Vraa —
Livets Lykke var for dig udrunden.

Dog, din Førstefødte gjenstod rank,
Satte om sit stolte Hoved blank
Dobbeltkronen, for din Æt nu vunden.

Hjem han bragte dig sin unge Viv,
Af hans Lykke blomstred nyt et Liv
Om dit kongelige Enkesæde.
Børnebørn du slutted i din Favn,
Og du skjulte stærk dit eget Savn
For at dele dine Kjæres Glæde.

Vel tog Døden bort din Sønnesøn —
Endnu dog var Hjemmets Krone grøn,
End du saae som Brud din Sønnedatter.
Da slog Dødens Pile ned igjen
I din Nærhed — Kongens Viv sank hen
I det dunkle Dyb, som Alt omfatter.

Og ei længe efter Han bortveg,
Han, din Stolthed, Nordens Konge-Eg
Segned hen midt i sin Manddoms Vælde.
Aldrig havde du slig Smerte drømt! —
Nu var Kalken vel til Bunds dog tømt
Og du kunde træt dit Hoved hælde.

Nei — da kaldtes du fra Sorgens Blund
Atter til en bitter Smertestund,
Atter til en Elskets sidste Leie.

Nu var det din yngste Søn, som du
Maatte sænke ned i Gravens Gru. —
Dødens Høstkarl grumt om dig vil meie! —

Vel med Niobe du lignes maa.
Dog, som hun kan du dog ikke staae
Haabløs og forstenet i din Smerte.
Thi du eier Christenkvindens Tro
Og du veed, at hist i Himmelbo
Lægges vil de Tabte til dit Hjerte.

Og du har jo her paa denne Jord
End et Livstræ, som nn kraftigt groer,
Du er jo endnu en Kongemoder!
I din anden Oscars Varetægt
Sidder du i Skyggen af en Slægt,
Som dig kvæge skal med Livets Floder.

Efterklang.

(Under en Hængebirk).

De grønne Krandse ned fra Kronen hænge
Og røre næsten ved den friske Jord —
En Susen, som fra Æolsharpens Strenge
Igjennem Løvet gaaer med fagre Ord.
Du blide Alf, som her saa lunt og længe
I knudrede og gamle Stamme boer —
Hvad er det nu, du hvisker om saa stille,
Mens Solblink gjennem lette Løvhang spille?

»Du Menneske, har du saa fint et Øre
At det kan fange op min sagte Sang,
Da skal det nu og times dig at høre
Hvad Birkeløvet mener med sin Klang.
Spørg, og jeg aabner dig de skjulte Døre
Som lede til mit Hjem paa denne Vang.
For dig skal Alfers Kreds ei være bunden,
Du elsker jo vor stille Færd i Lunden.«

Saa siig mig da, hvi segne dine Grene
Som blide Taarer mod den grønne Bund?
Hvi staaer du blandt vort Norges Træer ene
Med Kvindens Ynde i den haarde Grund?
Hvi er din Stamme hvid, som Maanens rene
Sølvklare Skjær paa Fjordens blanke Sund?
Hvi blander du saa gjerne dine Faner,
De lyse, lette, mellem sorte Graner?

»Ak viid — jeg sænker mine Blades Taarer
Fordi saa kort er Nordens Sommertid!
Dog ei min Sorg med bitter Klage saarer,
Som lyse Nætters Vemod er den blid.
Og derfor jeg min Plads hos Granen kaarer,
Og derfor er min Stamme sølverhvid,
Fordi saa gjerne jeg med Ynde vilde
Vort haarde Fjeld blidt klæde og formilde.«

Tak, hulde Alf, at saa du vilde være
Symbol for Mildheds Ynde i vort Nord!
Alt længe fulgte jeg din stille Lære,
Og derfor i din Skygge nu jeg troer
At og min Sang har lydt til Norges Ære,
Om end den ei med Stormens Brus henfoer.
Vort Land er stort nok til at kunne taale
Den milde Birk imellem Granens Naale.

Anmærkning.

Dette Udvalg af mine Digte fra første Færd af indtil nu, er, med Betegning af Tidsfølgen, for største Delen hentet fra mine forskjellige Digtsamlinger. Saaledes fra »Ephemerer«, Christiania 1836; — »Digte, gamle og nye«, Christiania 1848; — »Nye Digte«, Christiania 1850, hvoraf i 1862 er udkommet 2det Oplag, med Udeladelse af den episk-lyriske Romance-Cyclus »Kongedatterens Brudefart«, der siden særskilt er udgivet. Dernæst fra »Sorg og Trøst«, Christiania 1852, (6te Oplag 1871); »Digte og Fortællinger«, Christiania 1855; »Nyeste Digte«, Christiania 1861. Af »Eftersommer«, Kjøbenhavn 1867, er kun optaget 4 Digte, mest for ikke at afbryde den Livstraad, som jeg ønskede skulde gaae gjennem det Hele. Digtene i det sidste Afsnit fra 1868—1873 have dels ikke før været samlede, dels hidtil ikke været trykte.

Kjøbenhavn, April 1873.

A. M.

CARL PETERSEN
Bogbinder
Klosterstræde 24
KJØBENHAVN